

90-2
L167

Ēsčetri
fabrukumi

Generāla Goppera
:: atmiņas ::

Armijas informāzijas nabalas īšdevums.
Rigā, 1920. g.

368990

L B

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

L 90-2
L 167

L
9

Ļiehetri fabrukumi

Generāla Goppera
atmiņas

Armijas informācijas nodaļas izdevums.
Rīgā, 1920. g.

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

030.403.8498

Drukātis Sab. „Latvijas Sargš” drukatavā, Rīgā, Pauliņšči celā 15.

I.

Maſkawa, 1918. gada februari.

Wiſi tee notikumi, kuri 1918. gada otrā puſē noriſinājās Peewolgas apgabalā, bet 1919. gadā, Uralos un Sibirijā, un kuri beidsās ar wehl nekad nepeeredsetu Sibirijas armijas katastrofu, ir pahraſ komplizeti un pahraſ ſareſchgitti, lai jau tagad mehš ſpehtu toš wiſ-puſigi apſwehrt un nowehrtet. Daudſi ſcha piſſonu kara eewehrojamakee lihdsdalibneeki ir krituſchi kaujās, daudſi no dſihwajeem newehleſeeš runat taiſnibu par ſawu pagahjuſcho darbibu, daudſas atſperes, taš wadija wiſu ſcho kuſtibu ſinamā wirſeenā, palikš uſ wiſeem laiſeem noſlehtas daſchadu diplomatu kabinetu paſlehtuwēs, tā ka ſchi laiſmeta wehſturneeſam, pee wiſlabalās gribaš buhš gruhti ſawahlt peeteekoſchu daudſumu wajadſigā materiala ſawa darba ſekmikai weiſſchanai.

1918.—1919. gados man daudſ reiješ bija iſdewiba atraſteeš daſchado karojſcho grupu zentru un wadonu tuwumā, peedaliteeš perſonigi organifaizijās, kara gahjeenos un zihnās, un ſaſtaptees ar daſchdaſchadu uſſtatu un partiju wadoſchām un noteizoſchām perſonam, — luht, ſapehž eš uſſtatu par ſawu peenahtumu uſrakſtit ſawas atmināš par ſcho breeſmigo laiſmetu, jo eſmu pahrlēezinatš, ka wiſš taš nodereš nahkotneš wehſturneeſam. Peebiſtu,

ka es nenemos dot wispusigus daschadu notikumu pahrskatus un isfmetoschus ta laika notikummu aprakstus, bet waru weenigi atstahstitt sawus personigus eespaidus par wisu pahrsdshwoto.

Gesahfshu ar 1918. gada janwari.

1918. gada janwara beigās es no Peterpils eebrauzu Maskawā ar neleelu wirfneeku grupu, kura, manim lihds peedalotees, bija sawahfta Peterpili, aktiwi aistahwet fatwersmes šapulzi. 13. dezembri 1917. g. šchai noluhkā Peterpili bija šapulzejuschees jau ap 120 bij. latweeshu strehneeku pulku wirfneeku, kureem wajadsēja eestahtees par nodatu un kwartu pawehlneekeem tajos Peterpils pulkos, kas bija apfolijuschees aistahwet fatwersmes šapulzi. Bet, tā tas jau wispahri sinams, paschā beidsamā momentā šchee pulki atteizās no sawa eepreefš dotā folijuma, un mums nekas zits neatlikās, ka atwalinat un pawisam atlaist wisus šapulzetos wirfneekus, jo galigi truhka lihdsellu winu usturai. Ar leelām puhlem D. J. Eschailowskim, kurfš subsideja muhs Peterpili, isdewās sawahft neleelu sumu zela naudas, lai waretu isbraukt no badā mirstoschās Peterpils. Leelakā dala no isbraufuscheem wirfneekeem isflihda, masa dalina isbrauza us Donu, otra us Ukraini, bet daschi nobrauza manim lihds us Maskawu.

Es Maskawā eebrauzu bes noteikta mehrka un, pateesbu fakot, biju nolehmis braukt pee sawas gimenes us Sifranu. Maskawā apstahjos tīfai tamdeht, lai apmekletu pulkwedi Fridrichu Bredti, bijušo 1.

I a t w e e f c h u s t r e h l n e e k u p u l k a
p a w e h l n e e k u u n l a i n o w i n a e e w a h t u
f i h l a k a s s i n a s p a r s t a h w o l l i M a s k a w à u n a r i
p a r w i n a u n w i n a b e e d r u n o d o m e e m , j o m a n
b i j a s i n a m s , k a w i n s c h b i j a M a s k a w à f a w a h -
z i s a p 4 0 f a w a p u l k a w i r f n e e k u . P u l k w e d i s
B r e e d i s z e r e j a , k a M a s k a w à i s d o f e e s n o f o r m e t
s t i p r u w i r f n e e k u o r g a n i s a z i j u , k u r a s p e h t u i s t i h -
r i t f i r m o g a l w a s p i l s e h t u n o l e e l n e e k e e m u n
f n e e g t r o l u g e n e r a l i m A l l e f s e j e w a m . G e p a s i -
n e e s a r w i n a n o l u h k e e m , a r i e s n o l e h m u p a -
l i k t M a s k a w à , l a i s t r a h d a t u k o p i g i a r w i n u .

L i h d s t a m l a i k a m (f e b r u a r a f a h k u m a m)
p u l k w e d i m B r e e d i m b i j a j a u i s b e w e e s a t r a s t
M a s k a w à f a h d a s 1 2 d a s c h a d a s w i r f n e e k u o r g a -
n i s a z i j a s , n o k u r à m l e e l a f à d a l a b i j a t i f k o f a h -
k u s i o r g a n i s e t e e s . M u h f u n o d o m s b i j a j o z e e f c h i
f a i s t i t e e s a r s t i p r a f à m n o f c h i m o r g a n i s a z i j a m ,
w a j p a t e e e t f a h d à n o w i n à m k à a t f e w i f c h k a i
g r u p a i u n p e e l i k t w i f u s s p e h k u s , l a i a p w e e n o t u
d a s c h a d a s o r g a n i s a z i j a s , n o d i b i n o t k o p i g u z e n t r u ,
u n i s s t r a h d a t u k o p i g u r i h z i b a s p l a n u . S c h a i
n o l u h k à m e h s n o g a j à m p e e M a s k a w a s s w e h -
r i n a t à a d w o k a t a R . , p a s i h s t a m à k a d e t u d a r b i -
n e e f a , k u r a m g e n e r a l i s A l l e f s e j e w a s b i j a u s t i z e j i s
f a w u p r e e f f c h s t a h w n e e z i b u M a s k a w à .

B e t p i r m s e s t u r p i n u , m a n j a f a l a d a s c h i
w a h r d i p a r t o , f a h d à s t a h w o l l i a t r o d a s m u h f u
l a t w e e f c h u g r u p a , k u r a j a u a p f e b r u a r a w i d u
b i j a p e e a u g u s t i l i h d s 6 0 w i r f n e e k e e m . L i h d s e k l u
m u m s n e b i j a n e f a h d u . L a b i , k a w e e n a d a l a
w i r f n e e k u w a r e j a a t r a s t M a s k a w à r a d u s w a j
t u w u s p a s i n a s , p e e k u r e e m w a r e j a d a b u t d s i h -
w o l l i u n d a s c h i p a t u s t u r u . D a s c h e e m i s -

dewas eestahtees lahdaš masakäs weetäs, wiswairaf mahju apšardsibas deenestā, kur teem bija jadeschurē un beeschi ween jausnemas pat durwju fargu peenahkumi, šanemot par to kā atlihdsibu masu istabinu, daschreis pat usturu, un tikai retos gadījumos ari neezigu atalgojumu. Leelakā daļa tomehr bija bes nodarbošchanās, tapeh3 bija speesta eerihkotees pa 4—5 weenā masā istabelē, nopelnot šewim usturu beeschi ween ar wisšmagako darbu, ko gadijās atrast. Utzeros, peemehram, kā marta mehnesi, weena no šchahdām grupam, apmehram 10 zilweku leela, strahdaja wairaf kā 8 nedelaš pee atmenoglu islahdeschanaš no wagoneem. Strahdajot us akorda, katrs wareja ispelnit ap 30 rubli deenā, kas tanis laikos bija laba pelna. Somehr palikt us preekšču tahdā šahwokli bija loti gruhti, un tapeh3 šahkās jau šcho grupu isllihšchana, jo katru, kam isdewas atrast kaut zil peemehrotu nodarbošchanos Mašlawā waj ahrpus Mašlawas, wajadseja skaitit par organizacijai pasuduschu. Tapeh3 muhsu leelakās ruhpes bija atrast lihdselkus, lai waretu nostiprinat organizaciju, un tapeh3 tad ari teem jautajumeem, kuru noskaidroschanaļ mehš greesamees pee šw. adwokata R., kā dominejoschais peeweenojās jautajums par lihdselkiem.

Pirmo reis teekotees ar R., mehš neko neceguwām. Winsch peekrita muhsu projektam par apweenoschanos ar zitām organizacijam un apšolijās ruhpetees lai waretu šafaukt organizaciju preekščstahwju sehdi. Bet dabut no wina naudas lihdselkus nebija ko zeret. Turklaht

winsch apgalwoja, ka winsch esot weenigais zilweks Maslawâ, kas warot apgahdat lihdsel-lus, bet winsch esot prinzipâ pret subsidijas issneegshanu, eewehrojot daudsoš peedsihwojumus. Winsch šawâ laikâ esot issneedsis wairak ka 1000 daschadeem wirsneekem pabalstus aibrakufchanai us Donas apgabalu pee generala Aleksejewa, bet no wiseem teem no Maslawas isbraukufchi ne wairak par 100. Pahrejee, dabujufchi eespehju atkal kahdu laiku wehl usturetees Maslawâ, palikufchi tur pilnigi meerigi dsihwot waj aibrakufchi us zitureeni. Tapedz R. tagad us Donas apgabalu isbrauzoscheem wirsneekem issneedsa tilai dselszeli biletēs. Finanset Maslawas organizijas R. skaitija par eespehjamu tilai tai gadijeenâ, ja wareschot nodibinat til leelas organizijas, kas buhtu spehjigaš eenemt Maslawu un atswabinat to no leelneeku juhga. Nahkoschâ nedelâ mehš noturejam konspiratīwoš dsihwolos 2 waj 3 šapulzes, kurâš peedalijâš daschadu organizetu grupu preekščstahwi. Weenu no šchim organizijam atklahju personigi es, šatildams us eelas kahdu šawu wezo pašinu pulswedi L. Noturetu šapulšču noluhks bija noskaidrot jau organizesjoschos spehku daudsumu, dibinat zentralo šchtabu, noskaidrot, zil leelus spehlus war zeret noorganizet nahkoschâ mehneschâ laikâ, un pehz tam, ja israhdisees, ka šawahkto spehku ir pilnigi peeteekofchi — Maslawas eenemšchanas plana isstrahdaschana un preekščdarbu šagatawofchana. Skaitot organiziju preekščstahwu eesneegtos skaitlus, dabuja pilnigi apmeerinoschus resultatus, jo ša-

nahza jau gandrihs peeteefošs flaitš, lai waretu uffahkt apwehrsumu, jo leelineefeeem tobrihd bija pawifam neezigi spehti Maflawâ. Tikai radâš ſchaubas, waj teeſchâm katra organifa- zija ſpehs ſuhtit apwehrfuma iſweſchanai wi- ſus toš laudiš, kaš bija uſnemi organifa- ziju ſaraktoš. ſchaubas likâš buht pamatotâš, jo bija ſinami gadijumi, kur weenas un tâš pa- ſchas perſonas ſkaitijâš diwu daſchadu organi- ſaziju ſaraktoš. Tapeh3 nolehmam ſihki pah- baudit katraš organifa- zijaš lozeklu flaitu. Pult- wediš L. eeteiza kontroli iſdarit ſchahdâ, no wina jau daudſreiſ iſmehginatâ weidâ: ſapulzet wiſu organifa- ziju lozekluš pa dalam baſnižâš deenas waj wakara deewfalpoſchanâš laikâ, pee tam katraš organifa- zijaš lozekliš peefprouſch ſe- wim ſahdu ažiš nekrihtoſchu atſihmi, peem. maſu drehbeš lupatiku pogu zaurumâ. Weenâ, wairaf konzentretalâ grupâ tika iſleetotiš ſchiš kontroleš weidš, bet žitâš weetâš to atrada par newehlamu, ſapeh3 noſpreeda apſtaigat dſihwofluš, papreeſch apmeklejoj nodalu un peezneeku preeſchneekuš, un peh3 tam wiſuš žituš ſareiwjuš.

Man bija japahrbauda diwaš grupâš, weena aiſ Maflawaš upeš, otra Sarkano wahrtu rajonâ. Eš ſeedoju ſchim darbam wairataš deenas, bet rezultati iſrahdižâš loti behdigi. Weenâ grupâ, kurâ uſ papira ſkai- jâš 50 — 60 žilweku, man iſdewâš atrast ar wiſu loti ruhpiġo mekleſchanu tikai 4; otrâ grupâ, kurâ wajaſeja buht pahri par 100 lo- zekleem, eš atradu tikai apmehram 20 un do- maju, ſa waretu atrast wehl 15 žituš, kuruš

man neis dewàs personigi fatift, bet par kuru ešamibu wareju neschaubitees. Nahkoschà apweenoto organisaziju sehde israhdijàs, ka tahdi pat resultati bija eeguhti pahrbaudot pahrejàs grupas. Mums par leelu brihnumu wisleelafà un ari wisustizamafà israhdijàs muhsu latweeschu wirsneeku grupa, kaut gan ari no winas daschi (6—8) jau bija aisbraukuschi no Maskawas un apmetuschees kahdà muischà Maskawas tuwumà, bet diwi bija aisbraukuschi fatifsnes organiseshanai un ustureshanai. No freewu grupam, kà isnehmums, minamas diwas neleelas karaspehta dalas, kas atradàs leelineeku kalpibà, bet kuràs leelafà puse bija jau organijeti zilweki, bet pahrejee bija laudis, kas ar politiku nekad nebija nodarbojuschees un ari tagad neskaitijàs pee leelineekeem.

Tahdi pahrbaudishanas resultati pilnigi fatreeza muhsu zeribas, lai gan jafaka, ka mehš galigi wehl tàs neatmetàm. Reise ar to pamasam atflahjàs ari ziti apstahkli, kuri bija mums tikpat negaiditi, kà lauschu skaita pahrbaudishanas isnahkumi. Tà weenà no muhsu zentralà shtaba sehdem eeradàs ari diwi soz.=rew. kaujas organisazijas lozekli, kuras bija usatiznajis kahds muhsu organisazijas lozeklis. Ubi atnahkuschee soz.=rew. bija wirsneeki, — un tomehr — leelafà dala no muhsu shtaba lozekleem isturejàs pret wineem loti naidigi, atlaudami gan nolafit winu referatu, bet pehz tam dodot tuhlin mahjeenu, ka wini sche ir leeki un tilai pehz winu aiseeshanas turpinaja apspreešt pahrtraukto deenas kahrtibu. Kad es isteizu par to sawu isbrihneschanos, weens no

muhfu ſchtaba eewehrojamakeem lozekleem at-
bilbeja man ar jautajumu, waj ari mehſ, lat-
weeſchu grupa, nepeederot pee ſozjaliſteem-
rewoluzionareem?

Lihds tam laikam man bija ta pahrleeziba,
ka wiſi kreewu tautas ſpehki war un wineem
ari ir jazihnas kopigi pret wiſpahrigo eenaid-
neeku — wahzeem un leelineekeem, un ka tikai
tā zihnotees wareſim guht ſekmeſ, un ka ga-
ligā noteiſſchana atjaunotā Kreewijā peederēs
Satwermeſ Sapulzei, turā, ſaprotamſ, eeeſ
ari plaſchā ſoz.-rew. partija. Atſtaſtitaiſ ga-
dijeens tomehr lika mums ſaprast, ka ir wehl
daudſi, kaſ kopigu zihnu ſem weena karoga
ar ſoz.-rew. ſkaita par neeſpehjamu. Eſ wai-
rakfahrtigi mehginaju noſkaidrot ſcho jauta-
jeenu, bet atradu, ka par to neweens negrib
runat.

Tajā pat waj nahkoſchā ſehdē muhſ pahr-
ſteidſa wehl kahds zits negaidits apſtahlis:
Prikulowſka organiſazijas preeſchſtahwis (or-
ganiſazija bija noſaulta ſawa preeſchneeka uſ-
wahrdā) paſinoja mums, ka tikko atbraukufi
no Berlneſ muhfu delegazija ar kahdu no bij.
zara laikmeta miniſtreem preeſchgalā, kura no-
ſlehguſi ar Wahziju ſekretu meera lihgumu.
ſcha meera lihguma noteikumi eſot ziti, neka
Breſteſ meera lihgumā paredſetee, jo Breſteſ
meera lihgums tobrihd wehl nebija galigi pa-
rakſtits. Pehz jaunā meera lihguma noteiku-
meem Wahzijas eenemtiā Kreewijas teritorijas
dala teeſ nodota atpakal Kreewijai, kura tai
weetā noſlehds ar Wahziju uſ 25 gadeem
Kreewijai tott neiſdewigu tirdſneezibaſ lih-

gumu, par to Wahzija apsolas pehz kara beigam atjaunot Kreewija monarkiju. Ziti sikhati noteikumum nebija pagaidam sinami, un man lihds schai deenai wehl naw isdeweess noskaidrot, waj ari muhs weentahrschi prowozeja, kaut gan jafaka, ka wisi muhsu schtaba eewehrojamakee lozekli, to starpa ari preekschsehdetajs swehr. adwolats R. usnehma jauno pasnojumu par mera noslehgschanu ta faktu, par furu tee neschaubas un kas wineem jau sen sinams. Un lai gan pehdejo diwu gadu laika es ne no weena neesmu dsirdejis scho faktu apstiprinam, — es personigi usskatu to tapat ta jau toreis to usskatiju, — par pilnigi eespehjamu leetu. Sewischti ja nem wehra kadetu partijas jau toreis atklastu wahzu orientaziju un tahdu pat wisu pa labi no kadeteem stahwoscho partiju orientaziju. Turklast wehl jaewehro, to bija atklastjis pulkwedis Breedis ar saweem isluhkeem un proti: wisi Prilukowfska organizazijas lozekli sanemot deesgan leelu atalgojumu (300—500 rubl. mehnesi), kas wineem teekt ismaks no wahzu awoteem.

Ta, pamagam noskaidrojot wisu apstahlus, mehš redsejam, ka mehš esam nokluwuschti preeksch mums pilnigi neespehjamā stahwokli, jo muhsu pahrlieziba bija ta, ka newar buht runa ne par kahdu meera nolihgumu ne Brestē, ne kur zitur, pirms naw noslehgtis meers Wafar-Eiropas frontē. Tapat mehš skaitijam par neespehjamu meera lihgumu ar leelineekeem. Tapehz es ar pulkvedi Breedi nospredam turpmak wairs neet us apweenota zentrala schtaba sehdem, kaut gan paschi neware-

jàm nefa zita atrašt, ko lai turpmať eefahktu, jo muſu grupas efiſtenze atradaš arweenu wehl tajâ pat neapſkauſhamâ ſtahwokli, kâ agrat. Pa wiſu ſcho laiſu pulkwediš Breediš no adwolata R. bija dabujiš muſu grupas uſturam tilai 3000 rubluš. Muſu paſchu ſpehki bija pahrať neezigi, lai mehš luhkotu kaut ko eefahkt uš ſawu roku. Peedaliteeš kaut ſahdai partiju organiſacijai, kura wareja mumš ſneegt lihdekluš, mehš newehlejameeš, jo gribejâm palikt, kâ karaphektš, ahrpuš partijam. Ullikâš tâ tad tilai weenš, ko mehš ari doma-jâm iſdarit: likwidet wiſaš ſawaš leetaš un iſklihſt, kad peepeſchi radaš jauna zeriba turpinat eefakto darbu.

II.

„Dſimteneš un Brihwibaš aiſſar-
dſibaš Saweeniba“.

Eš pawifať wairš neatzeroš to laiſu, kad notila wiſš minamaš, tapehž mehneſchuš un datumuš waru uſrahdit tilai apmehram. Marta widâ jeb ſahkumâ ſanehmu pulkwescha Breescha ſihmiti, kurâ winſch luhdſa mani buht wakarâ mahjâš, jo winſch eeradiſchoteeš ſahdâ loti ſwarigâ leetâ. Wakarâ winſch teeſham loti noſlehpumainš, priwat apgehrbâ, ſahdâ eš winu wehl nefad nebiju redſejiš, un luhgdamaš mani buht loti uſmanigam un apdomigam, uſaiſznaja eet winam lihdeſi, nepaſkaidrodamaš kurp un kapehž. Wadaja winſch mani pa ſchaurâm, tumſchâm ſchlehrſeelinam. Likâš pat, ka winſch tihſchi eet ar lihkumeem waj ari ir patš apmaldijeeš.

Beidsot pehz leeliffàs isstaigaschanàs mehs eegahjàm kahdà pagalmà. Utraduschi tumshas trepes, shakam kahpt, bet drihs ween Breedis noteiza, ka tàs neefot ihstàs, jo muhsu trepes ejot papreetsch us augfchu un tad — us leju. Usmelejàm zitàs trepes, kuras bija ihstàs, un, nofahpuschi pa tàam, peeswanijàm pee pagraba dshwokka durwin. Us jautajeenu, kas wajadsigs, pulkwedis Breedis atbildeja, ka gribot redset Mariju Jwanownu. Tuhlin muhs eeaizinaja, un mehs no preekschistabas eekluwàm ehdamistabà, kur pee usflahta galda fehdeja diwi wihreeschi un weena dama. Pee galda bija diwas brihwas weetas, tà redsams, atstahtas preeksch mums. Breedis eepasihstinaja mani ar solidako lungu, kursch nosauza sawu pawahrdu. Tas bija B. W. Sawinkows. Pehz tam Sawinkows eepasihstinaja mani ar damu un otu lungu, kursch bija Sawinkowa adjutants. Kas bija dshwokka fainneeze, es wehl schodeen nesinu, tàpat, ka nesinu tos daudjos zitu dshwokku fainneekus un fainneezes, kuru dshwokkos mehs pehz tam fastapamees daschadàs apspreedès; pee lam, zil es atzeros, muhsu fastapschanàs nekad neatkahrtojàs weenà un tai paschà dshwokli. Neapraakfichu Sawinkowa isfkatu. Peetiks, ja teifschu, ka mant pahrsteidsa un peewilla ta energija un nelaschamà griba, kas atspogujàs scha flawenà wihra deesgan weentahrshajos gihmja pantos un schaurajàs azis.

Ne par kahdàm sekretàm leetam to wafaru mehs nerunajàm. Sawinkows interesejàs weenigi par to, ko mehs esot pahrdshwojuschi un

ko darijuschi nesenajâ pagahtnê: par bijuscho seemelu fronti, par leelineezifma iszelschanos latweeschu strehlineeku pulkos, pee tam scho fattu winsch tad wehl nekâ newareja isprast, par komandejoscho personalu, kuru pasinam u. t. t. Turpat norunajam, ka par nahkoscho fatifschanos mums pasinos „Flegonts“ — ta bija eesaultis Sawinkowa adjutants, kamehr paschu Sawinkowu sauza „Marija Iwanowna“. Es atsihmeju schos sihtumus, lai rahditu, zit konspiratiwi mums bija jadarbojas, sahlot no ta laika. Bet ar konspirazijas panehmeeneem mehš it nepawisam nebijam wehl pasihstami, isnemot Sawinkowu, kursch schai sinâ bija wirtuofs.

Otrâ fatifschanâs ar Sawinkowu notika nahkoschâ deenâ, kad es eepasinos ar Sawinkowa lihdsstrahdneekem, ar kureem tas tilko bija atbrauzis no generala Aleksejewa. Schee lihdsstrahdneeki, ar kureem ari mums pehz tam isnahza kopdarbiba, bija: pulkwedis Aleksandrs Petrowitschs Perchurows (sauzâs—Aleksandrs Aleksandrowitschs), pulkwedis S. un ahrstis Nikolajs Sergejewitschs Grigorjews (sauzâs doktors Alfjenows). Pehdejais dabuja galu 1919. gada nowembri Wladiwostokâ, kur winsch peedalijâs pee generala Gaidas organisetâs fazelschanâs. Minetâs personas fastahdija wifu schtabu Maskawâ.

Sawinkowa ideja bija rabit Maskawâ jaunu, pilnigi bespartejisku, wirsneeku šaweenibu, kuras mehrkis buhtu leelineeku gahschana un kara turpinaschana ar wahzeem lihds kara beigam wakara

frontê. Lai to panahktu, bija nolemts pehz leelineeku gahšchanas nodibinat Maskawâ kara diktaturu ar darba waldibu. Maskawâ šaweenibas preešchalâ nahktu weens no wispopularakeem generakeem. Wiš tas nerunaja pretim muhsu zenteeneem, un, kaut gan ari Sawinkowam nebija lihdselku to pabalstît muhsu organizaziju, mehš ar preeku bijam gatawi strahdat kopâ ar wînu.

Atbrauzot Maskawâ Sawinkowam nebija nekahdu organizetu spehku, un muhsu latweeschu wiršneeku grupa bija weenigâ pamata šuhnina preešch organizazijas šahluma. Bet tã ka Sawinkowam bija jo plaschi šakari, tad, pehz muhsu domam, organizazijai wadjadseja drihs un stipri peeaugt. Somehr, israhdijs, ka ar wîsu to neepeeteef, jo galwenais, kas bija wadjadšigs, lai šekmigi wiršitu darbu — bija „nolahdeta nauda“, un šamehr tãš nebija pawisam — jeb ari bija loti mas un nepeeteefochi — darbš gahja loti lehnas us preešchu. Mehnescha laikâ mums peeweenojãš tikai dafšas wislabaf apgahdatãš un nodrošinatãš grupas, peem. diwas leelineeku deenestã atrodofšãš batarejas, dala no kriminalmilizijas. Ašewiškî wiršneeki eestahjãš mas, jeb, taišnibu šakot, tikai tik dauds, zif mehš warejam eegahdat kaut šahdã weetã. Šahhdai weetãš eelitšchanai organizazija peegreesa wîsu šawu wehribu, bet, tã eš jau mineju, winai bij ari šawas launãš puseš, tapehz ka ne wif weetãš eelittee turpinaja palift par katrã reisê isleelojamu šaujas spehku. Bija ari gadijeeni, kad pee mums eestahjãš wiršneeki wešelam, nelee-

lâm grupam, fewiſchki eebraufſchee no prowinses. Tâ es atzeros atbrauza diwas neleelas grupas — to nodatu atleelas, kas 1918. gada janwara un februara mehneschos Rjasanas un Tulas gubernu aprinkos bija ar eerotscheem rokâs zihnijuschees pret leelineeſeem par ſemſtu un pilſehtu paſchwaldibas eestahſchu paſtahweſchanu.

Beſ organifazijas darbeem bija ari dauds zitu ruhpu. Wajadſeja apgahdat eerotschus: biſes, loſchmetejuſ; uſglabat eegahdatos, wajadſeja ſekot wiſam, ko darija Maſkawâ muhſu leelineeki — leelineeki un winu draugi wahzeeſchi, kaſdi bija winu ſpehki un noluhki. Lai wiſu to weiktu, muhſu ſchtaba funkzijas bija ſadalitas un atgahdinaja armijas ſchtabu nodalas miniaturâ, jo pee mums katrâ nodalâ darbu weiza weens — diwi zilweki.

Iſluhkoſchanas nodala bija uſtizeta enerģiſtajam pulkwedim Breedim: artilerijas apgahdiba — Perchurowam, deſchurejoſchâ generala peenahkumuſ iſpildiju es, konſpiraziju un ſakarus pahrſinaja ahrſts Grigorjewſ; ſchtaba preeſchneeks bija pulkwedis S. Winſch iſſtrahdaja wiſuſ operazijas planuſ, kamehr Sawinkowſ apweenoja wiſas nodalas un noteiza winu wirſeenu. Beſ tam winſch ruhpejâs par finansem un bija weenigais no mums, kaſ pahrſinaja poliſiſko puſi.

Ne maſat par 2—3 reiſem nedelâ noturejâm kopigâs apſpreedes, kur dewâm pahrſtatus par katras nodalas darbibu un iſſtrahdajâm taſlakâs darbibas planuſ. Japeeſhmè, ka toreis bija loti gruhti ſapulzetees. Wajadſiga

bija wisleelakā konspirācija un mehš peeture-
jamees pee pašču iştirahdatā likuma, noturet
šapulzes weenā un tai pašā dšihwoļi tika i
weenu reisi, bet tā ka atrast noderigās
telpās bija loti grūti, daščreis pat neespeh-
jami, tad beeschi ween telpu truhkuma deht
fehdes bija jaatleek.

No wisu nodatu darbības pārskateem wis-
interesantākie bija pulkvesča Breesča sino-
jumi. Winsch loti ahtri bija eepasinees ar kon-
spiratiwo darbibu, un tik pamatigi eerihkojis
šawās nodalās darbibu, ka ta jau pirmā meh-
nesča laikā wareja sneegt wifās šinas, kas
mums bija nepeezeeschami wajadšigās un in-
terefantas. Bredis bija paspehjis eelikt leeli-
neeku šhtabos šawus ustizibas wihrus, no ku-
reem mehš dabujām šinat wisu, kas muhs in-
tereseja pretineeku lehgeri. Daščreis pat wini
muhs brihdināja no mums draudošām bree-
šmam. Mums bija šinas par wiseem toreis
Maškawā esošceem kara pulkeem, šinajām arī
wifus winu eerotšču un patronu krahjumus,
šinajām daudš pat par to, kas noteek zītās
pilšehtās. Reis Bredis mums pasinoja tahdu
šhtumu, ka us diwām Maškawas eelam biju-
šchi nostahditi šargposteni ar lošchmetejeem.
Šho postenu usdewums bijis nošert Sawin-
kowu, un winu, dšihwu jeb mirušču, nogah-
dat wajadšigā weetā, jo pee katra lošchmeteja
deschurejusčas personas, kas labi pasinusčas
Sawinkowu pehz ištata.

Pirmā laikā pehz leelineeku waldbibas
eeraschandš Maškawā, winu kontrisluhtu dar-
biba bija loti wahjt organizeta, un wini, tā

redsamš, istika ar tàm sinam, ko wineem šneedsa wahzi, ziftahl pehdejee to atrada par wajadšigu darit. Par Sawinkowa atbraulšchanu Maškawâ leelineeki, azimredsot, bija dabujušchi sinat tikai tad, kad „Rusškija Wedomostji“ nodrukaja Sawinkowa rakstu, par kuru awise nekawejošchi tila šodita un drihšâ laikâ — pawišam aistaišita.

Leelineeku karaspehli, Maškawâ tai laikâ bija loti neezigi. Pa leelakai dalai wini šastahweja no neleelâm un zihnaš nespehjiğâm wezâš, istruschâš armijaš dalam. Leelâ dala no šcheem šareiwjeem, ja Maškawâ tiftu šarihkota apbrunota šazelšchanâš, pat atklahti neaištahwetu leelineekuš. Wištliprakâš bija diwaš matrošču nodalaš, kuru leelumu patreiš neatzeroš. Pehz matrošču nodalam, kâ wištpehjiğakee jamin 1. Latweešču štrehlneeku brigades pulki. Trihš no teem atradâš Maškawâ un ispildija šargu deenastu pilšehtâ, šamehr weenš pulšš (treščaiš) bija patreiš zelâ no Šarkowâš uš Maškawu. Bet ari šchee pulki bija šamehrâ loti maši: ap 400 ščkehpu katrâ pulkâ un tikai 3-â pulkâ bija 600 ščkehpu. Latweešču štrehlneeku pulku gara štahwokliš bija leelineezikšš, bet nebuht ne nošwehrti pahrlleeziñoščš, kâ mehš to redšefim tahlaf. Wahrdu šatot, wišuš leelineeku špehtuš Maškawâ jo weegli buhtu weiluši špehziğa, 3—4 tuhštostochu wihru leela apweenota organišazija.

Bet . . . pulkwešča Breesča ištuhku darbiba atklaħja mums arween jaunuš faktuš, kuri drihšâ laikâ peespeeda muhš pahrgrošt muhšu planuš un noluhkuš. Maškawâ bija atklahti jauni špehli, kuruš nespehja

weikt neweena organifazija. Schis
 fpehls bija — wahzi. Pehz pulkweſcha
 Breescha lihds puſaprilim eewahktam ſinam
 Maſkawâ bija lihds 53,000 organifetu
 un gandrighs pilnigi ap-
 brunotu wahzeefchu, to ſtarpâ
 7000 regularâ karafpehta, kurſch bija eenahzis
 Maſkawâ, pahrnahkdams pahr fronti. Leelakâ
 dalâ no pahrejeem bija ſaorganifeti bij. kara
 guhſteſni. Geweetoti wini bija pa leelakai
 dalai pilſehtas aplaimê un tuwafâs ahr-
 pilſehtâs, pa dalai ari pilſehtâ paſchâ —
 anarkifſtu klubos. Paſchâ Maſkawâ dar-
 bojâs 3 wahzu ſchtabi. Weens no
 teem bija barona Mirbacha ſchtabſ, kuram,
 kâ likâs, bija padoti pahrejee diwi ſchtabi.
 Tur pat bija peefſkaitiſtis ari wahzu interna-
 zionalifſtu pulks, kurſch kaut gan wehl atklati
 neuſſtahjâs leelineeku puſê, bet, azimredſot,
 bija tautas komifaru reſerwe. Sewiſchki labi
 bija organifeta wahzu iſluhku darbiba. Wini,
 kâ mehſ par to pahrleezinajamees, ſinaja it
 wiſu par Maſkawâ nodibinatâm pretleelineeku
 organifazijam, un redſams, ar daſchâm no
 tâm uſtureja jo zeefchus ſakarus, un iſſneedſa
 tâm ari pabalſtus.

Rahdu ſtahwoſki pret mums eenems ſchis
 ſpehls, mehſ, protams, neſinajâm. Bet weens
 mums bija ſkaidrs kâ deena, kâ wini newareja
 eet kopâ ar mums, kuru loſungs bija: „pret
 leelineekeem un pret wahzeem.“ Tapeh3 bija
 jo weegli ſaprotams, kâ muhſu darbam ſem
 augſchâ minetâ loſunga Maſkawâ newareja
 buht nekahdu, pat ne wiſmasako panahkumu.

Jo Maskawâ buhtu bijis eespehjams setnigt zihnitees pret leelineekeem tikai sem losunga: „Ropâ ar wahzeem pret leelineekeem.“

Beeschi ween loti intrefanti preesch mums bija ari artilerijas apgahdibas preeskneeka, pullwescha Perchurowa, sinojumi. Ne weenu reisi ween winsch mums sinoja, ka nehmis sawâ pahrstnâ tos eerotschus, kas, kaut gan glabajotees leelineeku noliktawâs, bet teefot apfargati no muhsu leelineeku deenestâ eestahjuschamees fargeem, jeb atkal noliktawâs, kuras teefot apfargatas no ihsteem leelineekeemfargeem, bet tik nolaidigi, ka schos eerotschus warot eeguht bes kahdâm puhlem. Par wisâm schahdâm noliktawam winsch bija jau labi informejees un usfraudsija tâs jo modrigi. Kahdreis, kad mums wajadseja apbrunot muhsu anarkistu klubos eeweetotos lozeklus, Perchurows bija isgudrojis jaunu lihdselli, kâ tikt pee eerotscheem: dabujis finat, ka kahdâ Maskawas dselsszela stazijâ no frontes eebraukuschee saldati wehlotees pahrdot lihdsatwestos eerotschus — diwus loschmetejus un daschus desmitus bises — Perchurows bija norunajis, ka maksâs par scheem eerotscheem 2000 rublus, bet ar norunu, lai scho eerotschu pahrdeweji — saldati — nowestu nopirkts bises un loschmetejus noteiktâ weetâ — kahdâ neapdsihwotâ ahrpus Maskawas wafarnizâ. Bet tâ ka bija eemesls baiditees, ka eerotschu pahrdeweji, pehz naudas fanemshanas, waretu usrahdit leelineekeem tillab pahrdotos eerotschus, kâ ari pirzeju, tad Perchurows bija jau eepreesch

organisejis „anarkistu usbrukumu“, kuri eerotfchu atweschanas momentâ usbruka pahrdewejeem un, apdraudedami tos ar eerotfcheem, atnehma wifas atwestas bifes un loschmetejus un noweda tos uf anarkistu klubu. Tâ fchos eerotfchus dabujam pawisam par welti.

Marta beigâs Perchurows, lai sekmgaki weiktu sawu darbu, eestahjâs leelineeku shtabâ par organisejamâs partisanu nodalâs artillerijas inspektoru. Scho nodalu usdewums bij zihnitees pret wahzeem Ukrainê, un ap fcho jautajumu farkanâs awises fazehla leelu trofni, issfazidamas milstigas zeribas par fcho dalu darbibu un mehrkeem, bet pateesibâ, tã to leezinaja Perchurows pehz diwam shtabâ pawaditâm nedelam, — trofniis bija tih fcham fazeltis, ar noluhku apmahnit publiku, jo pateesibâ bijagan nodibinati shtabi, bet tai paschâ laikâ tika darits wifs, lai apgruhtinatu fcho shtabu darbibu un lai neweena karaspehka dala netiktu nosuhtita uf fronti.

Perchurows isleetoja sawu stahwolli, lai no partisanu nodalâs eestahjuschamees wahktu muhsu organisazijai noderigus elementus. Bet fchai darbâ winsch tilko nekrita farkano rotâs. Wina fchahdâ zelâ sawerweto muhsu organisazijas lozeklu starpâ bija wairaki Maskawas kadetu korpusa audseki. Wifst sawerwetee tika eewetoti partisanu nodalâs telpâs, fur, protams, atradâs ari daschs labis leelineeks. Weens no kadeteem bija usrakstijis sawam draugam par wifu notikuscho pamatigu wehstull un atstahjis to kahdâ grahmatâ, kuru

bija laßjuschî ari ziti fareiwji, furi, protams, bija islaßjuschî ari kadeta wehstuli. Radetu aresteja un winsch pee nopratinaßchanas bija no dewis wisus sawus beedrus un ari Perchurowu. Par laimi kahds nejauschî arestam ismuzis kadets bija paspehjis pa telosoru pastnot par wisu notifikuscho Perchurowam, kursch tilko bija paspehjis isbehgt no partisanu shtaba. Sahlot no tæs deenas Perchurowam bij galigi japahre eet nelegalâ stahwofli un jamaina tâ drehbes tâ ari ahrejais isflats.

Muhsu konspiratora un fatiksmes nodatas wadonim, doktoram Grigorjewam, bija japilda tihri techniski usdewumt, bet ari wina darbß mums bija loti intrefants, jo wina darbiba loti atweeglinaja wisu pahrejo darbu. Sewischki pateizigi mehß winam bijam par muhsu konspiratiwâ shtaba eerihkoschanu Molotschnij schlehrseelâ, jo sahlot no ta laika mums wairs newajadseja sapulzetees sweschos dsihwofkos, kas bija loti risflanti. Bes tam Grigorjewß prata isdomat loti asprahligas un neuskrihtoschas schifras un zaurlaides.

Rahdreif weens no leelineeku komisareem, nahkdams tuwakos sakaros ar ahrstu Grigorjewu, bija sakompromitejees, peenemdams neleelu „kufuli“.

Scho apstahlli Grigorjewß prata ismantot muhsu labâ: winsch — jo tahlat, jo wairaf eepina komisarû, tâ ka beidsot schis komisarß, bihdamees par sawu stahwofli un dsihwibu, palika til atkarigß no Grigorjewa, ka newareja atfazitees no kaut jeb kahda pakalpojuma. No schi komisara Grigorjewß dabuja weselu pafu

apleezibu blanku ar peeliktàm sijnem un dasch=reis pat ar ihsteem parafsteem preeksch teefibas eerotschus nehfat, personibas apleezibam, eebraufschanai un isbraufschanai no Maslawas u. t. t. Schis pakalpojums mums, protams, bij no fewischka swara.

No wiseem Sawinkowa lihdsstrahdneekem, jaatsihstas, wismasat produktiwi strahdaju es, jo man nebija Maslawà nelahdu personigu pasinu, tàpat ari nebija nelahdu sakaru ar politiskàm aprindam. Bes tam man nebija ne masakà paraduma un spehju, strahdat konspiratiwo darbu. Nostrahdajis wairat là mehnesi schtabà, es luhdsu Sawinkowu atwalinat mani, bet winsch mani tomehr aistureja lihds aprila beigam, t. i. lihds tam laikam, kad mehš pahroleezinajamees, ka muhsu organizazijas darbiba ir pagaldam japahrtrauz. Pee schis pahroleezibas mehš nahzàm pehž muhsu isluhku nodalas sneegtàm sinam un pehž to anarkistu klubu aistaisichanas, kuros bija eewetoti muhsu organizazijas lozekli.

Es jau aistrahdiju, ka us organizazijas isturibu un kaujas spehjam waram palaištees tikai tad, ja winas lozekli kaut ahreji eewehroja taraspehka eelahrtas formas, tas ir dsihwoja ne atfewischki priwatos dsihwoklos, strahdadami priwatus darbus, bet gan atrasdamees kopà weena sinama preekschneeka rihziba. Scho beidsamo stahwokli loti weizinaja anarkistu klubi. Kaut gan leelineeki anarkistus nemihleja, tomehr ari wajat tos newajaja.

Es neatzeros, kam radàs scho doma ismantot anarkistu klubos; sinu tikai, ka jau

aprila fahumâ 60—70 organisazijas lozekk
bija falitti anarkistu klubos. Tas loti atwee-
glinaja organisazijas darbu, jo nu wairs
newajadseja domat, kur eelikt weenu, vtru
jaunpeenahkufcho, fewifchki eebraukufchos no
ahrupus Maslawas. Sagad es wareju winus
ar atteezigu zaurlaidi nosuhtit pee muhsu
„wirsanarcha“, un winsch tika eeweetots attee-
zigâ no anarkisteem eenemtâ pili. Muhsu
anarkistu preelshgalâ stahweja „Serjoscha“ —
artileries kapitans, kuram ahrejais isskats un
ari raksturs wifos sikhumos bija lihdsigs un
atgahdinaja schablonisko literarisko anarkista
tipu.

Aprili leelineeki isjauza un flehdsa muhsu
klubus. Mums bija aisdomas, ka muhs ir
nodewufchi wahzeefchi, jo neweens no wahzu
anarkistu klubeem nebija pat aisskahrts. Daschu-
brihd aisdomiga „Serjoschas“ rihziba peespeeda
muhs atteiktees ari no wina pakalpojumeem.
Pee muhsu kluba isjaukschanas arestetee muhsu
wirsneeki pehz weena mehnescha nosehdeschanas
arestâ tika atkal palaihti brihwi.

Lai paplaschinatu saweenibas darbibu, man
deesgan beeschi isnahza farunatees ar daschadam
partiju kara organisazijam, proti: ar labo
sozialistu-rewoluzionaru un tautas sozialistu
kara organisazijam. Tomehr, nestatotees us
wifu winu labo gribu, winas mums neko ne-
wareja lihdsset. Schis partijās paschas bija loti
nabagas un tapehz winu kaujas weenibam
(sabeedribam) neta nebija. Dauds eenefigala
bija fatiksme ar zitâm pilsehtam, bet winas
fekas jo pilnigi nahza redsamās pehz manas

aissbrauffchanas no Maflawas, faut gan man
Maflawâ esot ussahkam sakarus ar leelako datu
Peewolgas pislehtu.

Aprila beigâs Sawinkows bija dabujis jau
daschas awansa sumas no teem krediteem, kuras
winsch bija sagahdajis diplomatiskâ zelâ. Reise
ar to isdewas nostahdit organisaziju us dauds
droschakeem pamateem, jo wairak tapehz, ka
tai momentâ jau bija nolemts pagaidam
pahtraukt organisazijas paplaschinashanu un
wisu darbibu konzentret us strahdneeku propa-
gandu. Sakarâ ar to es steidsos ismantot
sawu atwalinajumu, pa dalai lai eelahrtotu sawu
gimeni, pa dalai tapehz, ka Maflawâ man
sahka draudet breefmas no zitas puses.

Augstak jau mineju, ka no leelineeku kau-
jas pulkeem wisnopeetnakee bija 1. Latweeschu
Strehlneeku brigades pulki, t. i. tee pulki, ku-
rus es komandēju Rigas frontê. Protams, ka
wisu scho pulku strehlneeki jo labi pasina mani
personigi, un tâ ka wineem tagad bija ustizets
apsardsibas un isluhku deenests Maflawâ, tad,
saprotams, wini newareja neewehrot manu
pastahwigo staigaschanu pa Maflawas eelam,
un wini jo weegli wareja manim sekot. Mums,
protams, ne weenu reisi ween eenahza galwâ
domas, pamehginat darit eespaidu us scheem
leelineezisma atbalstitajeem, lihds beidsot bijam
kehruschees pee mehginajumeem.

Starp strehlneekem tika dsihita tahda weida
propaganda, ka leelineeku gals wairs neesot
tahku, un ka ar leelineeku krischanu dsimtene
pee wineem aisgahjuschos latwju strehlneekus,
wairs atpakal neusnems; ka tapehz buhtu laiks

padomat, fo wini tad lai eesahf. Reifê ar to wineem tifa eeteiktš ismantot ſagaidamo demobilifaziju un tapehž neerakſtiteeš wiš ſarkanâ armijâ, lâ to wineem gribeja uſſpeest leelineeku tautas komifari, bet gan aišbraukt no Maſkawas un atrast ſewim darbu tahlajâ Sibirijâ. Brihwu zelu uš tureeni un diwu mehneſchu uſturu wineem garanteja Latweeſchu Kareiwju Nazionalâ Saweeniba, kura ari tolail jau bija pahbraukufi uš Maſkawu.

Propagandai bija leelaš ſekmeš. Uzimredſot, kareiwjeem paſcheem jau bija apniziš ſchahdš winu ſtahwolliš. Demobilifejot 1. Latweeſchu ſtrehlneeku pulku (demobilifeja pulkuš pehž ſahrtas, ſahlot ar pirmo), ſarkanâ armijâ eerakſtijâš no 400 kareiwjeem tifa 60. Pahrejee wiſi gribeja išbraukt uš Sibiriju.

Kad bija ſaformetš pirmais uš Sibiriju aišbraužoſchš ſtrehlneeku eſchalonš un eesehdinats wagonoš Jaroflawas woſſalê, tur eeradaš matroſchu nodala ar brunoto wilzeenu, wadita no Iſkolastrela (bij. Latweeſchu ſtrehlneeku Iſpildu Komitejaš) lozekleem, areſteja diwuš wirſneekuš, kuri weda eſchalona pahrtiſas un uſturas naudu (28.000 rbl.). Eſchalonš, kurâ bija ap 120 ſtrehlneeku pa dalai tifa aiſturetš, pa dalai aišbrauza beš naudaš. Iſkolastrela lozekli, wedot no woſſaleš areſtetoš wirſneekuš, bija peepeſchi apturejuſchi uš eelaš auto, nolekufchi no ta un ſtrehjuſchi pakal ſahdam wirſneekam, minedami pee tam manu wahrdu, bet drihſi, pahrliezinajuſcheeš, la ir kühdijuſcheeš, jo eš taš nebiju, atgreesuſcheeš atpakal ſawâ auto. Redſamš, wini bija domajuſchi,

ka minetâ propaganda ir manis organifeta, kaut gan es ſchai leetâ nekahdu dalibu ne-
nehmu un ari inziatiwe nepeedereja man.
Drihſt pehz tam diwas reiseſ weenâ un tai
paſchâ deenâ manâ dſihwolli eenahkuſchi trihſ
zilweki kareiwju drehbêſ. Maniſ, par laimi
wiſu deenu nebija mahjâſ. Schee weeſt, azim
redſot, newareja buht patihkami, jo kâ es
pehz tam uſſinaju no muhſu Saweenibaſ lo-
zeſkeem, neweens no teem, kuſſch ſinaja manu
adreſt, mani nebija meklejiſ. Wiſſ taſ leezi-
naja, ka man Maſkawâ wairſ nedoſ ſtrahdat.
Tapehz eſ nolehmu pamehginat ko nebuht
radit ahrpuſ Maſkawâſ, ſewiſſchi tahdâ weetâ,
kur man wairat paſinu un ſakaru. Upſtahkli
ſcha lehmuma realiſeſchanai bija labwehligi.

Leelineekſ tai brihdti bija nopeetni kehru-
ſcheeſ pee ſarkandâſ armijaſ dibinaſchanâſ.
Breſteſ wolſalê ſalona wagonoſ atradâſ for-
meſchanâſ ſchtabſ. Tur pat wilzeenâ dſihwoja
generali, kuri jau bija eezelti par apgabalu
preeſſchneekeem. Eſ eepaſinoſ ar daſcheem no
teem un ſpehru atteeziguſ ſoluſ, lai nodroſchi-
natu ſewim kahdu pawehlneeka amatu kara
ſpehka dalâſ, kurâm wjadſeja tiſt formetâm
Jaroſlawâ jeb Roſtromâ. Ubâſ minetâſ pil-
ſehtâſ un ari Ribinkâ ſtahweja meera laiſoſ
diwiſija, kurâ ari eſ kalpoju, un te bija ma-
nim daudſ paſinu, gan wirſneeku, gan ari ka-
reiwju un privateedſihwotaju ſtarpâ. Eſ loti
labi ſinaju ſchiſ pilſehtâſ un winu apkahrtnêſ;
wahrdu ſakot, te bija wiſſ taſ, ka nebija
Maſkawâ. Wjadſeja tiſkai atraſt legalu ſtah-
wolli, kaſ mani nodroſchinatu tuwakâ nah-

lotnē. Ustahjis nahkoscham Jaroslawas fara apgabala pawehlneekam sawu adresi, es isbrauzu no Maskawas aprika beigās, nododams sawu peenahsumu ispidišchanu Perchurovam. Reisē ar mani isbrauza mans tuwakais palihgs — kapteins Rublis, bijuschais 2. Rigas Latweeschu strehlneeku pulka adjutants.

III.

J a r o s l a w a.

Telegrama no Jaroslawas bija jagaida weselu mehnesi. Wisu scho laiku es pawadiju Sifranā pee sawas gimenes. Besgaligu laimi jutu tur, atpuhsdamees pehz Peterpili un Maskawā peedsihwoteem breešmu un usbudinajumu pilneem brihscheem. Weselu mehnesi es nodarbojos ar faknu dahrsu eerihkoschanu.

Sifranas šowdepisti tani laikā wairak nodarbojās ar personigām leetam un spekulaziju. Tapehz wini nebija eedsihwotajeem tahdi breešmoni, tahdi bija winu beedri Maskawā. Tikai wehlat, tad es Sifranā pawadiju sawas beidsamās deenas, peenahza rihkojums no zentra nodibinat „ischreswitschailu“, kura eesahka sawu darbibu ar burschuastijas un inteligenzes dšiwoklu apstaigashanu, pee kam tila isdaritas kratishanas un ne us ko nepamatoti aresti. Ja no pehdejeem paspehja laikā atpirktees — peetika ar weentahrscheem draudeem. Trihs tahdi banditi, ar rewolwereem rokās, eelausās ari manā dšiwokli, bet es tā par laimi tad jau biju tikko šanehmis Jaroslawas fara apgabala

waditaja telegramu, kura atstahja us kratitajeem
wajadfigo eespaidu.

Sifranâ buhdams es eewahzu sinas par
tureenes wirsneeziibu. Israhdijs, ka sche bija
samehrâ dauds wirsneeku (ap 500 zilweku).
Tomehr ne kahdâ organisazijâ tee nebija ap-
weenoti, jo toreisejâs pahrtikas zenas Sifranâ
bija til semas, ka truhkums neweenam nebija
jazeesch. Un kâ jau katrâ masâ prowinzes pil-
shtinâ leelakâ teefa wirsneeku pasinâs personigt
weens otu, tâ ka organiset winus wareja jo
weegli kaut kurâ katrâ brihdi. Modibinat
spezialu wirsneeku organisaziju jau tai brihdi
nebija ne ween wajadfigs, bet bija pat bihstami,
jo wis, kas ween te notikâs, tai paschâ mo-
mentâ bija sinams wifâ pillshtâ. Wisas
eewahktâs sinas es pasinoju us Maskawu, bet
atbildes nedabuju, un jau 1. jeb 2. juniâ is-
brauzu us Jaroslawu.

Jaroslawas notikumi noriteja dauds sawa-
dal, nekâ es tos biju eedomajees. Pateesibu
sakot, wini tika pahraļ fasteigti pateizotees
tsheku apwehrsumam Samarâ. Gebrauzis
Jaroslawâ es usmekleju kara apgabala wadi-
taju generali Liwenzowu, kursch dshwoja wol-
salê wagonâ. Winsch lott nopreezajâs par
manu atbraulshanu, teikdams, ka es esot eera-
dees ihstâ laikâ, jo apgabala shtabs jau esot
siformets un tapehz wareschot kertees pee kara-
spehlu formeschanas. Par manu eezelshanu
par diwisijas pawehlneeku winsch esot runajis
Maskawâ sarkanâs armijas formeschanas shtabâ,
kur esot peekrituschî manai eezelshanaî. Tapehz

lai eefneedsot tikai uf wina wahrdu pasinojumu
 par eeraschanos. Pee tam generalis Liwen-
 zowos isteiza zeribu, ka jau pehz 2—3 deenam
 es buhschot apstiprinats, un wareschot tuhlin
 eefahkt formet sawu schtabu un kara pulkus
 pehz jau eepreesch issirahdata plana. Lai
 waretu eenemt legalu stahwolli un pehz eespeh-
 jas ahtraf stahtees sakaros ar manim waja-
 dsigam personam, itka usaiznot tas eestahtees
 deenasta, neissauzot nekur nekahdas aisdomas,
 es wehlejos pehz eespehjas ahtraf isdabut ap-
 stiprinaschanu par diwisijas pawehlneeku. Bet
 pagahja nedela, un par manu apstiprinaschanu
 nebija nekahdu sinu. Gejautajos par to gene-
 ralim Liwenzowam, kursch atbildeja, ka pret
 manu apstiprinaschanu esot apgabala komisaros.
 Gewahzot wajadsigas sinas, israhdijas, ka schis
 komisaros bija kahds Urkagijewos, par kuru man
 nebija ne masakas jehgas, un kuram ta tad
 ari nekas newareja buht pret mani. Pa to
 laiku es paspehju sawahkt daschu sawu zihnas
 beedru un pasinu adreses, kuri dsihwoja gal-
 wenam kahrtam Rostromâ, Schuja un Ribinskâ.
 Bes tam man wajadsjeja wehl nobraukt uf
 Maslawu atjaunot pahtrauktos sakarus un
 pamatigi orientetees par muhsu saweenibas
 tagadejo stahwolli. Issluhdsu tapehz no gene-
 rala Liwenzowa pagaidu personas apleezibu
 shds manai galigai apstiprinaschanai, un gri-
 beju jau isbraukt no Jaroslawas, kad peepechi
 biju preezigi pahrssteigis, eeraugot uf bulwara
 ahrstu Grigorjewu, kopâ ar bijuscho 2. latweeschu
 strelhneeku pulka fainneezibas nodatas preech-
 neeku, kapteini Skrabbe, kursch wehl 1917. g.

tif energiski zihnijās ar leelineeku oratoreem pulku komiteju sehdeš.

No wineem abeem dabuju daudš jaunās, preešch manis pahrsteidsošchās sinās, un proti: wirsneeku šaweeniba beidsamo mehneschu laikā esot stipri isauguši, šewišchli pateizotees pro-wintschu pilsehtinam. Brihnišchligš spehš esot bijis ari lihdsleekem, kuruš Sawenkowam isdeweēs atrast peeteekoščā wairumā. Pehz Grigorjewa wahrdeem šaweenibā patreis staitotees ap 3000 organisetu wirsneeku. Šchim škaitlim nu gan es ne wišai ustižejoš, jo Maškawa jau mani bija peeteekošchi ismahzi-just, ka ne wiši, kas škaitas pehz šaraksteem, war tikt usskatiti par ihstu kaujas spehku, bes tam šcho wirsneeku daudš mas pamatigaku kontroli prowinzē neweens nebija isdarijis. No Maškawas apbrukotās šazelščanās šarihloščanas muhšu šaweeniba bija galigi atteikusees. Šcho lehmumu bija peenehmuschhi pehz muhšu šchtaba „eekriščanas“ Molotšnij šchlehršseelā, kur maija mehnesi bija aresteti daschi muhšu šchtabam jo tuwu stahwošchi wirsneeki, to starpā ari mans bijušchais palihgš — šchtaba kapteinis Rubis un ari organizazijas darbigais lozeklis — šchtaba kapteinis Pinta, ari no 2. latweeschu strehlneeku pulka.

Reiše ar muhšu šchtaba eekriščanu bija arestetš ari generalis Dowgertš — kurušch pa manu atraschanās laiku Maškawā stahweja šahdas wišstipratās Maškawas wirsneeku organizazijas preešchgalā. Mehš ar generali Dowgertu ari ušturejam šakaruš, kaut gan bijamees

no wina, turedami to pa dalai aissdomâs par baseschanos us wahzeescheem, jo mehš nekâ newarejâm nostaidrot un ispehtit, no fureenes šchi organiszija wiſu laiku fanem lihdseltus, furu winai nekâd netruhta. Sagad mums ahrstis Grigorjewš stahstija, ka generalis Dowergerts sehshot grafa Mirbacha ſhtabâ Maskawâ.

Išbeigdama ſawu darbibu Maskawâ muhsu ſaweeniba ewakuejâs us Peewolgas pilsehtam, un ſakarâ ar iſheku usstahſchanos, nolehma ſarihkot brunotu ſazelſchanos weenâ un tajâ pat laikâ weselâ Peewolgas pilsehtu rindâ, nodibinadama tahdi weselu Peewolgas fronti, kuras usdewums buhtu atweeglinat iſheku kustiibu gar Wolgu un ari frantschu defantu tuwoſchanos no Urchangelſkas. Us ſcho defantu tika liktas ſewiſchki leelas zeribas, un lehmums par ſchahdu steidſigu iſeeschanu bija peenemts us frantschu norahdijumu pamata.

Saweenibas leelakâ dala ar generali Ritschkowu, kurſch bija eezelts par wiſu ſaweenibas brunotu ſpehku waditaju, preeſchgalâ, ewakuejâs us Kſanau. Dala maskaweeschu un Kalugas nodala, ar pulkwedi Perchurowu preeſchgalâ, ewakuejâs us Jaroslawu; neleela grupa ar pulkwedi Breedi us Ribinſku. Zita maskaweeschu dala ar ahrstu Grigorjewu — us Muromu. Neisſtrahdati bija palikuschi planti par Roſtromu, Wologdu, Schuju un Iwanowo-Woſneſenſtu, kur ari gribejâm ſarihkot ſazelſchanos, bet kur wehl nebija raditas weetejas organiszijas.

Schis lehmums, tã man to wehlat stahstija Sawinkowš, bija peenemts par galigu ſakarâ

ar apweenojuſchoſ politifko partiju lehmumu. Tã tad atlikãſ tilai peelikti wiſuſ ſpehtuſ, lai panahhtu un nodroſchinatu ſekmeſ uſſtahdito planu pilnigã apmehrà. Tãika atlikãſ wairſ loti maſ, jo ſazelfchanãſ bija nolikta uſ juniã beigam. Ur to paſchu iſſklaidrojama ari ahrſta Grigorjewã eeraſchanãſ Jaroflawã, jo ari Jaroflawãſ organiſazijaſ waditaji bija jaeepaſihtina ar wiſpahrifſtrahdato planu un bija jauſſahf ſihkãka eepreekſheja uſſtaſhchanãſ plana iſſtrahdaſhana. Tã ka pulkwedis Perchurowſ patſ nebija warejiſ atbraukt, tad ſchoſ peenahkumuſ bija uſnehmeeſ ahrſtſ Grigorjewſ, kuram wajaſeja nobraukt ſchaja pat leetã ari uſ Roſtromu, bet Perchurowam — uſ Wologdu.

Tã ka Grigorjewſ ſatika mani Jaroflawã, tad eſ uſnehmoſ iſpildit datu no wina peenahkumeem, un jau to paſchu wakarũ iſbrauzu uſ Roſtromu, lai pehz dotãſ adreſeſ un zaurlaideſ ſtahtoſ ſakara ar Roſtromãſ weetejo organiſaziju.

Roſtromã wiſpirmeſ eſ ſamekleju ſawu wezo ſauju beedri — apakſſchpalkawnecku Rolpaku, wehlaſ til waronigi ſahwuſchoſ un frituſchu Latwija ſaujãſ par Latwijaſ neatkaribu. Rolpaſ nefeſ tilai tã bija atbrauziſ no Ruminu pretwahzu fronteſ, kura bija turejuſeeſ lihdiſ pat Breſteſ meeram. Par kaut ſahdam wirſnecku organiſazijam Roſtromã Rolpaſ neko neſinaja ſtaſtit. Pahrgulejiſ pee Rolpaka par nakti, eſ otrã deenã nogahju pehz eedotãſ adreſeſ. Sche eſ atlauſchu ſew paſtaſtit maſu ſihkumu, lai parahditu, ziſ weegli daſchu labu

reisi konspiratiwās leetās nepeedsithwojusčam zilwekam eekultees daschreis breefmgigās nepatiksčanās. Adrese minetā dsihwočka durwis manim atwehra firms wezitis. Uf manu jautajeenu, waj šče dsihwo sčtaba kapteinis P., wezitis peeweda mani zaur weesu istabu pee lahdām durwim, uf kurām norahdidams peesihmeja, ka P. gan laikam wehl gulot. Eš peeklaweju un, dabujis atkauju eeeet, teesčam atradu P. wehl gulot. Paflantijees pret P. nosauzu zaurlaidi, bet P. isbrihnejees waizaja, ko taš gan nosihmejot! Eš wehl skaidrat atfahrtoju zaurlaidi, bet P. paraustija plezus un pateiza, ka winsch neko nesaprotot. Tikai tad eš eedomajos paprašt guletajam, waj winsch teesčam ir kapteinis P., uf ko pehdejais atbildeja, ka winsch esot porutščiks S. Eš biju leeliski sčšutis par man eedoto nepareiso adrese un, atwainojees, gribeju aiseet. Bet porutščiks S. teiza, ka tajā pat dsihwočki esot lahdš otrs wirsneeks, kuru eš, warbuht, gribejis šatikt. Tā ari bija. Dsihwočka šaimneeks bija diwas istabas isihrejis wirsneekem, kuru pawahrdus winsch pats wairs neatzerejas. Labi, ka sčim pahpratumam nebija nelahdu launu šeku, lahdas jo weegli wareja buht tajā laikā.

Sčtaba kapteins P., kursč bija man pašistams wehl no frontes laikem, wareja pastahstt man ne wifai apmeerinosčas šinas. Organizacija, kuras preesčstahwis winsch bija, pastahweja tikai no 8 zilwekem. Tas bija pahrať masš špeks, ar kuru newareja pat rehinantees pee muhsu plasčajeem nopeetneem noluhkeem. Tapehž eš pats nolehmu uf ahtru

roku pamehginat kaut ko nodibinat Rostromâ. Ur daschu sawu pasinu peepalihdsibu man isdewâs atrast wehl otu wirfneeku organisaziju un eepasthtees ar winas preekschstahweem, bet ari schi organisazija bija neeziga un winat nebija wairaf tã 20 beedru.

Ubas Rostromas wirfneeku organisazijas stahweja ahrpus politiskam platformam un bija ar meeru darbotees sem generala Aleksejewa slagas, kaut gan par winu usstahschanos bes solidas palihdsibas no ahrpuses, nebija ir ko domat. Stiprakã organisazija bija eewahkusi jo pilnigas sinas par Rostromas farkano spehkeem, winu noluhkeem, par kara peederumu un eerotschu trahjumeem u. t. t. Rostromã tajã brihdi bija weens padomju waldibas pulks, bet toti nespehzigis, jo winsch bija tizis no fuhltis us Katrinpils fronti, kur to tscheki bija breefmigi sakahwusch, pehz tam wifs pulks bija aishedhtis un isjuzis. Wina atleetas, otu deenu pehz sakauschanas, bija salastijuschas un, paschas us sawu inziatiwi, atbraufuschas ar wilzeenu us Rostromu. Mana eebraufschana Rostromã taisni sakrita ar scha pulka atgreeschanas laiku. Tas bija deesgan behdigs, bet komisks notikumis. Pulks — apmehram 150 zilweku leels — peebrauzis Rostromas stazija, newehlejas atstah wagonus, kamehr wineem neatwedischot zepures un mundeerus, kurus duhschigee kareiwji bija pasaudejusch pa behgschanas laiku. Kad tas bija ispildits, wini peeprastija mustkas orkestri, ar kuru preekschgalã tad ari lepni jo lepni no staigaja no stazijas us kasarmem.

Somehr bes karaspehla Rostromas leeli-
 neekeem par jo stipru un mums draudofchu
 atspaidu bija labi organisefjuschees komunisti —
 pa leelakai dalai no bijufchās fronteš rajona
 ewafueto fabriku strahdneeki. Pehz tām finam,
 kuras mums bija eefneegtas, komunisti wareja
 weegli ufstahdit ap 600 fchfehpu leelu pulku.
 Bes tam wina weenigo rihzibā bija wifa pil-
 fehtā atrodofchās artilerija — weens fmagais
 diwiftons. Batarejas bija noftahditas uf
 Wolgas kreifā krafta, netahl no ftazijas, kur
 atradās weena no ewafuetām fabrikam. Rostro-
 mas noliktawās bija dauds daschadu eerotfchu,
 artilerijas lahdiņu un bifu patronu. Par
 wifseem fcheem peederumeem organisafzijam bija
 jo fihki pahrfkati un finas.

Ubu Rostromas organisafziju preefchftahwji,
 kuras es eepafihftinaju, apfolija man ifleetot
 wifus fawus spehtus, lai peewilktu organifa-
 zijās jo wirał dalibneeku. Es no fawas
 pufes apfolijos paruhpetees par naudu. Ur
 tahdu norunu es atbrauzu uf Jaroflawu, kur
 ahrfta Grigorjewa wairs nefatitu. Wifu, kas
 winam bija janodod man, winsch bija nodewis
 kapteinim Skrabbe (naudu, adrefes un zaur-
 laides).

Nahtofchā deenā eebrauzā no Wologdas
 Beresowftis un atweda no tureenes wehl druh-
 mafas wehftis: wirfneeka, kuras tur bija uf-
 dots ufneemtees inifiativi un organiset Wolog-
 das grupu, winsch nemas nebija atradis. Pehz
 eewahktām finam winsch bija no Wologdas
 ifbrauzis, bet uf kureeni — nebija finams.

Pehz no Ribinskâs fanemtâm sinam — tur bija daudz labaki apstahli. Tur bija no-
 dibinajusees spehzigâ wirsneeku organizazija ar
 kapteini G. preekšgalâ (winu es pastnu per-
 sonigi). Šchi organizazija bija ar meeru pati
 ar faweem spehleem ween, bej jebkâhdas pa-
 lihdsibas no ahreenes, isdarit Ribinskâ brunotu
 fazelschanos, wehl wairat tapeh3, ka tani laikâ
 Ribinskâ gandrihs nemas nebija leelineezisku
 karaspehku datu. Bej tam Ribinskâ bija fakto-
 pota loti leelâ wairumâ artilerija, kurâs nebija
 neweenâ Peewolgâs pilsehtâ. Râ komanda, tã
 ari wirsneeki, kas apkalpoja šcho artileriju, bija
 pretleelineeki, un daschi no teem bija pat muhsu
 organizazijas beedri. Warejam buht pahrlee-
 zinati, ka muhsu sekmes Ribinskâ ir nodroschi-
 natas. Bej tam wareja zeret, ka Ribinskâs
 artilerija palihdsēs Jaroslawai. Es personigi
 gan nebiju Ribinskâ, bet wifas šhis sinas
 dabuju no Sawinkowa, Breescha un Perchu-
 rowa, ar kureem neweemu ween reisi satikamees
 Jaroslawas brunotâs fazelschanâs laikâ.

Jaroslawâ bija sekoschs stahwoflis: pil-
 sehtâ, kadetu korpusa ehkâ, bija eewectotš
 weens padomju pulks, fastahwošchs no 4 rotam—
 pawifam ap 600 karaiwu. Trihs rotas wareja
 skaitit par pilnigi nedroschâm — preekš leel-
 neekeem, jo šhiniš rotâs bija muhsu organi-
 saziju ustižibas wihri, kuri apgalwoja, ka ne-
 weena no tãm mums nepretoschotees. Tur-
 preti zeturtâ rota, pee tam wisleelakâ, fastah-
 weja no mabjareem un skaitijâs par wisustiza-
 mako leelneekeem. Pilshehtas zentrâ, kahdâ
 priwatâ ehkâ, atradâs atsewischâ komunistu

nodala, kura tika usskatita ka leelineeku wisdrofchalais atballstš.

Bes tam bija 30—40 zilweku leela jahtneeku polizijas nodala, kuru, pehz winu pahroleezibas, wareja skaitit muhsu puse. Un beidsot — auto un loschmeteju nodala, kura fastahweja no diweem brunoteem auto un peezeem loschmetejeem. Wisa auto nodalas komanda — 25 zilweki — fastahweja no wirsneekem — muhsu Jaroslawas organizazijas beedreem. Winas preekschneeks — porutschiks S., bija weens no wirsneeku organizazijas wisdarbigakeem lozekleem. Bes tam winam, ka kara autoritatei, bija ari jo leela peekrišana pee leelineekem, kuri aizinaja to peedalitees wiskas winu swarigakas sehdes un kureem nebija preeksch wina gandrihs nekahdu noslehpumu.

Jaroslawas wirsneeku organizazijai, ar pulkvedi L. preekschgalā, bija ap 120 beedru, neeskaitot auto-loschmetejneekus. Organizazijas lozekli bija sadaliti pa nodalam, 5—6 zilweki katrā. Wiskas nodalas fastahdija kopā 2 bataljonus, kuri bija padoti pulkwedim J. Leelaka organizazijas lozeklu dala atradās leelineeku deenastā, daschadās artilerijas, inscheneeru un intendanturas noliktawās. Tapehz ar winu palihdsibu bija jo weegli sawahkt sinas par wiseem leelineeku rokās esoscheem kaujas peerumeem. Apwehrtesot abu pretejo puses spehkus, wareja zeret, ka panahkam sekmes, fewischi wehl ja fazelschanos isdarisim negaiditi pehlschi un dabusim pabalstam zilwekus no Maskawas un Kalugas un wehlat ari — no Ribinstas.

Wifas augščā minetās sinas bija muhsu
 rokās ap 20. juniju. Pa wisu to laiku es ap-
 mekleju ari leelineeku armijas formesčanas
 sčtabu. Bija jau pagahjusčas 3 nedelas no
 mana pasnojuma eefneegsčanas sčtabā, bet
 atbilde par manu apstiprināšanu wehl arween
 nebija peenahfusi. Tagad es ari winas wairs
 negribeju šanemt, jo winai wairs nebija ne-
 kahdas nosihmes. Raut gan tikai tagad es
 šaprātu manas neapstiprināšanas ihstos
 eemeslus. Es dabuju sinat, ka apgabala komi-
 šaram Urkadjewam, kuru sčai amatā bija
 eewehlejusti weetejā padome, bija no Masla-
 was tautas komišariata eezelts palihgs, šawā
 laikā bijusčais „Otkopnaja Prawda“ šaktistais
 redaktors un 1917. gadā wifas Rigas
 pretwahzu frontes šagahsčanas
 leetas dwehsele — sčihds Nachim-
 fons, kursch, kaut gan nekad nebija kalpojis
 latweeschu pulkos, 1917. gada beigās nosau-
 zees par latweeschu strehlneeku pulka iswehletu
 preekščstahwi XII. armijas Iškofolā. Tā ka
 nebija nekahdu sčaubu par to, ka Nachimfons
 mani jo labi pasina no Rigas frontes laikeem,
 tad es, protams, te Jaroslawā, nelo labu
 šewim newareju gaidit. Gan generalis Lizen-
 zows dewa man zeribas, stahstidams, ka winsch
 personigi, bes komišara sinas, esot telegrafejis
 us Maslawu par manu apstiprināšanu, kuru
 winsch peeprasot u. t. t. Bet — dasčas deenas
 wehlaš jau, patš generalis Lizenzows tika at-
 laisšs no amata it tā par pahraf katego-
 ristku peeprasijumu apstiprinat wina eefneegtos
 projektus. Lizenzowa weetā tika eezelts wina

ſchtaba preeſſchneekſ — generalis Gaitſchenko, pehz kam es par ſcho ſchtabu wairſ nemas ne-interefejos un eegahju tur tikai retu reiſi, lai nowehrſtu aiſdomas, beſ tam daſchureiſ pehz ſchtaba pawehlem un dokumenteem iſdewas pahrlleezinatees par to ſinu pareiſibu, kahdas mehſ bijam eewahkuſchi par pretineeku ſpehſteem un peederumeem.

Juniſa belgas Jaroflawâ uſ dſihwi atbrauza Perſchurowſ, kurſch bija eezeltſ par Jaroflawas grupas pawehlneeku. Eika notu-retas diwas muhſu ſchtaba ſehdes, kurâs ſihki apſtattijam ſawuſ un pretineela ſpehkuſ, iſſtrahdajam ſazelſchanas planu un ſaſtahdijam pawehli par to. Pirmas juliſa deenas atbrauza Sawinkowſ, no kura atkarajas noteikt ſazelſchanas deenu. Tani pat laika ſahka eerastees atſewiſchki muhſu organiſazijas lozekli no Maſlawas un Kalugas. Mehſ gaidijam eerodamees pawifam ap 200 zilweku.

Muhſu ſpehkuſ pahrfkattidams, es nepeemineju to ſolido palihdſibu, kura mumſ bija peefolita, un kurai, pehz manam domam waja-dſeja buht par muhſu ſazelſchanas pamatu — proti ſtrahdneeku palihdſibu. Jaſaka, ka Jaroflawâ ſtrahdneeku ſtarpâ bija loti leelſ nemeers par leelineeku reſchimu. Pehz mumſ eefneegtam ſinam gandrihſ it wiſi dſelſſzela darbnizu ſtrahdneeki bija ar meeru, kâ weens wihrſ, uſſtahtees pret leelineekeem un winu padomem. Gandrihſ tahds pat gara ſtahwolliſ bija Korſinkina ſabrikas ſtrahdneeku ſtarpâ.

Sarunàs ar Sawinkowu, kurfch apmetàs pee manis, es mehginaju tuwat noskaidrot scho jautajumu, aisrahdidams, la strahdneekeem pee fazelschanàs japarahda inziatiwe, bet muhsu organisazijai ir jabuht tilai winas atbalstitajai un — galweneem kaujas spehkeem. Ja rihkofimees otradi — teizu Sawinkowam — mehš waram nonahkt pee teem pascheem behdigeem rezultateem, kahdi bija Tambowâ un Pensâ, tas ir — wirfneeku un inteligenzes islauschanu, pehz tam, kad paschâ kritiskakâ brihdi wifas plaschàs tautas mafas bija pametuschas winus weenus. Sawinkows peekrita manàm domam, bet aisrahdija, la praktiski tas neefot isplidams, jo strahdneeku kustibu jo zeeschi usmanot un isspionejot strahdneeki-leelineeki, tà la organiset toš, lai wini — strahdneeki — waretu usfahkt fazelschanos, neefot ne mafakàs eespehjas.

Ultrasdamees Jaroslawâ, Sawinkows wifu laiku farunajàs ar galweneem strahdneeziabas preekschstahweem, turi, beidsot, winam bija garantejuschi, protams — tilai ar wahrdeem — sawu palihdsibu sekofchâ weidâ: pusotra stundu laikâ pehz muhsu fazelschanàs — mums peeweenofees 150 strahdneeku no weenas dselsszeli darbnizas. Pehz 4 stundam atnahks wehl 300, un wakarâ wehl 300 dselsszelneeku. Bes tam wini zerot, la otrâ deenâ peeweenofchotees ari Korfinkina fabrikas strahdneeki. Zitu fabriku strahdneeki, ja nepeweenofchotees mums, tad palisshot neitrâli un nekahdâ finâ nepabalstisshot farkanos.

Par fazelschanàs deenu bija noteikts 5. jullijs. Sepreekschejàs deenas wakarâ muhsu

ŝtabŝ wehl reis ŝapulzejãŝ numuroŝ, Berchurowa iŝtabã, lai galigi peenemtu zihnaŝ planu un noŝkaidrotu wiŝuŝ jautajumuŝ, kaŝ wehl waretu raŝteeŝ. Galigi ŝaŝkãitot muhŝu ŝpehkuŝ, iŝrahdiãŝ, ka bija pawiŝam ap 300 wirŝneeku ŝagaãdito 400 weetã, jo ne wiŝi bija abraukufŝi. Utbrauza tiŝkai ap 30 zilweku no Kalugaŝ, 12 no Roŝtromãŝ un tiŝkai 50 maŝka-weeŝu. (Man otrreis iŝbrauzot uŝ Roŝtromu iŝdewãŝ noŝkaidrot, ka Roŝtromã naw patreis ir to domat eeŝaht ŝazelfŝanaŝ, tapeh3 no lehmãm koŝtromeeŝuŝ aizinat uŝ Jaroŝlawu). Bija jaapmeerinaŝ ar ŝheem 300 zilwekeem, kuruŝ nolehmãm ŝadalit 3 nodalaŝ. Puŝei, taŝ ir — 150 zilwekeem ar 2 leelgabaleem bija jaatbruno paãomju walãdibaŝ pulkŝ kaãetu korpuŝã. 80 zilwekeem ar brunoteem auto waãadŝeja atbrunot un areŝtet komuniŝtu nodaku un eeŝleht to leelajaã teatri. Pahrejeem 70 zilwekeem eenemt leelineeku ŝhtabu, kaŝ atradaŝ gubernatora mahã, taãpat ari paŝtu, telegraŝu, radioŝtaãiju un renteju un noŝtaãdit tur ŝarg-poŝtenuŝ. Peh3 tam pirmãm diwãm ãalam bija jaiffuhta ahrpuŝ pilŝehtaŝ aiŝfaãdŝiba, bet ŝhtabam pilŝehtaã tuhlin jaeeŝaht jaunu nodalu formeŝhana. Sapulzeŝhanaŝ weetã bija jaee-roãaŝ pulkŝten 1 naãti, tapeh3 ka balto ŝeemeku waãaraŝ naãŝu dehl lihãŝ pulkŝten 12 bija wehl gandrihŝ pawiŝam gaiffŝŝ. Par ŝapulzeŝhanaŝ weetu tiŝka noteiãta kaãehta, kaŝ atradaŝ weenu werŝti uŝ ŝeemeku waãareem no pilŝehtaŝ malaŝ. Kaãehtaŝ tuwumã bija eeroãŝu un patronu nolikãwaŝ. Brunotã ŝazelfŝanaŝ bija jaeeŝaht ar uŝbrukumu ŝhtim nolikãwam.

Beidsamâ muhsu fehdê autonodalas
 preefschneefs — porutſchiks S., par turu jau
 es agraf mineju, pastahſtija mums interesantas
 leetas, un proti: tai pašchâ deenâ notureitâ
 leelineeku deputatu padomes fehdê tizis ap=
 ſpreests jautajums par muhsu ſchtaba nekawe=
 joſchu aresteschanu. Pee tam tikufchi mineti
 peezu perſonu wahrdi. 3 pulkweſchu: Per=
 churowa, mans un Maſlo, apakſchpalkawneeka
 P. un kapteina S. un ka tikai winam, poru=
 tſchikam S., isdeweess peerunat ſowdepiftus
 ailikt ſchos arestus us isdewigaku momentu,
 kad radiſchotees eespehja arestet wiſu muhsu
 ſchtabu us weenu reiſi pilnâ wina faſtahwâ.
 Azimredſot — wineem bij truhzis Sawinkows.
 ſchi wehſtis muhs wiſus loti pahſteidsa, tâ
 ka mehſ nekad nebijâm un newarejâm ari ſa=
 gaidit, ka leelineeki buhtu bijufchi tik labi
 informeti. Un no otras puſes nemot, mums
 par to newareja buht ne maſako ſchaubu, jo
 porutſchiks ſchini fehdê redſeja pirmo reiſi ir
 pulkwedi Perchurowu, ir mani; pee tam mans
 wahrds winam nekahdâ ſinâ newareja buht
 ſinams.

Somehr nolehman, ka wiſſ tas nedrihft
 atſtaht nekahdu eespaidu us nahkoſchâs nakts
 ſazelschanos. Norunajâm tikai wehſreis wakarâ,
 ap pulkſten 17 eeet ofiziantu ſaweenibas ehdam=
 ſahlê, bet ſarunatees ſawâ ſtarpâ tikai tad, ja
 buhtu raduſees wajadſiba apſpreest kahdu wiſai
 ſwarigu jautajumu. Nahkoſchâ pehzpusdeenâ
 beſ manis ehdamſahlê eenahza tikai diwi: kap=
 teinis S., kurſch bija eezeltis pulkweſcha J.
 weetâ, kas atteizâs no komandeschanas, un

autonodas preeſchneekſ — Poruſchiks S. Pehdejais, paſehdejis brihtinu pee galdina weens pats, peenahza pee manis un jautaja, tapehz wakardeenæs ſehdê neſæs neefot minetſ par to, ſo darifſhot ar ſarkano karapheka eſchalonu, kurſch ſtahwot patreiſ wofſalê, wilzeenâ. Ne manim, ne ari kahdam zitam no muhſu ſchtaba lozekleem nebija ne maſakâs jauſmaſ par kaut kahdu ſarkano karapheka eſchalonu. Tapehz eſ pahrſteigtſ jautaju, kaſ taſ par eſchalonu, un tapehz S. par to naw ſinojis jau wakardeenæs ſehdê. S. atbildeja, ka winſch bijis pahrlleezinatſ, ka mehſ wiſt par to jau ſinot, jo eſchalons ſtaziâ ſtahwot jau treſcho deenu un eſot jau atdotſ rihtojumſ apgahdat atbrauzejeem dſihwofluſ. Wofſalê pateſfiba eſot ne wiſ weens, bet diwi eſchaloni: weens—470 kahjneeku un otrſ — 280 jahtneeku. Par winu eeraſchanâs noluhkeem winſch, S., neka neſinot.

Mani ſchi ſina par jaunu ſarkano eſchalonu eeraſchanos galigi pahrſteidsa: taſ bija tahdſ ſpehſſ, ar kuru mehſ nekâ newarejam tiſt galâ. Utlikt ſazelſchanâs ſahkumu beſ Perchurowa ſinaſ, mehſ ari newarejam, tapehz nolehman uſmeklet to. Gaididamſ Perchurowu, eſ atſehdos uſ bulwara, un te notika wehl weena man nepatihlama ſatikſchanâs. Pa Jaroflawâ nodſihwoto mehneſcha laiku eſ biju jau nowehrojis un daudſ maſ ſahzis paſiht Jaroflawas bulwaru publiku. Bet paſchâs beidsamâs deenâs uſ bulwara ſahla parahditeeſ glufchi jaunæs, ſenaſ nekad neredſetas perſonaſ; pa leelakai daſai — jauni zilweti,

furi wisi bija eleganti apgehrbti. Es papreeksch domaju, ka tee ir muhsu organisazijas jaun-
peebraukuschee lozeki. Bet taisni tai brihdi, kad
es, stipri usbudinats par jaunu eshalonu eera-
schanos, sehdeju us bulwara, gaididams Per-
churowu, pee manis peenahza weens no schah-
deem jauneem zilwekeem, loti glihti apgehrbtis,
un eesahla latweeschu waloda sarunatees ar
mani, atwainodamees par trauzeschanu un jau-
tabams, waj es wina wairs nepasihstot, jo
winsch taf kahdreis esot bijis mana schtaba,
fronte, par rakstwedi. Tahlat winsch teiza, ka
tam esot leels brihnumis, ka winsch mani sa-
stapis scheit, jo winsch taf esot lasijis awises,
ka es esot jau aisbrauzis un eestahjees tscheku
deenasta. Es turpretim isteizu sawu isbrihne-
schanos un peesihmeju, ka tas laikam gan buhs
rakstis par kahdu zitu. Tad jaunais zilweks
iswilla no kabatas „Padomju simu“ numuru
un parahdija man eewadu par tschekeem, kur
starp zitu ari bija minets, ka kontrrewoluzio-
naree wirfneeki pahrejot fronti, dodamees pee
tschekeem, ta to, peemehram, esot isdarijis pa-
sistamais latwju strategis — pulkwedis G.,
kusch esot aisbrauzis no Maslawas un eestah-
jees tscheku deenesta. Mani tuhlin radas ajs-
domas, ka man darischanas ar farkano kontr-
isluhku nodatas agentu. Tahlatas farunas,
dabujis sinat, ka es nodarbojos Jaroslawa ar
farkano diwisijas formeschanu, jaunais zilweks
luhdsa, waj es newarot eelikt kahda weeta wina
brahli — Rigas Politechnikas studentu, kusch,
kopā ar wiku esot eeradees sche. Kad es to
apfoliju, winsch sahla isjautat mani, kad winsch

ar brahli warot atnahkt pee manis, un ja es warot teikt, ari mana dsihwokka adreft. Rad jautaju winam, waj winsch jau sen ir eeradees Jaroslawâ un ar to sche nodarbojâs, winsch atteiza, ka esot atbrauzis no Maslawas eepirkt ahdas, — t. i. winsch man usdewa to paschu eemeflu, kahdu mehdsâ usdot muhsu organizijas wirsneeki, braukdami us Jaroslawu. Nu es wairs neweenu brihdi neschaubijos, ka katru manu soli atkal usrauga, un tapehz es tagad pat baidijos satiktees ar Perchurowu un aishaju no bulwara usmellet winu kaut kur zitur un issaukt pehz tam pee wina kaptelni S.

Pehz manas pahrleezibas eschaloni wot-salê bija pahraf nopeetns schlehrslis, lai tos ignoretu. No otras puses atkal es bes Perchurowa sinas neusdroschinajos ismainit jau peenemtos lehmumus, bet atlikt lehmuma is-pildischanu us wehlatu laiku ari newareja, jo nebija wairs laika pasinot wiseem organizijas lozelleem par fazelschanâs atlischanu. Pehz pusstundas atnahza wirsneeks, kuru aissuhtiju sameklet Perchurowu. Winsch sinoja, ka Perchurowu nekur newarejis fastapt. Tad nolehman nekawejuschi, usdot pawehli, ka schodeen fazelschanâs nenotiks. Bija jau ap pulksten 8 wakarâ, un tã ka pawehle nokawejâs, tad wiseem winu wairs nebija warejuschi issinot. Ap 60 zilweku bija eeraduschees sapulzeschanâs weetâ, nogaidijuschi tur lihds saules lehktam un — isllihduschi.

Otrâ rihtâ es tikû issaukts us norunato weetu, kur satiku pulkvedi Breedi, kusch man pasinoja sekoscho: winsch no Ribinskas esot eeradees pagahjuscho nakti un esot jau satizis

pulkwedi Berchuwowu. Pehdejais wafardeen
tihſchi neefot rahdijees, jo eſot bijuſchi dibinati
eemeſſi balditees, ka winu neapzeelnot. Eſcha-
loni ſtahwot wehl woffalè un eſot wiſam dar-
bam nopeetns ſchkehrſliſ, bet nu wairs neko
groſit newarot. Ribinſtâ wiſſ eſot gataws, un
tur gaidot tilai Jaroflawas ſignalu.

Nahkoſchâ nakti eefahkâs Jaroflawas
aſins murgi: kaujas nepahrtraukti
tur pinajâs ſeſchpadſmit deenas un
naktis. Leelneeki jau, azimredſot, bija dabu-
juſchi kaut lo ſinat un bija luhkojuſchi nodro-
ſchinatees: pilſehtas nomalè nakti bija iſſtah-
diti ſargu poſteni, un pa eelam jahdeleja jaht-
neeku iſluhki, ſapeh3 daudſi organiſazijas
lozekki bija aiſkaweti laikâ eerastees ſapulze-
ſchanâs weetâ, uſ kureeni eſ nogahju ar Maſ-
lawas latweeſchu grupas wirſneeku Boiku.
Droſchibas peh3 meh3 gahjam ar leelu lih-
kumu, gar ſemſtes ſlimnizu, bet pilſehtas nomalè aiſ
ſemeſ walna uſduhramees trih3 reiſes uſ jaht-
neeku iſluhkeem. No pirmeem diweem meh3
laimigi kluwâm walâ, apejot toſ ar leelu lih-
kumu, bet treſcho reiſi wini eewehroja muh3
un iſſuh-tija muhſu nowehroſchanai jahtneeku,
turſch wiſu laiku jahja mums eepakal, ſapeh3
meh3 bijâm ſpeeſit atgreestees pilſehtâ, jo
eelaiſtees ar teem ſarunâs noſihmetu weltigi
riſket, ſamehr winu uſbrukumſ mums wareja
ſamaitat wiſu muhſu leetu. Meh3 atgreesa-
meeſ pilſehtâ un peeweenojamees muhſu noda-
lai tilai tad, kad wina jau bija eenehmufi
eerotſchu noliktawas un eenahza jau pilſehtâ,
kaſ bija ap pulkſten 5 no rihta.

Sapulzefčanās weetā bija šanahkufchi pawifam tilkai 106 zilweki, kuri tad ari sem pulkwešča Perchurowa komandas bija usfahkufchi usbrūtumu. Bet tik mašs usbruzeju škaitš bija loti nepeeteekofchš, lai weiktu wifu usdewumu, kufsch bija jaispilda peepeschī un usreis wifās weetās.

Pehz ihfās kaujās tika atbrunota un arešteta wifa komunistu nodala pilnā fastahwā. Genehmām ari wifus padomju shtabus. Dsihwokloš tika šanemti daschi komifari, to starpā ari Nachimsons, kuru turpat us eelas noschahwa. Truhka tilkai spehku atbrunot padomju walbibas pulku. Tapehž Perchurows isdewa pawehli eefahkt šarunas par winu labprahktigu padošchanos, un pagaidam eenemt pret wineem postzijas Rotoroflas wirseenā. Rā sinams, šchi upe atdala to pilsehtas daku, kurā atradās ladetu korpušš.

Sahkumā šarunas dewa eemeslu zeret us pulka labprahktigu padošchanos, bet kad Perchurows peeprahktija pulka atbrunoschanu, wini atteizas to darit, pirms neesot noskaidrojufchi, waj mums peebeedrošchotees strahdneeki jeb ne. Bet nebija pagahjuschas wehl ne diwas stundas — pahraf ihšš laikš, lai noskaidrotu šcho jautajumu, kad pulks no šawas puses usfahka aktiwu darbibu. Ur šcho momentu eefahkās kaujās.

Es puhleschos pehž eespehjas isbehgt šcho kauju gaitas aprakstu un nemineschu ari pastra vatoš breesmu darbus, jo par to jau loti darš bija rakstits presē. Šche es mehginaschu

apgaismot wifu leetas wirseenu no muhsu intereseš un mehrku weedokla.

Wifus sawus speklus neleelu aiskahrtnu (fastawu) weidâ mehš issuhtijâm us kapsehtas un dselšzela pušt un wirseenâ us dselšzela tiltu. Muhsu aiskahrtneš neblja paspehjuščas noeet wehl ne lihds pilsehtas nomalei, kad jau fastapâš ar no dselšzela pušes usbrukofcheem farkaneem. Tas nošimeja, ka tee kareiwju ešchaloni, kuri lihds šchim stahweja tur, kur dselšzelsch isdalâš us Bologoje un Wologdu (stanzija Wšpolje), — ari nem daltbu zihnâš. Lai maškatu, ko maškadamš, mums šchis usbrukums bija jaistur. Somehr muhsu stahwołli, lai ari deesgan kritiškū, mehš tai momentâ wehl neskaitijâm par šewišchki gruhtu, jo: 1) eedšiwotaji bija preezigi, ka šwehtkoš, un jau no pašča rihta leeli laušchu bari pulzejâš ap muhsu šchtabu, wehledamees brihwprahīgi eestahtees organisejamâš nodalâš, no kurâm wareja zeret fastahdit kreetni leelas kaujaš weenibaš; 2) mehš gaidijâm ka jau pirmâ deenâ mums peeweenosees 700—800 strahdneeku; 3) wareja gaidit eerodamees ari palihdsibu no Ribinskas; 4) leelineeki newareja gaidit palihdsibu no ahreenes, jo zeku us Peterpili aiskrustoja Ribinska un aissprostot zeku us Maškawu dselšzelineeki pašči apšolijâš, usšpriedšinot Rostowas rajonâ ešofchoš tiltuš. No Rostromas leelineeki nelo newareja atwest, jo nebija drošchi, ka ari tur neišzetâš usbrukums. Nebija ari eespehjamš nonemt jebkâhdâš dalâš no tšheku frontes un atwest pa Wologdas dselšzeku. Šapeh3 pirmâ, otra un pa dalai

ari treschâ „fazelschanâs“ deenas bija wehl pilnas roschainu zeribu. Bet jau pirmâs deenas wakarâ muhs sagaidija pirmais faruhgtinajums: strahdneeki neatnahza, kaut gan zeribas us wineem nebija suduschas, jo mums stahstija, ka wini arweenu wehl turpinot apspreeschanos un debates. To teesu jau no pascha rihta atnahza 80 dselszelneeku, kuri palika pee mums un gaidija lihds pat wakaram, kad, redsedami, ka winu beedri neatnahk, sahla pamasam pasust; lihds wakarâ bija aishgahjuschi ari pehdgee.

Nahkoschâ deena schini jautajumâ nedewa nekahdas skaidribas. Un kaut gan mums nebija nekahdu noteiktu sinu, tomehr pa pilsehtu jau zirkuleja baumas, ka strahdneeki mihtinos peenehmuschhi lehmumu palikt neitralseem.

Otrâs deenas peewakarê atnahza diwu Niswolgâs schahdschu delegazijas luhgt eerotfchus, lai waretu peedalitees apwehrtumâ. Schi wehstis muhs stipri eepreeznaja. Norunajâm, ka semneeki sapulzesees Jakowlewskajas schahdschâ, 3—4 werstes winpus Wolgâs, un ka wineem nolemtee eerotfchi tiks nogahdati Swerizâ — aish Wolgâs esofschâ pilsehtas dalâ. Nahkoschâ deenâ us Jakowlewskaju tika aissuhtiti wirsneeki-instruktori, kuri atrada jau sapulzejuschos apmehram 800 zilwekus. Schee 800 semneeki waretu atwehrt tilpat daudsu strahdneeku istruhkumu, bet moraliskâ sinâ wini newareja atwehrt neatnahkuschos strahdneekus, jo semneeku eestahschanâs neatstahtu til leelu eespaidu us farkano karaspehtu. Bet ari sche mums

feloja neisdoſchanäs: ſemneeki kategoriski at-
 teizäs nemt jeblahdu lihdsdalibu Jaroslawas
 kaujäs un praſija tikai eerotſchuſ, ar kureem
 waretu iſtihrit ſawas ſahdschas no leelineekeem.
 A adnu wineem eerotſchi netika ar tahdu no-
 runu iſdoti, wini wiſi aiſgahja mahjäs, un
 tikai 60—70 zilweki eetahjäſ muhſu rindäs.
 Mehſ tomehr neſaudejäſ zeribas ſaſtahdit no
 ſemneekeem aktiwu nodalu. Sewiſchli mehſ
 zerejäſ uſ Tomas pagastu, kur lahds ener-
 giſks praportſchiks no bijuſcheem wirſdeenaſta
 ſeldſebekeem patſ uſ ſawu galwu bija ſafor-
 mejis 30 zilweku leelu nodalu. Tildauds biſeſ
 wiſch bija atradiſ apfahrtejäſ gerewnäs. Schi
 nodala iſdarija mums jo leelu pakalpojumu,
 nelaudama ſarkaneem pahrnahkt pahr Wolgu
 Tomas rajonä. Pehz tam mehſ aiſfuhtijäm
 uſ 2 taiminu pagasteem agitatoruſ, kureem wiſi
 ſawerwetee karewji bija janofuhta uſ Jakow-
 lewſkaju, turpu aiſtomandetä wirſneeka rihziba.
 Schahdai rihzibai bija labas ſekmeſ, un jau
 pehz 2—3 deenam Jakowlewſkaja ſapulzejäſ
 atkal 200—300 ſemneeku, preeſch kuru apbru-
 noſchanas mehſ eeſahläm jau noſuhtit turpu
 eerotſchuſ, kad — notika pilnigi negaiditiſ ſar-
 ſano uſbrukums no Wologdas puſeſ, par kuru
 eſ paſtahſtiſchu wehlat. Lai wairſ nebuhtu
 jagreeſchas atpakal pee ſtahtſiſchanas par ſem-
 neeku organiſeſchanu, peeſihmeſchu tikai to —
 ta wiſi ſchee ſemneeku organiſeſchanas mehgi-
 najumi palika beſ ſekmem, neſkatoteeſ uſ to, ta
 ſemneeki pret mums bija loti labwehligi. Lai
 iſdotoſ winu organiſeſchana kaujäs weenibäs —
 bija wajadſigi laiſs un meerſ. Organifet toſ

ſchahweenu troffni un pee tam wehl ſteidsſoſchi—
bija glufchi neeefpehjami.

Es jau aifrahdiju, ka no paschas pirmas
deenas rihta muhsu ſchtabu eelenza wefels
eedſihwotaju bars, kuri wehlejas brihwprahgtigi
peerakſiitees muhsu kaujas weenibas. Pascha
pirma deena iſfludinatam uſſaufumam un pa-
wehlei par wiſu wirſneeku eeſaufſchanu ari bija
ſaws eeſpalds, un peerakſtiſchanas weizas
wareni. Steidsigi ſaformetas masas nodatas
nekawejoſchi tika noſuhtitas eenemt ar aifahrt-
nem wiſas pilſehtas nomales eelas. Preekſch
ta bija wajadſigs ne maſums ſpehku, bet ari ar
wiſu to newareja nekur uf preekſchu pabihdit
muhsu leetu. Upſtahkli praſtja, lai tiftu ſakauti
wiſi leelineeku kara pulki, kamehr wehl to ne-
bija wiſai dauds. Bet lai to weiftu, wajadſeja
nu kaut neleelu kaujas ſpehku nodatu, ar kuru
waretu aktiwi rihkotees.

Sarlanee, kuri muhs bija eelenkuſchi ar
lotti neſtipru liniju, beſ ſchaubam bija lotti
wahji un wineem nebija nekahdu reſertwu.
200—300 zilweku ſtipra nodata, uſbrukdama
weenam ſarkano ſpahnam un apeedama tam
apfahrt, wareja jo weegli eelenkt to, un tahdi
wiſa ſituazija pahwehrſtos muhsu laba. Sa-
pehz muhsu ſchtabas peelika wiſas puhles, lai
ſaformetu ſchahdu nodatu, bet — beſ panah-
tumeem.

Pirmas deenas es perſonigi biju nodar-
binats ar ſcho nodatu formefchanu. Bet nekad
manim neifdewas ſaformet wairaf par 50 zil-
wekeem, kad jau no frontes ſanehmu katego-
riſkus peepraſijumus ar papildu ſpehku pee-

fuhtifchanu. Gewehrojot wiau kategoriffo toni newareju toš atſtaht neiſpilditus. Bapildinajumu wajadſiba iſſkaidrojama diwejadi: ſtarp brihwprahtigi atnahluſcheem pee mums kareiwjeem bija daudſ tahdu, kaš wehl nekad nebija oduſchi pulwera, un kuri jau weenkahrſchu artilerijaš apſchaudiſchanu ſkaiſija par uſbrukumu, un tapeh3 ſtipri ween grehkoja ſawoš ſnojumoš. Bet galwenaiš eemeſiš bija taš, ka leelaka dala no teem, kaš atnahza regiſtreteš, azimredſot, domaja, ka apwehrſumš jau pabeigtš, un kad redſeja, ka zihnaš wehl turpinajaš — pamasaſam noſuda ſawoš mahjaš lihdi ar eerotſcheem. Uſmanit winuš wifuš eelaš zihnaš nebija weenkahrſchi eeſpehjamš. Kopā ar ſaweem kareiwjeem daſchreiſ paſuda ari aiſſahrtnu un deſmitu preekſchneeki, atſtahdami beſ jebkahaš apſardſibaš weſelaš eelaš un kwarantauš. Schahdu robu aiſpildifchanai tad ari bija jaſeedo wiſi ſaformete epehki. Jaatſiſtaš, ka iſſai pateizoteš ſarkano komandeeru nepagurſtoſcheem uſbrukumeem deenāš ur naktiš, wini ſewi tā nodroſchinaja, ka mehš neſpehjam nekad teem uſbrukt. Kad neiſdewaš ſaformet jaunaš nodalaš preekſch aktiwaš darbibaš no pilſehta efoſcheem brihwprahtigeem, mehš zerejam, ka winaš iſdoſeeš ſaformet no ſemneeeem jeb ſtrahdneeeem, ja pehdejee pahrogſitu ſawu taktiku. Bet wiſam ſchai wirſeenā iſleetotām puhlem nebija nekahdu reſultatu. Schiš — muhfu beſzeribu ſtahwokliš — noſkaidrojāš jau zeturtā jeb peekta deenā peh3 ſazelſchanāš. Rā wirſneeki, tā ari leelaka brihwprahtigo dala palika uſtiziga reiſ uſnem

teem peenahkumeem un, palikdami pozizijās, loti beeschi peerahdija šawu waronibu, duhschu un isturibu, bet šchahds šahwoflis tatschu newareja muhschigi turpinatees, jo no leelas špehtu pahrpuhleschanas, bija jau juhtams pagurums. Nu eesauzām apšpreedi, lai nolemtu, ko darit us preekschu. Apšpreedē pilnigi škaidri bija redsams, ka jaewakuejās no pilšehtas, kamehr wehl nawa par wehlu, kaut gan pazehlās ari balsis pret to, jo wini arweenu wehl zereja us ribinskreeschu un Uršangelstas Sabeedroto desanta palihdsibu. Es personigi no desanta nelahdas palihdsibas negaidiju, jo šchi palihdsiba leelā atstatuma dehl bija pilnigi neesšpehjama.

Bet toteesu es wehl nesaudeju zeribas, ka isdofees šaformet semneeku nodalas Tomstas pagastā. Ja šchis nodalas pahreetu pahr Wolgu wezo lehgeru rajonā, winas waretu usbrukt šarkanajeem no muguras. Šapehz ari muhsu apšpreede nelahdu galigu lehmumu nepeenehma, bet nolehma: no weenas puses šagatawot wišus ewakuazijai wjadšigus rihtojumus, bet no otras puses — peelikt wišus špehtus, lai noformetu semneeku nodalas.

No tās pat sehdes es wehl atzeros šchahdu apštahli: lai apturetu pastahwigi noteekoscho patwarigo šareiwju aiseeschanu no frontes, šapehz wišas muhsu ar leelām puhlem šawahktās referwes weenumehr masinajās, es eeteizu nekawejoschi eewest frontē stingru kaujas eefahrtu, bes kuras nebija ko domat par rajonu šomanšeschanu. Jau tad mums bija peezi kaujas

rajoni ar atšewiſchkeem preeſchneekem katrà, bet ne wirſneeki, ne ari kareiwji, kaſ kaſwàs ſchajoſ rajonoſ, nebija ſadaliti ne wadoſ, ne nodalàs, ne ari rotàs; nebija ari nekahdu noſihmju, pehz kuràm waretu ſinat, kurà rajonà kurſch eedalitſ, un tà ka laudiſ, protamſ, maſ jeb gandrihſ nemaſ nepaſinàs ſawà ſtarpà, tad beeſchi ween daudſi patwarigi pahrgahja no weena rajona otrà, jeb pawifam aiſgahja; rajonu preeſchneeki ſcho paſchu eemeſlu dehl newareja ne organiſet rajonu reſerweſ, ne ari iſdarit kahtigu nomainu gruhtalàs weetàs efoſcheem kareiwjeem, dodot teem ſinamoſ brihſchoſ wajadſigo atpuhtu. Uri ſchtabam nebija nekahdaſ eeſpehjaſ regulet atſewiſchkoſ rajonoſ efoſchoſ ſpehkuſ, kaſ bija nepeezeeſchami wajadſigſ, eewehrojot daſchadu katra rajona ſwarigumu kaujaſ ſinà. Wahrdu ſakot, manſ preeſchlikumſ bija nepeezeeſchami japeenem, ja gribeja turpinat zihniteeſ, un tomehr—pret to uſſtahjàſ diwi apſpreedè klahtefoſchee generalſchtaba wirſneeki ar augſteem militargradeem. Ubi ſchee kungi eeſtahjàſ pee mumſ ne brihwprahrtigi, bet pehz muhſu pawehleſ iſſludinaſchanaſ par wiſu wirſneeku eeſauſchyanu deeneſtà; ihhſ tam laiſkam tee bija kaſpojufchi ſarkano ſchtabà. Schim ſihkam ſaktam eeſ toreif nepeegreeſu nekahdaſ wehribas, bet tagad, kad diwu gadu laiſka man ſakrahjeeſ loti daudſi ſchahdu ſaktu, mani ir nobreedufi pahreeziba, ka ſchim ſaktam nebija wiſ gadijuma rakſturuſ, un ka abi ſchee wirſneeki neſtrahdaja wiſ muhſu labà, kapehz eeſ ari uſkawejoſ pee ſchi ſihkuma.

Domehr scho, no manis eeteikto, foli man
 isdewàs iswest dsihwè. Katrà rajonà fastahdija
 farakstus, pehz tam sadalija kareiwjus nodalas
 wados un rotàs, organiseja frontè esofcheem
 apmainu; rajonu preekschneekeem peeschlihra
 pulka pawehlneeka teesibas, un wisa ta gala
 resultats bija tas, ka muhsu fronte tapa dauds
 stingrafa un stiprafa. Un tikai sahlot no ta
 brihscha schtabà dabuja eespehju laut zif no-
 skaidrot muhsu spehku wairumu. Wisa muhsu
 frontè festà jeb septittà deenà pehz fazelschanàs
 bija apmehram 700 apbrunotu kareiwju, kas,
 eewehrojot leelo daudsumu isdoto eerotschu,
 bija jaatsihst par loti masu skaitli, wehl wairaf
 tapehz, ka bija registreti un us fronti nosuhitti
 pahri par 2000 zilweku.

Up to paschu laiku notika treschais un
 wisnopeetnakais farkano usbrukums Sverai
 no Wologdas puses. Behz muhsu eewahlтам
 finam ta bija 1. latweeschu strehlneeku pulka
 loschumeteju komanda, pastiprinata ar Dant-
 lowas pilsehtas komunistu nodalu. Sawu
 pirmo usbrukumu wini isdarija deenas trihs
 eepreeksch, atbrauzot ar wilzeenu, kura fastahwà
 bija diwas brunotas platformas ar 2 leelga-
 baleem un dascheem loschumetejeem. Toreif
 wini aprobeschojàs ar Filino stazijas eenem-
 schanu un Jakowlewskajas sahdschas aplaupi-
 schanu. Taja pat sahdschà wini isklichdinaja
 kapulzejuschos semneekus un aisbrauza atpafak.
 Lihds tam brihdim farkanajeem Wolgas rihta
 puse bija tikai aiskahrtnes pee Sawino sahdschas,
 pee Filino un Urotsch stazijam un pee dsels-
 zeta tilta. Behz schi notikuma mehš pastipri-

najam muhsu speklus pee Filino, noorganise-
dami weselu jaunu frontes rajonu.

Pehz kahda laika farkanee atkal atfahrtoja
sawu usbrukumu, no kura zeeta kahda no lat-
weeschu wirfneekeem pastahwoſcha aiskahrtne, bet
mums isdewas aisdsiht farkanos ar weilku
manewri, nosuhtot farkano aismugure zaur deen-
widos no Filino efoſcho meſchu neleelu referwi.
Bet tajâ pat deenâ farkanajeem isdewas eenemt
dselſszela tilla reetuma galu, kur wini tuhlin
pasteidsas nostahdit loschumetejus un tahdi ap-
draudeja muhsu ſatiksni pahr Wolgu. Taja
pat deenâ kopâ ar pulkwedi Maſlo un kapteini
Skrabbi, pahrbrauzot Wolgu, leelineeki muhs
apſchaudija no tilla gala ar ſaweem loschu-
metejeem, nahwigi eewainodami kapteini Skrabbi,
weenu no wiſdarbigatajeem Jaroslawas bru-
notas ſazelſchanas dalibneekeem.

Sawu trescho usbrukumu Swerizai leelineeki,
tâ wareja wehrot, isdarija jau ar dauds leela-
keem spehkeem. Wini isdsina muhs no stan-
zijas Filino un us ihſu laiku eenehma pat
ſtanziju Urotſch, gandrihs pee paſcha Wolgas
kraſta. Nu ſtahwollis kluwa jau pahrat drau-
doſchs, jo Sweriza bija weenigais muhsu at-
lahpſchanas zelſch no Jaroslawas. Sarkaneem
eenemot Swerizu tiftu pahtraukti wiſt muhsu
ſafari ar ahrpaſauli, tapat ari ſemneeku orga-
niſeſchana, us kureem mehs lilam ſawas
beidsamas zeribas. Taja brihdi, lad ſchtabâ
bija peenahluſt ſina par farkano usbrukumu
Swerizai, es atrados us frontes, apbraukadams
to, lai atrastu paſiwakos rajonus, no kureem
waretu nonemt kahdu dalu spehku, lai ſahktu

ewakuziju. Kad es wafarâ atgreesos ſchtabâ, es atradu wiſus pilnigâ apjukumâ. Pulkwedis Perchurows bija eelizis eefahrtâ gandrihs waj wiſu ſchtabu, rakſtweſchuſ un telefonistuſ lihds eefkaitot, peeweenodams wineem wiſas beidsamâs deenâs ſaformetâs reſerwes. Salafijis tahdâ fahrtâ 150 zilweku leelu rotu, wiſſch to bija nodewis generalim L., pawehledams pehdejam eet uſ Twerizu un atjaunot preeſch leelineeku uſbruſſchanas bijuſcho ſtahwofli. Bet generalis L. bija atteizees, paſſaidrodams, ta wiſſch, tã artileristiſ. naw peeteefoſchi peedſiwojis, lai waretu ar ſekmem iſpildit ſcho gruhito uſdewumu. Tad Perchurows uſdewa ſcho darbu padarit ſahjneeku pulkwedim U., bet ari taſ atteizâs. Pehz tam Perchurows uſtizeja ſcho leetu man. Es nepretojos un aiſgahju, protams, negalwodams par pilnigâm ſekmem.

Pahrbrauzot toreis pahr Wolgu, man wairſ ne reiſi neiſdewâs pa wiſu to 5 deenu laiku, ſamehr turpinajâs Twerizas ſaujas, atgreestees Jaroflawâ. Tapeh3 es maſ ko ſinu par to, kaſ notika pilſehtâ peh3 manâs iſbrauſſchanas. Bet pirms ſtahſtit par notikumeem Twerizâ, es iſhumâ mineſchu par to ſtahwofli, ſahdâ palika pilſehtâ.

Muſſu fronte pilſehtâ ſahlâs no Kotorſtas upes grihwas, eedama pa ſchis upes kraſtu, no kureenes pret ſeena tirgu nogreesâs pahr ſcho tirguſ laukumu, turpinadamâs lihds ſemes walnim, kaſ atradâs uſ wafareem no ſemſtes ſlimnizas. Pehdejâ, atraſdamâs ahrpus pilſehtâs robeschâs, bija tagad ſtarp abâm frontem. Senâſ muſſu linija no ſemſtes ſlim-

nizas turpinajās lihdē šelšzela līnijai un
Wolgā tītam, bet beidsamās deenās šchis
spahrns bija atleekts atpakaļ un atradās pret
nodedsinato pilsehtas apuhdenošchanas eestahdi.
See pilsehtas kwartali, kas atradās uz waka-
reem no šeena tirgus, bija jau pa leelakai
dalai nodedsinati, jo šarkanee pa naktim pee-
rahpdamees, aplehja mahjas ar petroleju un
aishdedsinaja tās, lai ar to peespeestu muhs pa-
stahwigi atkahptees. Upuhdenošchanas eestah-
des tuwumā esofchee kwartali bija nodedsinati
no artilerijas uguns. Tāpat arī wifās labatās
pilsēhtas mahjas, šahot ar Demidowa juri-
disko lizeju un arī šabriku ehkas bija waj nu
šahšahuditās jeb arī nodedsinatās no šarkano
artilērijās šchahweeneem. Tomehr, neškatotees
uz leeleem wisapfahrt esofcheem ispostijumeem,
pilsēhtas aishstahwi jutās deesgan špirgti un
duhschīgi. Rad wini šanehma šinas par ša-
gaidamo pilsēhtas ewakuaziju, leelakā dala no
teem noteikti pašinoja, ka wini neatstahs pil-
sehtu, tapehž ka newarot pamest tur šawas
gimenes.

Pašwako fronti — gar Rotarofšas upeš
krastu wareja šinamā mehrā padarit wahjaku,
nonemot šahdu daku špehka, un atteezigi
pašiprinot Šeena tirgus un pilsēhtas uhdenš-
wada rajonu, kur šarkanee bes pahrtraufuma
gahja ušbrukumā. Katrā no 4 muhsu kaujas
rajoneem bija zaurmehrā pa 6 lošmetēji.
Arī bifeš netruhka, bet wareja gan peetruhkt
patronas, tapehž bijam nodomajuschi wifos
rajonos pehž šahrtas kreewu bisu weetā dot
japanu bifeš, šuru noliktawās bija pilnigi

peeteekofchi. Zapat ari winam wajasigo patronu, samehr kreewu patronas tad paliktu tilai loschmetejeem. Ra reserwes spehls preelsch wiseem kaujas rajoneem bija weens weenigs brunotais auto. Sahlumâ bija gan diwi, bet weens sabojajâs. Atkluschais tomehr paspehja weenmehr laikâ eerastees tur, kur bija wiskritiskatais stahwolliis un jafaka taisniba, ka winsch ar sawu darbibu katru reisi islaboja muhsu par kritiskeem tapuschos apstahklus. Tahdâ stahwolli bija pilsehta, kad es isbrauzu us Ewerizu.

Nesinu, waj tapehz ka muhsu nodala pahrzehlâs pahr Wolgu, jeb zitu eemeslu deht, bet farkanee atkal atstahja Ewerizâ eenemtâs weetas, un ar sawu brunoto wilzeenu aisbrauzâ us Danilowas pusi. Mehš ismantojâm scho gadijeenu, lai atjaunotu sawu eepreelschejo stahwolli. Bet bija pahraf mas spehtu, lai mehš peeteekofchi stipri spehtu eenemt wifu garo fronti no dselsszela tilta us Filino staziju un tahlaf us Sawino sahdschu, jo no wifas te bljuschâs 180 zilweku leelâs nodalâs man isdewâs sawahkt wairs tilai 40 zilwekus, kureem es peeweenosu ar mani lihdsatnahkuschos 150 kareiwjus. Tapehz es pawisam zitadi organiseju nowehroschanu, nolikdamš aistahrtnes tilai wisbihstamafos wirseenos, bes tam 2—3 werstes winpus Filino stanzijas liku nonemt dselsszela fleepes un labi masletos eerakumos noslehpju pa weenai nodalai ar loschmeteju katrâ, ar tahdu aprehkinu, ka wini it labi wareja apschaudit katru, kas buhtu nahzis islabot dselsszelu. Pahripallikuschos

apmehram 80 zilweku leelo rotu tureju ween-
kopus, lai waretu ar to aktiwi rihtotees,
ismantoju daudsos weetejos preekschmetus,
kuri nodereja par jo labeem aissargu un
slehptuwes preekschmeteem. Urotsch stanzija
pee fewis atstahju wispahrigam reserwam ap-
mehram 20 zilwekus — pahri palikuschos
Kalugas eebranzejus, — kureem pehz no-
peetnam, sihwam zihnam bija wajadfiga at-
puhta.

Schahda kaujas gatawiba teescham
bija wajadfiga weetejos apstahklos, un tahdu
mehs ari eewedam, bet jau pret wataru
generalis L., kursch pats us sawu wehleschanos
tika atstahs par pee Filino esoschäs rotas
pawehlneeku, bes manas sinas, bija isrihtojis
wisu zitadi, nepastnodams pat manim par to.
Winsch bija nonehmis abas tas aissahrtnees,
kuras usfraudsija, ka neteel islabots ispostitais
zessch, un peeweenojis saweem spehkeem un
tad issteepis wisu rotu loti plascha fronte,
mescha, Filino stazijas preekscha. Bet jau
otra rihta agri winsch dabuja par schahdu
rihziibu nopelnito sodu, jo farkanee bija us-
brukuschi kompakta masä, un, kaut gan muhsu
reta kehde bija sanehmusi tos ar uguni, —
wina tomehr bija bljusi pahra! reta un wahja,
lai isturetu scho usbrukumu, un tapehz ari bija
attahpuses. Ar leelam puhlem, ar manä
rihziiba esoscha neeziga reserwa palihdsibu,
isdewas apturet attahpschanos, bet jau pee
paschas Swerizas nomales, kur tad ari sahlas
kauja kas ilga 4 deenas.

Jau no pašča ſcho kauju perioda ſah-
 kuma eš redseju ſchahdas pretimtureſchanas
 nederigumu, un tapeh3, ſaſinojoteeš pa te-
 leſonu ar Pulkwedi Perchurowu, jo ſtingri
 peepraſiju, lai wiſa muhſu karaspehku dala
 tiſtu pahrweetota uš Swerizu, no kureeneš,
 atſwabinadami zetu uš Danilowu, mehš
 waretu atſahpteeš ſchai wirſeenâ, ar noluhku
 ſaweenoteeš ar no Urchangelſkaš pretim-
 nahkoſcho frantſchu deſantu. Bet ſchtabâ,
 atſaukdameeš uš gaidamo diwu pilſehtâ efoſcho
 neleelu ſabriku ſtrahdneeku peeweenofchanoš,
 jo ar ſcheem ſtrahdneekem ſefmigi teekoi
 weſtaš ſarunaš — atteizâš peenemt manu
 preekſchlikumu. Bet mana maſâ nodala pa
 tam ſtarpam iſkuſa taiſni azimredſot, jo daudſi
 aiſgahja, ſâ eewainoti; tapat daudſi, redſedami
 muhſu beſzeribu ſtahwoſki un juſdami
 miſu pagurumu atſtahja patwakigi ſawaš
 weetas. Otrâš deenaš wafarâ man nebija
 paliziš wairat par 80 zilwekeem. Tad Per-
 churowš apſolija man palihdſet „no otraš
 puſeš“ ar ſaweem ſpehkeem, — tâ wiſch man
 paſinoja pa teleſonu. No wina miglaineem
 paſklaidrojumeem nopratu, ſa wiſch nodomajiš
 nakti iſbraukt twaikoni ar weenu nodatu uš
 augſchu pa Wolgu un, papildinat ſawuš
 ſpehkuš ar ſemneekem, bet peh3 tam ušbruſt
 ſarfaneem no aiſmugureš pee Swerizaš.
 Pateizoteeš ballai wafaraš naktij mehš pahr-
 leezinajameeš, ſa twaikoniš teeſham nobrauzâ
 no pretejâ kraſta, iſbrauzâ pa tilta apakſchu
 un paſuda krehſlâ. Wiſu nakti un wiſu
 nahkoſcho deenu gandrihš waj iſſamiſdami

zihnijamees mehš ar pahraſ leelu eenaidneeka pahrphektu un gaidijam apſollto palihdſibu „no otras puſeš“, — bet weltigi. Nahkoſčas deenas wakarâ generalis Karpowš, kurušch pehz Berchurowa iſbrauſſchanas bija usnehmees Jaroflawas karaphektu komandechanu, ſanehmis manu ſinojumu par beſiſejas ſtahwolli, — luhdſa mani noturetees wehl tilai weenu deenu muhſu tagadejâš poſizijâš, jo Berchurowu warot buht aiſturejuſchi laut ſahdi neparedſeti apſtahkli, bet ja lihds nahkoſchâš deenas wakaram neſas neatgadifees — eš ar wiſu ſawu nodalaš atlikumu warot pahrzeltees atpakal pilſehtâ. Kad aiſrahdiſu, ſa naw neſahdaš jehgaš wairš pahrzeltees atpakal pilſehtâ, Karpowš man atgahdinaja muhſu agrako kopigo deeneſtu, kad wiſch Wakarkreewijaš frontê bija manš preeſchneekš, un eš winam padewoš. Wiſch wehl paſſai- droja, ſa wiſch pahrejot uš inſcheneeru atgair- naſchanâš un aiſſargafchanâš panehmee- neem.

Uogaidijuſchi wehl gluſchi weltigi weſelu deenu, mehš, wakaram nahkot, ſahlam gaidit peenahkam mums apſollito kugi — prahmi.

Pulkſten weenoš nakti no preteja kraſta nonahza twaikoniš, un, kad wiſch ſahla tuwotees muhſu kraſtam, eš ar ſawu adjutantuu aiſſkrehjam nonemt uš poſta ſtahwoſchoš ſareiwjuš. Kad eš atgreesoš ar pehdigeem zihnitajeem, un peekrehju pee kraſta, twaikoniš jau, neſkatotees uš muhſu ſauzeeneem pagaidit muhš — gahja prom. Uzimredſot wiſch neſpehja ilgal gaidit, jo wiſch atradâš ſem

loſchumeteju uguns no Urotſch ſtažijas puſes. Kamehr ziti no tuwaleem poſteem bija paſpehjuſchi uſſehſtees uſ twaikona, eſ un pahrejee 16 kareiwji palikam pilnigi beſiſejas ſtahwoſti. Beidsamâ deenâ mehſ bijam palikuſchi wairſ tilai 35—40 zilweku zihnitajos un apmehram 10 zitu, kaſ nodarbojâs ar ſaimneezi bu un patronu peeneſchanu. Sarkanee, kuri bija eewehrojufchi muhſu atkahpfchanos, wareja katrâ momentâ peenahlt pee paſcha Wolgas kraſta un ſanemt muhſ, kamehr mehſ ſtahwam uſ kraſta, neſinadami, ko eeſahlt.

Muhſu frontes wiſmeerigakais rajons bija uſ deentwideem, no Sawino ſahdschas puſes, no kureenes ſchodeen, gandrih wiſu deenu, ſarkanee nemaſ neſchahwa. Mehſ dewamees pa Wolgas kraſtu uſ to puſi. Bet nebijam mehſ wehl atgahjuſchi ir 300 ſolus, kad eewehrojam, ta no wina kraſta nobrauz atkal twaikoniſ; ſchoreiſ zitiſ, maſakſ, kâ pirmo reiſ. Mehſ ſkreeſchus dewamees iam pretim. Palika wehl ſtarp mums aſiſ 30 plata uhdenſ ſtrihpa, kad ſarkanee par jaunu atklahja ſtipru loſchumeteju uguni, kapehž twaikoniſ bija ſpeeſtiſ greeſtees atpakal, atſtahdamſ muhſ ſchoreiſ wehl daudi ſliktakoſ apſtahkloſ, jo nu ſarkanee bija jau muhſ eewehrojufchi un tapehž wehrſa wiſu ſawu uguni gar kraſta malu uſ mums. Nu bija jaſkreen ſem ſwilpojoſcham lodem, weenumehr wehl pinotees telefonu drahtiiſ, kuras pa artilerijas apſchaudiſchanas laiku bija norautas no ſtabeem, lihdiſ beidsot kraſta uſ kalnini aſſeſda muhſ no loſchumeteju uguns, un mehſ jau daudi meerigal warejam turpinat

fatu zetu, eedami gan pa krasu, gan flehp-
damees ais ispostitam ehkam, lihds nonahzam
Sawino şahdschâ, kur, noslehpufchees neleela
grahwilli, isdarijam isluhtofchanu, ta wisweeglat
buhtu nemaniteem aiskluht no upes krasa lihds
mescham.

Sawino şahdschâ esofchâ farkano aiskahrtne
waj nu guleja, jeb bija nomainita, jo mehš
laimigi nokluwam milsigâ purwa meschâ, kurfch
aifsteepâs wairaf werstes gar un no krasa.
Sche jau mehš fajutamees fewi us finamu
laifu paglahbti, un tapeh3 nolehman atrast
faufu weetu atpuhtai un naktsgulai. Peh3
tam wehl diwu deenu laikâ mehš puhlejamees
atrast un nodibinat fakarus ar Berchurowu,
bet, kad ari tas neisbewâs, nahzam pee wee-
nigâ nepeezeeschamâ flehdseena — atwaditees
no Jaroslawas.

* * *

Atzerotees tagad Jaroslawas notikumus,
manim nahf atminâ dauds fihkumu, interesantu
fatifschanos un farunu; atzeros ari daudfus
no wezajeem kauju beedreem, kuri wehlat bija
kritufchi par leelineefu swehrigâs „isrehkna-
schanâs“ upureem Jaroslawâ, — nu atkal
wehl par jaunu es juhtu daudsu brihschu bai-
fmas, bet wiis tas tatschu neatrodas nekahdâs
atteezibâs pret manâm tagadejam atminam.
Es peemineschu sche titai diwus gadijumus,
kuri lihds schim pat laikam ir palitufchi preetsch
manis newifai ftaidri: Pirmâs apbru-
notâs fazelschanâs deenâs muhsu schtabu pah-

pludinaja wefela mafa wisdaschadato lauschu,
kuri peeprafija wisadus pastaidrojumu un
fawu wajadribu apmeerinajumu, ta ka nebija
nefahdas eespehjas tift walâ no fcha puhla
un dot atbildes us wiseem jautajeeneem un
peeprafijumeem.

Ismantodami fcho gadijumu muhsu fchtabâ
protams, eekluwa ari farkano isluhki, un daschi
no teem pat eerihkojâs fchtabâ amatos. Weens
no wineem, kurfch wisu laiku gahja apfahrees
ar rofas granatam, rewolwereem un kinscha-
leem, bija nejaufchi „eekritis“, atmaskots un
noschauts. Bet nahza pee mums ari tahdas
perfonas, kuru eeraschanâs eemeflus mehs ne-
warejam isprast. Gandrihs diwas deenas
ruhsu fchtabâ pawadija generalis B. Es ne-
biju ar winu pasihstams un pat nesinaju, ka
winfch ir generalis. Weenureis, kad es kahdu
dauds mas brihpaku brihtinu iswehlejos fewim,
lai padfertu tehju, winfch peenahza pee manis
un stahdijâs preefchâ par kasaku generali B.
un Peterpils Jura kawaleeru faweenibas
preefschehdetaju. Papreefch es domaju, ka
winfch ari gribes mums peedahwat fawus pa-
kalpojumu, un fahku jau domat, ka isturetees
pret fcho peedahwajumu.

Bet winfch eefahka farunu pawisam par
zitu to: par bijuscheem nottfumeem frontê un
par to, kas noteef Maslawâ un Peterpili, tad
druszin painterefejâs par muhsu noluhkeem un
leetu stahwolli Jaroslawâ, bet pehz tam tuhlin
nowehrfa farunu us zitu pusi, stahstidams, ka
winam, ka Jura kawaleeru faweenibas preefch-

stahwim, loti labi pashstams Peterpils wirf-
neeku gara stahwollis.

Un tur, Peterpili, tur tagad esot wairaf
tuhstioschi wirfneeku, wismas 90 proz. no wi-
neem peeturotees pee wahzu orientazijas.
Sahlat winsch jau atkal gluschi nemanot bija
eewadijis farunu par sawam personigam lectam,
stahstidams, ka winsch sche, Jaroslawâ, esot
apstahjees tikai lâ, gadijuma dehl, jo winsch
brauzot us Donu, tapehz ka winsch esot mate-
rialâ sinâ pilnigi neatkarigs zilweks. Buhtu
bijis loti labi, ja winsch waretu atrast sewim
zela beedri, ar furu waretu tuhlin dotees turpu,
un wefelas diwas reises pa muhsu ihfâs fa-
runas laiku winsch peemineja, ka winam patreis
esot klast 30.000 rublu pawisam leelas naudas.
Schai momentâ mani issauza darischanâs,
muhsu faruna bija japahrtrauz, un es jau biju
spehjis pawisam aismirst par to. Tikai jau
dauds wehlat, farunâ ar Perchurowu, es atze-
rejos generali B., par furu dabuju sinat no
Perchurowa, ka B. esot noteikts wahzu
orientazijas peekritejs un ka
winsch jo energiski strahdajot
schini wirseenâ.

Otrs gadijums, furu es sche gribu pee-
minet — ir fatilshanas turpat muhsu schtabâ
tajâs pat fazelshanas deenâs ar diweem
frantschu libotajeem. Wini eeradâs pee mums
frantschu karawihru formâ apgehrbti, lai ap-
jautatos pee mums, lâ wini paschi teiza, kas
noteekot sche Jaroslawâ un waj wini warot
isbraukt no pilsehtas. Ubi wini deesgan labi
runaja freewiski un stahstija, ka esot ee-

braufuschi no Maskawas un nu wairs newarot
 isbraukt turpu atpakal. Kad pulkwedis Per-
 churows fahka istaujat winus, waj tee nesinot
 kaut lo par Sabeedroto defantu Archangelfla,
 un isteizäs, ka muhsu wehleschanäs buhtu pehz
 eespehjas ahtral fatiktees ar scho defantu,
 wini, kaut gan nespehja mums nefa pasinot
 par scho defantu, isteiza wehleschanos nobraukt
 wairs ne us Maskawu, fur tagad loti gruhti
 atpakal tift, bet us Archangelstu, lai kautkä
 waretu mums sneegt palihdsibu. Sä ka wi-
 neem bija ari dokumenti, tad mums nebija
 nefahdu schaubu, un pulkwedis Perchurows
 peesolija wineem auto nobrauffchanai lihds
 Danilowai, no kureenes tee wareja braukt
 tahlat jau pa dselsszelu. Sä ari isdarija, un
 ari schis gadijums drudschainä darbä bija jau
 pawisam peemirsees, ka daudsi ziti atsewischki
 gadijumi.

Sitai jau daudsi wehlat, Sibirijä, es fa-
 stapos ar frantschu wirfneeku, las 1918. g.
 wasarä Franzijas lara misija Maskawä ee-
 nehma augstu weetu. Rahdreis farunä es
 winam eejautajos, waj wjnsch nesina, fur
 wehlat palika abi minetee awiatori, un las ar
 wineem notika: waj wini paspehja nokluht
 zaur Archangelstu atpakal Franzijä? Frantschu
 wirfneeks, isprafijis tuwal par leetas apstah-
 kleem, isteiza stipras schaubas par to, itkä schee
 lungi mas buhtu warejuschi buht frantschu li-
 dotaji, jo wisus toreis Kreewijä, fewischki Ma-
 skawä bijuschos awiatorus winsch pasinis un
 starp teem naw hijis neweena, las runatu
 freewiski.

Kad tagad es wehl reis atzeros scho awia-
toru aibbrautschanas laiku us Danilowu, wiuu
mums apsolito palihdsibu un drihs pehz tam
notifikuscho farkano usbrukumu no Danilowas
Twerizai, tad frantschu wirsneeka schaubas
preeksh manis ir wairaf nekâ pamatotas,
wehl wairaf tapehz, ka Jaroslawas leelinee-
keem nebija ne telegrafa, ne zitu kahdu farkaru
ar Danilowu.

Un man gribas sche atsihmet wehl weenu
apstahlli, kursch man sawâ laikâ Jaroslawâ jo
fewischki krita azis. Sa bija ahrtahrtigi no-
teikta, pehz labi isstrahdata plana isdarita,
lotti labi nomehrketa pilsehtas apschaudischana,
jo leelineekeem tani laikâ nebija nekahdu, un
nepawisam jau nu eestrahdajuschos — artile-
ristu, kamehr schini pehz noteikta
plana isdaritâ ruhpicâ un no-
teiktâ wisu Jaroslawas ruhpnee-
tibos eestahschu sagraufchanâ bija
redsama loti gudra un peedsihwo-
ju si wadoscharoka.

Man daschreis moza firdsapinas pah-
metumi par teem daudseem newajadsigeem
upureem, kas tika seedoti us Jaroslawas al-
tara. Un masu apmeerinajumu es atradu tikai
tai apstahlli, ka es nebiju schis leetas iniza-
tors, bet weenkahrschs ispiditajs, kuram ne-
bija nekahda spehta tã jeb zitadi grofst
noti-
fuschho. Raut gan newar noleegt ari to, ka
Jaroslawas brunotâ fazelschanas bija leels
pakalpojums tscheku kustibai, jo Jaroslawâ
gandrihs weselu mehnest ilgi faistija leelineeku
rokas schai strategisti swarigâ weeta, peewelfot

ſche daudsus no tai laikā wehl neezigeem leelineeku ſpehteem. Ur to, beſ ſchaubam, ſtiprā mehrā tika atweeglota tſheku uſtaſchanaš Ratriapilt (Jekaterinburgā), un tāpat ari tautas armijaš wirſiſchanaš no Samaraš.

Schee behdige Jaroflawas notikumi lita mums ſtarp dſchwajeem palikuſcheem Jaroflawas ſazelſchanaš dalibneekem, mainit muhſu uſſtatus par daudſam leetam, kuraš mehš agrat bijam nepareiſi nowehrtejuſchi, bet par to eš teiſſchu zitā weetā wehlaſ. Par to, tā iſbeiguſeeš Jaroflawas tragedija, eš dſirdeju jau wehlaſ, Uſā un Sibiriā no teem ſaweem beedreem, kaš bija paſpehjuſchi iſbehgt no Jaroflawas pehz winaš padoſchanaš, un kurl jau pa daſai bija bijuſchi to breeſmu darbu leezineeki, kuruš leelineeki, neſkatoteeš uſ wiſam peedoſchanaš dotām garantijam, bija tomehr iſdarijuſchi.

No Jaroslawas lihdi Usai.

Par muhsu zelojumu no Jaroslawas es
sche mineschu tikai garamejot. Kad pehz mums
suhititais twaikonis aisgahja no Wolgas krasta,
mehs palikam otrpus upei 16 zilweku. Is-
gulejuschees mescha un noslehpuschees droscha
weeta atradam ka diwu truhkst. Kur tee bija
palikuscht, neweens nestinaja pateikt. Mums,
pahrejeem wiseem, bija bises un leelakai datai
ari rewolweri. Diwu deenu laika mehsh wi-
sadi zentamees saweenotees ar pulkwescha
Perchurowa spehteem, bet bes jeb kahdam set-
men. Pa schim diwam deenam mehsh pasau-
dejam wehl 4 zilwekus, ta ka par pahrpaliku-
schem 10 zilwekem wairs newarejam runat,
ta par sinamu kaujas weenibu, un tapehz
sahlam apspreest, so darit tablat un kurp nu
eet. Es pasinoju, ka eju us Samaru, lai sa-
weenotos ar tautas armiju, un usazijnaju
zitus, kas grib, lai nahk lihdsi. Gribetaju
nebija dauds: 1) pulkwedis Maslo, artilerists,
ari weens no Jaroslawas organizijas da-
libneekem, 2) profesors Klutschnilows, kursch
peeweenojas mums pa brunotas sazelschandas
laiku un bija loti energisks, darbineeks.
Winsch noorganiseja 15 zilweku leelu nodalu

eerotschu sawahfschanai. Wehlat wianu ar wifu
scho nodatu eestaitija us Twerizu nosuhtamâ
dalâ. Beidsamâs deenâs Klutschnikows ipil-
dija mana adjutanta peenahkumus, bet
wehlat — Omstâ Direktorijas laikâ
bija ahrluetu ministris un 3) poru-
tschiks Kronbergs, no Maskawas latweefchu
wirsneeku grupas, kas pa fazelschanâs laiku
apweenoja sawâ personâ satiksmes komandas
un winas preefschneeka peenahkumus.

Bahrejee newehlejâs nahti mums lihdsi
un aifgahja, kur kurais: kahds serbs — us
Urchangelstu, zeredams no tureenens tik ahtraf
dsimtenê, kahds apalschwirsneeks no kaiminu
fahdschas — aifgahja mahjâs, diwi Filino
stanzijas dselszelneeki neusdrofchinajâs wairs
eet atpatat us sawu deenesta weetu un tapehz
aifgahja katrs us sawu fahdschu: weens us
Danilowas aprinki, otrs us Nerechtu. Bija
wehl kahds Rostromas grupas wirsneeks, bet
tas, bihdamees eet ar mums kopâ, aifgahja
atsewischi, pa zitu zeku. Pirmâs zelojuma
deenâs mehâs gahjam pa leelafai dalai nahti,
bet deenas pawadijam meschâ atpuhsdamees.
Wehlat, eepastnuschees sikhaf ar semneeku gara
stahwolli, atradam, ka mums nekahdas bree-
smas nedraud, un ka tapehz, naw nekahda
eemesla atteiktees no tam masam ehrtibam,
ko war sneegt fahdschas. Un tomehr wifu
zeku, ejot pa Jaroslawas un Rostromas gu-
bernam, mums neweenâ fahdschâ neisdewâs
atraft gabalinu maifes, kaut gan tee semneeki
pee kureem mehâs apmetamees, tuwaku eepasi-
nuschees ar mums, bija gatawi dalit ar mums

wisū, kas ween teem bija. Wini labpraht
mums dewa olas, kartupelus, daschreis pat
wistas. Rahdā weetā šaimneeze pat aprau-
dajās, šķirdamās no mums, un eespeeda
katram ļaujā pa masam plahzenitim (panofam),
kurus bija izjepuši no bagatās šaimneezes aī-
nemteem milteem.

Mehs, protams, wineem nestahstijam, kas
mehs esam, un semneeki par to tilai wareja
eedomatees. Rahdā šahdschā, netahlu no Ro-
stromas, mehs dštrdejām, la diwas deenas
preeksch muhsu eenahkschanas, pagahjusti garam
40 zilweku leela nodala, kurai bijusti sadursme
ar šarkano jahtneeku isluhkeem, kas isfuhtiti
pretim no Rostromas, pee tam šarkanee sau-
dejuschī 2 eewainotus kareiwjus un 3 no-
schautus sirgus. Mehš šapratām, ka tas ir
bijis Berchurows ar sawu nodaku. Bet sem-
neeki stahstija, ka tas esot bijis isheku awan-
gards, un ka drihsumā eeradischotees wewela
armija, kura padarischot galu šarkanažeem lau-
pitajeem. Par Rostromu stahstija, ka tur ša-
zehlusees milsiga panika, un pilsehtā esofchais
padomju waldibas pulks, ar balsu wairumu,
nolehmis padotees bes zihnas. Tilai wiseem
par leelu šaruhgtinajumu kareiwju nodala pa-
gahjusti pilsehtai garam, un neweens nesinot —
us kureeni.

Somehr šarkanee Rostromā bija spehruschī
wisus aīšardsibas šolus: us wiseem zeleem
deschūreja aīšahrtneš un stingri kontroleja
katru eebrauzeju. Mehš loti wehlejamees no-
luht pilsehtā, fewischki es, jo zereju pee ša-
weem pašnām dabut žiwilapgehrbu un dolu-

mentus, bet bija loti bailigi pat mehginat. Tāpeh3 uš Krostromu ašgahja weenigi profesors Klutšnikowš, kura apgehrbš un dokumenti newareja radit nekahdu šchaubu par to, itā winsch buhtu Jaroslawas fazelschands dalibneekš. Es eedewu winam pulkwešcha-leitnanta Kolpata adreš, pee kura winsch wareja apmestees. Kad es pehz tam Omstā šatiku profesoru Klutšnikowu, winsch man istahstija, zil daudš gruhitbas tam bijs jaiszeesch, pirms winsch nokluwis Krostromā un panahzis atswabinaschanu no aresta, jo uš zeta jau winsch kluwis arestets.

Mehš apgahjām Krostromai apkahrt ar leelu lihumu, un otrpus pilsehtas eeguwām few jaunu zeta beedri, ar kuru es pehz tam, gandrihs wešelus pušotra gaduš, brahligi daliju wisuš liktena šiteenus, kuri til bagatigi bira uš muhsu galwas. Egot pa kahdas šahdschas eelu, eeraudšiju zilweku ar dšeltenbruhnu bahrdū, kuru usreis pašinu par šawu bijušcho pulka un kauju beedri — nesen no wahzu guhsta, tā inwalidu, atbraukušcho kapteini Troštinu Moiseitšchu Lachlionowu. Dabujis dširdet no kureenes un uš kureeni mehš ejam, winsch, beš kahdām runam, peeweenojās mums. Vahrgehrbamees semneeku drehbēs, apgahdajām no semneeku šapulzes dokumentus, usmauzām plezoš rupjus maišus, un, tā „maišneeki“ dewamees tahlat. Tāpeesihmē, tā loti daudš šchahdu „maišneeku“ gahja un brauzā no šcha apgabala uš zītām ar maiši bagatajām gubernam, un tā muhsu isskats neweenā newareja fazelt kautkahdas šchaubas. Tā mehš aš-

gahjãm lihds Wjattas upel, pa kuru twaikont
aisbrauzãm lihds Ramai. Wjattas twaikona
treschãs un zeturtãs klafes pasascheeri wißi bija
schahdi maifineeki, un winu bija tit dauds, ka
ar leelãm puhlem wjadseja iszhnit few weetu
uf twaikona, jo wini wißi brauza no seemehu
bada gubernam apgahdat fewim pahrtitu.
Maifineeku starpã bija dauds tahdu, tas jau
zeturto reißi brauza pa scho paschu zetu, un
tureem schahds brauzeens bija kluwis par spe-
zialitati. No wineem mehß dstrdejãm daudsus
„maifineekeem“ derigus padomus, kuri wareja
ari mums noderet.

Dsihwojãm deenu no deenas ar scho sem-
neeku masu un noklaufotees winu farunãs,
mehß pilnigi pahrllezinajamees par to leelo
naidu un nemeeru, tas mittinas plaschajãs
semneeku masãs pret leelneeku reschimu. Bet
taja pat laika mehß ari pahrllezinajamees, ka
pareißi ir tee muhsu nowehrojumi, kurus mehß
eeguãm jau no Jaroslawas semneekeem, un
proti: wißam schim leelam nemeeram naw dsihu
salnu, jo tahlat par bada un brithwas tirgo-
schanãs jautajeeneem winsch neet.

Nobraufuschï lihds Ramai un paspehjuschi
nokahpt no twaikona un eeeet schahdschã, mehß
redsejãm, ka uf twaikoniti dodas farkanã mili-
zija, un, kã mehß nejauschi dabujãm sinat, —
ar noluhku atrast un arettet par „maifineekeem“
pahргеhrbtoß wirfneekus. Waj nu schahds far-
kano agents bija muhs isspeegojis, jeb ar scho
twaikoniti bija brauzis wehl schahds zits, kuru
farkaneem wjadseja nokert, to mums neiß-
bewãß ussinat, jo mehß pasteidsamees cemuff

uf Romas frasta atrodoschâ flâ, tur nobsihwojâm wîsu deenu, un tilai nakti usdrofchinajamees eet tablat. Bet to nakti mehš meščâ nejauschi isschlihramees. Rapteinis Lachlonows un porutschiks Kronbergs, tã leelas, ogodami bija nogahjuschi fahnus, un zit mehš ari winus nefauzâm un nemellejâm, — atrast toš wairs nespehjam.

Tablato zetu gahjâm tilai diwi: es un pulkwedis Maslo, eedami uf Samaru. Ubi nomaldijuschees wirfneeki, tã wehlat israhbijâs, — bija nokluwuschi no farkanajeem tilko atswabinatajâ Simbirskã un eestahjuschees tautas armijâ. Mums, turpretim, nahzâs iszeest wehl dauds gruhtibas, pirms nokluwam Samarã, jo wehl uf tuga es biju šaslimis ar tîsu, bet tas noskaidrojâs tilai šlimnizã. Weselu nedetu, buhdams jau šlîms, es kopã ar Maslo gahjam arweenu uf preefšu, pa-preefšu šahjam, wehl braufšus, lihds beidsot, werstes 50 no Bugulmas, pahrejot fronti, leelineeki muhs aresteja. Man bija jau pee aresteschanas 40 gradus augsta temperatûra, un es biju gandrihs bes šamanas. Šikai pateizotees pulkwešha Maslo attapibai muhs pehz diwâm deenam atswabinaja, un mehš warejâm nobrauft uf Bugulmu, tur es palîfu semstes šlimnizã, bet Maslo ašbrauza uf Samaru.

Tobrihd Bugulmas apfahrtnê notika šarkano zihnas ar tautas armiju; un gandrihs šatru deenu šlimnizã eeweda eewainotos wirfneekus, bet man no tem laikem naw nefas palizis atminã. Utminos šcho laikmetu, tã

loti gruhtu šapni, jo ne ween runat, bet pat nollausitees šarunâ bija preekš manis pahrak gruhts usdewums. Ves tam es isdariju wehl kuhdu, pahrak agri israkstidamees no šlimnizas. Tiklo bija nokritusees augstâ temperatura, es nospreedu, ka nu jau warešču ašbrauft uš Samaru, kaut gan loti nestipri šahweju šahjâš un jutu štipru reibonu. Diwu deenu brauzeens „keplušhâ“ atšahja štipru eepaidu uš nowahrguško organizmu, un es titai ar zitu palihdšibu wareju atšahst wagonu. Šho palihdšibu man šneedsa tas pats pulšwedis Maslo, kuruš jau štrahdaja generala Šalkina šhtabâ pee tautas armijâš artilerijâš formekhanas. Samarâ es eepašinos ar generali Šalkinu, un, dabujis wina peekrišhamu uš eestahšhanos tautas armijâ, nobrauzu uš Šifranu pee šawas gimenes.

Newaru atturetees neušrakstijis daščas rindas tahdu atminu, kurâm naw ne šahdas wišpahrigas intrefes, bet kuras ir dahrgas man, ka peršonigi pahrdšihwojumi, un kuras war buht tipiklas preekš daudseem šimteem un tuhštoshchem man lihdsigos apšahklos bijušhem zilwešem.

Šifranâ atradu šawu gimeni tajâ pat dšihwokli, kurâ to atšahju pawasari, kaut gan paško laiku ari manai gimenei bija hijis jabehg sem šarkano lodem, jo Šifrana, pehz 1918. g. maijâ notikušhâš atšwabinašhanâš no šarkano juhgâ bija atkal uš dašham deenam nahluš šarkano rolâš, šapehz tad ari mana gimene, šopâ ar ziteem bija aššehguši uš Samaru, nepašpehdami neko panemt lihdsi. Par laimi

peh3 pahris deenam tautas armija bija aistsi-
nusi farlanarmeeschus, ta ka nu behgli wareja
atgreestees atpafat.

Sebrauzis Sifranâ greesos pee ahrsta,
kursch man kategoriski noteiza weselu mehneft
pawadit gultâ un wismaf pusgadu iswairitees
no katras pahrpuhleschanas, jo winsch bija
atradis nenormali pawahjinatu firds darbibu,
no kuras zehlas galwas reibschana un fahju
un rofu pamirums. Preefsch ta laifmeta ta
bija gruhiti ispidama rezepte, bet zif bija ee-
spehjams, es wunu puhlejos ispildit, un ar
leelu labpatifu fahju nodotees pilnigai at-
puhtai. Weselam deenam es pawadiju gultâ,
nejusdams ne drusku garlaizibas, un neweh-
ledamees pat iflasit awises, pret kuram mani
pamodas gandrihs ka baitu, jeb reebjuma fa-
juhta, ka pret mehri, no kura es waretu
beigtees. Man par jo leelu preeku bija pa-
wafari pagalma usraftais faknu dahrsinsch.
Us pagalma widu esofcha fundamenta es pa-
wafari uszehlu masu puku naminu, kuram ap-
fahrt usrafu puku dobes, bet aif tam dobes
preefsch rediseem, gurkeem, sipholeem, sirneem,
beetem, pomidoreem un zitam falknem; bet
wehl tahlat — pee paschas fehtas — preefsch
melonem un arbuseem. Safnes paauga loti
labi un us muhsu wegetarianista galda to bija
weenumehr pahrpilniba. Stundam ilgi ar
labpatifu fehdeju schat dahrsina, pateitdamees
liffenim par man nowehleto eespehju baudit
pilnigu meeru, kuru, ka man litas, ar tahdu
nepazeetibu, bet weltigi gaidlja wifa ismozita
kreewija. Rahdreif wehlat kad radas wairaf

ſpehka, pamehginaju aſſtaigat uſ diweem pah-
rejeem ſaknu dahrſeem, kuroſ biju eeſtahdijis
kartupekuſ, kaſtpoſtuſ, baſlaſſchanuſ un kirbjus.
Ur behrniſſhſigu preeku domaju par to laiku,
kad wareſchu eewahſt wiſuſ ſchoſ augluſ. Bet
liktenſ nebija lehmiſ man ne redſet, ne dſirdet,
kaſ eewahza toſ.

Palehnam atlabodameeſ daſchreiſ ſaknu
iſeet no mahjaſ un intereſeteeſ par tuwumâ
eſoſſho fronti un ari neſen Siſranâ bijuſcheem
notikumeem. Pehz azu leezineeku noſtaſſteem
un awiſeſ nodrukateem pahſſateem, Siſranas
atſwabinaſchandaſ no ſartanajo waraſ bija no-
tituſi ſtichikſti, pee wiſai neezigaſ tſcheku palih-
dſibaſ. Wirſneeki un pilſehtaſ inteligenze,
ſajuhſminati no tſcheku panahkumeem, bija ap-
weenojuſcheeſ un gluſchi negaidot, beſ kaſhdaſ
eepreeſſchejaſ ſagatawoſchandaſ ſazehluſcheeſ
ta weenſ wihrſ. Kamehr bija walddijuiſ wiſ-
pahrigâ ſajuhſma, wini bija guwuſchi pilnigaſ
ſekmeſ. Bet taſ turpinajeſ tikai tik ilgi,
kamehr zihnaſ bija notikuſchaſ paſchâ pilſehta
un winas tuwaka aplahrinê. Lai ſekmigi at-
tiſtitiu tahtako zihnu, bija wajaſſigſ regularſ
ſaraſpehſ, kuru wajaſſeja wehl radit, bet iſ-
darit to teeſchi fronteſ tuwumâ un ſem ee-
naidneeku lodem — bija gandrihſ neeſpeh-
jama leeta. Beſ tam bija wehl ari zitt
nelabwehligi apſtahtli. Ta brihwprahtigo no-
daſaſ, kuraſ ſaſtahdija pilſehtaſ eedſihwotaſt,
frontei arween wairat attahkinoteeſ no pil-
ſehtaſ, kuſa un pamaſinajaſ, kamehr wetejee
bagatiga melnſemeſ apgabala ſemneeki, kuri
wehl uſ ſawaſ ahdaſ nebija iſbaudijuſchi lee-

lineezifma, — neifrahdiya ne mafatàs wehle-
 fchanàs eestahtees pretleelineeku karaspehtà;
 drihsaf gan otradi. Tapehz pretleelineeku
 fronti wareja noturet tikai ar regularu, no
 aismugures peefuhitu, karaspehtu. Un tàpat
 tà Sifranas, tà ari Simbirftas eedfihwotaji,
 wifas fawas zeribas wehrfa un labpraht ti-
 zeja wifadàm haumam par drihsu Sibirijas
 armijas eeraschanos; tapat gaidija tſheku,
 japanu un zitu fabeedroto karaspehtus, palif-
 dami paſchi pilnigi paſiwi un pawifam kurlt
 pret teem firfnigeem uſſaufumeem, kuri nahza
 no frontes, un kuros fronte mehginaja ee-
 galwot, ka war uſtizetees tikai few un ſaweem
 ſpehleem.

Samaras Satwerfmes Sapulzes Komiteja,
 jeb tà ſauktais Romutſchs teefham uſſahla no
 frontes tahlat efoſchos aprinkos formet tautas
 armiju. Scho darbu wadlja apdahwinatais
 un energiftais organifators — Samaras kara
 miniftris — generalis Galkins. Wehlat Sibi-
 rija, fur man bija isdewiba jo tuwu darbà ſa-
 tittees ar generali Galkinu, es no pehdejà
 dſirdeju dauds ko par ſcho darbu, un man pa-
 likta tahds eefpaids, ka generalim Galkinam,
 paſham pret ſawu gribu, ir bijis japeelaisch
 pee ſchis armijas organifefchanas jau ſinamu
 ſabrukumu neſoſcho dihgju eepluhſchana. Ur-
 mijas formefchanas darbà gen. Galkinam bija
 nahzees weſt beſgaligu, daudsreis toti afu zihnu
 ar ſatwerfmes ſapulzes komiteju (Romutſchu),
 kureſch wiſs ſaſtahweja no ef-ereem, un neſta-
 totees uſ wiſeem neſenàs pagahtnes behdi-
 geem peedfihwojumeem, — bija palizis par

tahdu pat nepraschu fara leetas, tahds bija 1917. gadā, kad, pateizotēs sozialistu rewoluzionaru laipnai lhdšdalibai sem armijas demokratisazijas maksā atklāwa leelineeteem, Wahzijas generalšchtaba wadibā, apsinigi šagraut Kreewijas armiju. Uri šche wini puhelejās eewilft jaunradito armiju partijas rahmjos, azimredšot wehl weenumehr nešaprasdami, ka armija naw un newar buht organisms, kas war patš fewis pahrwaldit, bet ir tilai eerozis, kusch japahrwalda un jawada no augscheenes. Šapat ari to, ka armija war gan kalpot demokratiskai waldibai, bet ka neweenam wehl naw isdewees radit zihnas špehjigu armiju, stahwoschu us demokratiskeem pamateem. Generalis Galkins stahstija, ka winam katrs šwarigaks prinzišs bijis jaatšstahw ar leelām zihnam, jo katrā šhkumā šoz.-rewol. gribejušchi eeraudšit wezā rešchima un „šapuwušchās zara laifu armijas“ pašimes.

Rahdreis štrihdotees ar weenu tahdu šoz.-rew. — fara laifa wiršneeku — es winam jautaju, waj war šaukt par šapuwušchu to armiju, pee furas šagraušchanas pilnigi nebihštoetes ne no šahda šoda, ar wišleelato energiju, bija jastrahdā wefeli š mehnešchi, pehztam, kad šchi pati armija bija jau isturejušis gaduš garu, ismišuma pilnu zihnu ar daudš labat apbrunotu un daudš pahrafi apgahdatu pretineeku. Atbildeš weetā šchis wiršneekš šautko nomurdeja, ka es ari esot „ta laifa“ wiršneekš. Es, protams, loti labi šaprātu, ko wišch ar šcheem wahrdeem gribeja isšeikt.

Beesthmeju, ka wisu, ko sche minu par tautas armiju, — stahstu pehz zitu wahrdeem, kuri jo tuwu stahweja schai leetai. Pats es personigi fastapos ar tautas armiju winas isjufschanas brihdi. Protams, ka es leti labi sinu, ka tautas armijas sabrukshanu loti stipri un wehl leelaka mehrâ weiznaja ari daudsi ziti apstahli, par kureem mineschu wehla.

Sifranas fronti komandaja pulkwedis Bafiltsch, mans wezs pasina no Rigas frontes laikeem. Satizees ar winu, es pahrlleezinajos, ka nebuhs ilgi jagaida us pilsehtas atdoschanu farkaneem, un tapehz nolehmû sawu gimeni nosuhit us Sibiriju, Tur, pehz manam domam, leelineekeem newajadseja eekluht.

Schai laikmeta no Maskawas us Ufas apspredi bija eeradees generalis Boldirews, sem kura komandas es karoju Rigas fronte. Generalis Boldirews dsimts Sifraneetis, un man isdewas winu fatikt. Nosuhdsejis wispirms sawu ahrstu, kusch wehl arween manim aisleedsa stipru usbudinajumu, es luhdsu Boldirewu, waj winsch, pagaidam, kamehr es aspirgschu, newar man eedot kahdu inwalidarakstiwescha weetu schtaba, us ko Boldirews luhdsu mani atbraukt us Ufu, kur sakara ar Ufas apspreedes rezultateem, manim atrafchol kaut kahdu nodarboschanos. Es ta ari isdariju, un eebrauzu Usa preeksch til dauds un til leelu trofni fazehluschas Ufas apspreedes beigam, kuras sakrita ar Kasanas atdoschanu leelineekeem, tapehz ari Kasanas behgli jau bija pahrpildijusch Ufu, un es, neatradis pil-

feh'tä dšihwoſia, — apmetoſ ſawâ „tepluſch'ä“
— ſtažt'ä.

Pirmee mani eeſpaidi no Ufaſ nebtja ee-
preezinoſchi. Pirmäſ awiſeſ, to eſ Ufa iſla-
ſiju, btja pahrpilditaſ ar pahrfſtaatem un reſe-
rateem par notifuſchäm feh'dem, titai deemſchehl,
ne par Ufaſ apſpreedeſ feh'dem, bet gan par
tirdſneezibaſ- un ruhpneezibaſ ſaeimaſ feh'dem.
Rä ſinamſ, ſož-rewol. wairakumſ nepeelaida
Ufaſ apſpreede tirdſneezibaſ un ruhpneezibaſ
preekſchſtahwjuſ, norahdidamſ, ſa wini neeſot
politiſka partiija. Eſ neſinu ſcha lehmuma
iſtoſ eemeſluſ. Un loti war buht, ſa ſchee
tirdſneezibaſ un ruhpneezibaſ preekſchſtahwji
teeſcham gatawojäs uſſpridſinat no eeſcheeneſ
Ufaſ apſpreeedi. Bet jau tad man litäs, ſa
ar ſchahdu ſawu lehmumu ſozial-rewoluzionari
paraſtija fewim nahweſ ſpreedumu, jo, ne-
buhdami ſtipri frontê, wini ari aiſmugurê
ar tahdu rihzibu eeguwa atflahtuſ eenaid-
neekuſ, ſä kara, ſä ari politiſkoſ jautajeenoſ.
To wareja redſet no paſcheem pirmeem winu
ſoleem. Pa to ſtaryu, ſamehr Ufaſ apſpreedeſ
gaita tiſa tureta apſlehpta, tirdſneezibaſ un
ruhpneezibaſ preekſchſtahwju ſaeima atflahti
drukaja ſawuſ pahrfſtatuſ un iſplatija loti leelä
wairumä. Un ſcho preekſchſtahwju runaſ btja
tiſ pilnaſ ar paſchailſleedſigu patriotiſmu, ſa
par to newareja wairſ ne druſtu ſchaubiteeſ.

Wiſpirmſ man gadijäs iſlaſit knaſa Kro-
potkina runu, kura wiſſch dſeedaja ſlawaſ
dſeeſmaſ kreewu wirſneezibai, ſä tahdai. Eſ
neteikſchu, ſa wirſneeziba nebuhtu nopelnjuſi
ſcho uſſlawu. Wina btja wairaf nela nopel-

nita, bet — „Tapeh3 gan neweens no Ufas
 apspreedes dalibneekem nefata scho wahr-
 dus?“ — domaju es, jo schai apspreedê tee
 wahrdi skanetu ar wehl leelaku firfnibu.
 Knasa Kropotkina wahrdos nebija juhtama ne
 nepareisiba, ne wiltiba, bet wiltiba bija gan
 drofchi ween jamana pascheem tirdsneezibas
 un ruhpnenezibas faeimas dalibneekem, kuri
 raudaja sawas krokodilu afaras. Man ir si-
 nami loti dauds spilgtu peemehru, kas raksturo
 scho schkiru istureschanos pret kreewu wirfnee-
 zibu, bet sche es tos (peemehrus) nemineschu,
 jo katrs wirfneeks drofchi ween buhs neweenu
 ween reisi satizees ar trulo, allo un beskaunigo
 scho paschu schkiru istureschanos tad, kad wirf-
 neeziba gahja bojâ aif nodeweju swehribam
 un mira bada birshas duhschu „patriotu“ azu
 preekshâ. Un schee bija tee weenigee, kas
 tobrihd wareja sneegt palihdsigu roku. Tapeh3
 es redseju knasa Kropotkina runâ jaunâs, us
 kreewu wirfneezibas patriotismu zeltas, speku-
 lazijas shatumu.

Man, wairat ka zeturtdalgadusintena no-
 falpojsham paschâs dsilakâs armijas eerindâs,
 bija loti labi pasihstams kreewu wirfneezibas
 gara shawoklis, un es ar pahrlzezibu waru
 teikt, ka schi wirfneeziba bija loti patriotiska
 un augstakâ mehrâ paschaisleedsiga. Wirfnee-
 zibal nebija no swara ne dinastijas, ne ari
 partijas interesees, jo peh3 sawa shawokka wisa
 wirfneezibas leelakâ data bija zehlupees no
 demokratisâm aprindam. Tapeh3 Ufas ap-
 spreedei, kuru es skaitiju un skaitu wehl tagad
 par patriotisku un demokratisku apspreedi, bija

dauds weeglat tuwinatees un peeet wirfnee-
zibai un dabut to sawa puse, nekà tirdsnee-
zibas un ruhpnenezibas faeimai. Tikai Ufas
demokratiska apspreede neprata to isdarit, laut
gan wirfneeziba toreis bija weenigais spehks,
kas teescham waretu organiset armiju jaunra-
ditas direktorijas atbalstam. Un radit jaunu
armiju sem direktorijas slagas wirfneezibai
buhtu bijis dauds weeglat, nekà radit scho
paschu spehku sem „Deews fargi Keisarū“
slanam, ka to darija atamani, kas nostahjas
Sibirijas armijas preekshgalà.

Sem „tirdsneezibas un ruhpnenezibas
grupas“ slagas bija sapulzejushas un nosleh-
puschas wifas freewu atpakahtrahpuhu politiskās
partijas. Winam, protams, peebeedrojās
freewu priwiligetās wirfneezibas trehjumš, ar
generalschtabu preekshgalà. Pats par fewi
saprotais, ka us scho wirfneeku dalu newar
tikt atteezinats mans agrat teiktais spreedums
par freewu wirfneezibas gara stahwolli. Wirf-
neezibas reakzionara wirsbuhwe pastahweja
galwenam sahtam no generalschtaba un biju-
sheem kawalerijas wirfneekem. Wineem pee-
slehjas wisdaschadakee shtabu adjutanti un
tee armijas behgli, kas sawa laikā aif wifa-
deem eemesleem bija behguschhi no frontes, lai
„eeraktos“ wisdsilaka aismugure, wiswairaf
Rasana, kur bija satopotas wisdaschadakas
aismugures eestahdes. Schee armijas aste
stahwofchee ar tahdu pat weiklibu un isweizibu,
ar tahdu tee senaf bija behguschhi no frontes,—
bija leelineeku laikā pratuschi peemehrotees
teem un eerihfotees winu deenesta, bet kolihds

Rasana, Samara un zitas pilsehtas atswabi-
 najas no leelineeku juhga, tee nekawejoschi
 mula projam us aismuguri, pahrpildidami Ufu,
 Omfku un zitas pilsehtas, lai atrasdamees
 tahlumâ no frontes, un, grosidamees pehz
 katra wehja, strahdatu tahlat sawus nekhtros
 darbus. Schi wirsneeku grupa, kaut gan, sa-
 lihdsinot ar wispahrigo wirsneeku skaitu, nebija
 leela, bija tas brunotais spehks, us kura sahka
 atbalsiitees tirdsneezibas un ruhpnenezibas ap-
 rindas, un kurfch pamafam, no sahkuma glusch
 nemanot, sahka, la sirneka tihlla eetiht direk-
 toriju, papreefschu direktorijai paschai to nemas
 nemanot. Utsihstos, ka pilniga un skaidra ap-
 gaismojumâ Ufas notikumi ari manim pascham
 parahdijas tikai wehlat, kad jau bija usdih-
 gusch Ufa issehto sehllu afui, kamehr pa Ufa
 atraschanas laiku loti gruhti bija atrast kaut-
 jebkahdu noteiktibu schai haosa, un es wifu
 laiku, waru teikt, flejoju grahbstidamees itin
 la pa tumfu. Ufas apspreedei beidsotees gen.
 Boldirews tika eezelts par wirspawehlneeku un
 par direktorijas lozekli. Winsch man usdewa
 organiset galwenas nometnes apfardsibas kara-
 spehka datu, eezeldams mani par schis dalas
 preefschneeku, un taja pat laika padodams man
 galwenas nometnes komandanturu. Us manu
 luhgumu dot tuwafus aifrahdijumus no ka
 organiset scho karaspehka datu Boldirews ne-
 kahdus noteiktus aifrahdijumus nespehja dot,
 atkandams man pascham atrast zelus un
 weidus, la to wislabat isdarit. Es nekawe-
 joschi stahjos pee formeschanas darba, un pa
 tam nedauds deenam, kamehr galwenâ no-

metne wehl bija Ufa, es paspehju jau daschu
to padarit. Sche man tomehr jaafirahda, la
wisa darbâ es atradu pawisam negaidot da-
schadus laweklus, kuras man lika zela wati
galwenâ nometne, kura tai laika noorganisejâs,
jeb pareisaki fakot, atbrauza jau pilnigi ga-
tawa, pee tam wehl ar dauds leelaku lozektu
skaitu, neta tas bija wajadsigs pehz ta laik-
meta apstahleem. Ta bija wisa general-
schtaba akademija, kura tika gandrihs pilnâ
fastahwâ sanemta wangos pee tautas armijas
isdaritâs Kasanas atnemschanas farkaneem.
Trukta tikai akademijas preekschneeka generala
Andogfka un galweno profesoru, peemehram
Kolubakina.

Galwenâs lomas nometnê bija isbalitas
starp profesoreem-pulkwescheem Skischowu,
Leonowu, Sirjomjatnikowu un Kasattinu.
Pahresos amatus eenehma kursu wirsneeki, pee
tam generalu amatus ispidbija deesgan jauni
kapitani. Tâ la wisos wehlat notikuschos no-
titumos ta laika galwenat nometnei peedereja
noteizoschâ loma, tad loti interesanti buhtu bijis
issinat wibus tos apstahklus, kuru dehl tika
peelauta nometnes formeschana no akademijas
lozektkeem, kas wisu to laiku bija palikuschi
kalpot pee leelineekeem ar akademijas preeksch-
neeku preekschgalâ, kursch bija nehmis dalibu
Brestes meera noteikumumu issirahdaschanâ un
parakstischanâ. Man leekas, la sche generalis
Boldirews bija isdarjis leelu kluhdu, jo winsch
bija pahrlahpis weenu no strategijas wisgal-
wenakeem noteikumeem, kas bija jaewehro pee
wirspawehlneeka schtaba formeschanas. Wirs-

pawehlneefam par sawu tuwako palihgu — sawa ſchtaba preeſchneeku jaezel zilweſ, turſch tapat domatu, la wirſpawehlneekſ, un turam pehdejais waretu uſtizetees, la pats ſewim, pat wiſos ſihkumos.

Zit man pehz tam isdewas noſſaidrot, gen. Boldirews un wina ſchtaba preeſchneekſ — gen. Roſanows — bija zilwek ar pawifam preteju pahrleezibu un uſſkateem, un, droſchi ween, ari daſchadu ſchkiru laudiſ. Ramehr Boldirews bija no weenfahrfchas Siſranas aprinka ſemneeku dſimtas, generalis Roſanows — pehz weendam ſnam bija Penſas gubernas muſchneekſ, bet pehz otram — bijuſchais Baltijas barons Roſens, turſch kara ſahkumâ bija pahrgroſijis sawu uſwahrdu. Es nekemos apgelwot ne weenu, ne otu no ſcheem noſſahſteem; tilai naw nekahdu ſchaubu, la Roſanows bija no priwiligetam aprindam. Pahraf nodarbinats, la direktorijas lozeklis, ar daſchadam walſts leetam, generalis Boldirews wiſu ſawas nometnes formefchanas leetu bija pilnigi nodewis Roſanowa rolas. Un pehz manem nowehrojumeem Roſanows, wahkdams ſawus tuwaks lihdsſtrahdneekus, isdarija atkal to paſchu kluhdu, lo Boldirews.

Roſanows pats perſonigi atſtahj duhſchiga uſtizama karotaja eepaidu; ir druſzin parupjſch, bet leekas buht neſpehjigs ſtrahdat ſem diplomata un politika maſſas, un la tahds, es domaju, newareja buht weenâ lehgeri ar tahdeem ſlihpeteem un wiltgeem politikeem, pee kureem es peeſkaitu Skiſchikowu, Leonowu un Siromjatnikowu. Beſ tam Roſanows bija

pahrnahzis pahr fronti gandrihs waj weenâ
apafschweld, lai atflahti zihnitos pret leelt-
neefcem. Surpreti augfchminetee Rosanowa
tuwatee palihgi, pehz maneem nowehrojumeem,
prot tikai west aiskulifu zihnas, ja tâ war ap-
fihmet winu usweschanos un darbibu, jo nekad
newar ar pahrleezibu fazit par to un pret to
wini zihnas.

Wijs pahrejais nometnes fastahws —
akademijas ladra wirsneeki — bija apweenota
un kareiwiski difziplineta masa, to wisi wini
peerahdija ar sawu usweschanos un weenâ
balsi ar leelako fajuhfmu un dsilu zeenifchanu
atfaukdamees par akademijas preefschneeku —
generali Andogfku. Wajaga fazit pateefibu,
ta generalim Andogfklam ir bijufchas nenolee-
dsamas pedagoga dahwanas, jo winsch bija
fakaufejis un apweenojis un atstahjis ftipru
eefpaidu us jau peeaugufcheem laudim. No
fchis pufes tâ tad garigi apweenotâ nometne
bija eeguwufi finamu plusu. Tikai nu bija
jajautâ, us kureeni tiks wirfita nometnes tah-
latâ darbiba. Wehl wairaf tapehz, ta fchis
darbibas waditaju fiftionomija arween palifa
tâ mihkla, pee tam fchi mihkla bija loti aifdo-
miga, jo jau sawas darbibas pirmâs deenâs,
nometnei Ufâ esot, es ne weenu ween reifi
nowehroju, ta galwenee nometnes darbineeki
strahdâ pawifam zitâ wirfeenâ, tâ generalis
Boldirews.

Man leekas, ta Ufas laifmetâ wifai fchai
flitei wehl nebija ne pilnigi noteikta politifka
kurfa, ne ari darbibas plana, tâ ta fchai
laifmetâ Ufâ karawihru aprindâs tikai radâs

un eeweefas daschadi wirseeni un orientazijas,
 turas jau wairaf jeb masaf staidri parahdijas
 un ispaudas Sibirija. Pee tam Usa sinaja
 loti mas, jeb, pareisaki nemas, no wifas tas
 darbibas, kas notikas Sibirija. Redseja tikai
 weenu, ka Sibirija nesuhita it nelahdas palih-
 dsibas tautas armijai, laut gan scho palihdsibu
 Sibirija wareja parahdit jo leela mehrâ. Si-
 birijas armijas preelshgalâ toreis stahweja
 gen. Iwanows-Rinows, kuresch tikko bija stahjees
 gen. Grifchina-Ulmasowa weetâ. Us loti ihu
 laiku Iwanows-Rinows eeradas Usa, azim-
 redsot isluhtofchanas noluhkos. Interesantu
 faktu no wina ustureschanas laika Usa man
 atstahstija gen. Galkins: Wairaku leezineeku
 klahbtuhnê gen. Iwanows-Rinows stahstijis, ka
 tai momentâ, kad winsch usnehmees Sibirijas
 armijas komandeschanu, pee wina eeradufshees
 pehz instrulzijam 12 wirfneeku. Kad winsch
 apjautajees par kahdam instrulzijam eet runa,
 wirfneeki atbildejufchi, ka wini esot pee Sibi-
 rijas armijas schtaba fastahwofchi wirfneeki,
 turu usdewums esot hijis strahdat pee tautas
 armijas sagraufchanas. Bet winsch, Iwanows-
 Rinows, esot schoz 12 atlaidis, pasinodams,
 ka winam tee neesot wajadfigi.

Par noschehlofchanu, es scho faktu dabuju
 finat tikai gadu wehlat un tapehz newareju
 wairs pahrlleezinatees, waj teescham Grifchina-
 Ulmasowa laika pee Sibirijas armijas schtaba
 bija bijufchi schahdi agenti, jeb Iwanows-
 Rinows bija weenkahrfchi paleelijees, lai ee-
 guhtu Galkina labpatifchanu. Man par to
 rodas sinamas schaubas, jo generalz Beelows

(Witekopfs), hijuschais Grischina-Almasowa
schtaba preekschneekß, kura rihzibâ buhtu bi-
juschî schee agentî, ja wini wißpahr buhtu
ekßstejuschî, bija ari Jwanowa-Rinowa laikâ
pat schtaba preekschneeku. Otrfahrt, wißî tee
fibireeschî, tas bija pasinuschi Grischinu-Alma-
sowu, raksturoja to, tà „Dutowa“ tipa zil-
weku, kuram tà tad wajadseja daudß tuwat
stahwet tautas armijai, netâ Jwanowam-
Rinowam. Bes tam tajâ pat laikâ palkawneekß
Wolkows nogalinaja Sibirijas ministri No-
woßelowu. Schis patß Wolkows wehlat pee
Jwanowa-Rinowa spehleja jo eewehrojamu
lomu. Wißî peeminetee fakti leek domat, ta
augstakâß Sibirijas karawihru aprindâß notei-
zoßcho lomu spehleja taifni neweens zits, tà
taikâ Jwanows-Rinows, un es ne drusku ne-
schaubos, ta pa wina eebraußchanas laiku Ußâ
galwenâß nometnes weiklee aseristi paspehja
nodibinat ar Jwanowu-Rinowu wajadßigos
sakarus. Protams, ta neguleja ari tirdßnee-
zibas un ruhpnenezibas grupa ar knasu Kro-
potlinu, scho, tà daudßi pauda, jauno monar-
kistu Kreewijas jaunâß dinastijas ziltstehwu
preekschgalâ. Kropotkinam wißmas bija sawa
pamatiga ligßda Kasanas „warona“ pulkweßcha
Stepanowa schtabâ.

Wißâß sche minetâß politiskâß aprindâß
bija nojauschams kaut tahds ustraukums, kaut
tahds darbs, bet tà tas wißß ispaudâß us
ahreeni, tas bija un palika pilnigß noslehpums
preeksch plaschalam wirßneeku un, protams, ari
salbatu aprindam. Pat manim, kuresch sawu
deenastu peenahkumu dehl stahweja til tuwu

pee ſcheem zentrem, nebija ne maſakàs ee-
ſpehjas iſſinat laut lahdus ſihlumus par wiſu
to, laſ notikàs wiſapfahrt. Tikai been no
deenàs pee amata iſpildifchanàs faſtopotees ar
wineem eſ arween wairaf ſajutu, la eſ ſche
neefmu ſawš zilwekš.

Mana eeraſchanàs ſchai akademiſkà no-
metnè tika uſnenta loti wehſi. Pee pirmàs
eepaſihſchanàs ar ſawu teeſcho preeſchneeku
pulkwedi Eliſchikowu (wirſpawehlneeka ſchtaba
preeſchneeka palihgu), pehdejais ſtarp zitu iſtei-
zàs, la preeſch mana amata wineem eſot jau
ſawš kandidatš, bet ſad eſ atteizu, la eſmu ſchai
weetà eezeltš no gen. Boldirewa, Eliſchikowš
wairš neteiža neweena wahrda. Pee ſweſcha
zilweka eeſtahſchanàs jaunà weetà, wehſas jeb
atturigàs atteezibaš ir paraſta parahdiba. Bet
ſopigà darbà paraſti nodibinàs ſirſnigatàs attee-
zibaš; wiſmaš ar mani ir bijiš wiſu manu dee-
naſta laiku. Sche turpretim, bija pawifaſam otradi.
Wehlaſ, protamš, eſ atradu wiſam tam pa-
ſkaidrojumu. Senaſ manim nekad nebija pee-
nahzees kalpot aiſmugureš eeſtahdèš, un eſ
weenumehr biju peeradiš pee uſtizigaš un at-
klahtaš ſatikſmeš ar ſaweem deenaſta beedreem.
Tapehž naw nekahdš brihnumš. la ſcheit, po-
litiko intrigu ſmajejoſchà atmoſſerà, eſ biju
pahraſ leelš nejehgà, jo nepratu iſmantot winu
wiſweenfahrſchakoš noteikumus, peemehram:
„mehle zilwekaſam ir dota tapehž, lai noſlehytu
ſawas domas“, „godigam buht ir mulkiba“
u. t. t.

Deenaſta ſarunà ar generali Roſanowu,
pahrrunajot jautajumu par pulkweſcha Dem-

merta, kuru man no wisam pusem rekomandeja,
peenemſchanu par nometnes komandantu, es
biju tik neufmanigs, ka atklati isteizu ſchaubas
par to, kad tik mums nebuhtu „jaapbedſinas
wahzu ſaules staros“. Uf to gen. Roſanows
aſa toni man atteiza, ka wahzu orientazijai
tagad neefot nekahdas noſihmes. Un ta ka
toreis wahzu armija bija no Sabeedroteem
ſakauta un noſlehgtis pameers, tad es teefham
notizeju, ka wahzu breefmas Kreemijai wairs
nedraud, un ka labas partijas, kas bafejds uf
wahzu Wikumu, nu weenreis mainis kursu,
bet — welti! Es biju atkal kluhdijees. Suh-
lin pehz ſchis ſarunas galwenas nometnes
preekſhneeziabas, bet wehlaſ ari wiſu winas
lozeklu atteezibas, palika prot mani wehl dauds
auſtakas, pat naidigas. Bes tam es nekad
ſarunas netiku flehpiſ ſawu kopdarbibu ar
Sawinkowu, tapat ari peedalifchanos dſimtenes
un brihwibas glahbſchanas ſaweeniba. Bet
wiſs tas, ka es to nojautu tikai wehlaſ, tika
jau uſſtatits par weſelu noſeegumu.

Beidsamās Ufa pawaditās deenās no-
metnes preekſhneeziaba ne tikai ignoreja mani
un neorientēja par man preekſh deenasta pee-
nahkumu iſpildifchanas wajadsigeem apſtahleem,
bet weentahrfchi mehginaja wiſos ſwarigakos
gadijeenos nobihdit no manu teefchu peenah-
kumu iſpildifchanas. Kad, peemehram, bija
japahrbrauz nometnei uf Omſku, wiſu pah-
zefchanas organizaziju ſanehma ſawas rolās
Elſchikows kopā ar taraspehtu kuſtibas pah-
ſinataju pullwedi Raſatkinu. Pee tam man
pat nebija atſtahta weeta wilzeend. Par laimi

manâ rihzibâ bija wehl Sifranas „kepluschta“,
 kuru wareju peekehdet pee wirspawehlneeka
 wilzeena. Es wifas schis parahdibas mehgi-
 naju isflaidrot ar nometnes preekschneezi-
 bas personigo nelabwehlibu pret mani, un tapeh-
 par to ne wahrda netiku minejis Boldirewam,
 kuram nebija ari neweena brihwa azumirkla.
 Bet drihs ween es fajutu, ka leeta naw wis
 til weenkahrscha, un wifâ drihsumâ preeksch-
 neezibas ofizialo istureschanos pret mani fajta
 kopet ari wifas nometnes semakais personals,
 ari daudsee akademijas audsekti — istureda-
 mees peespeesti ofiziali, atbildedami tikai us
 maneem ofizialeem jautajeeneem un boifote-
 dami pilnigi wifas privati-personigas attee-
 zibas. Protams, ka wifas tas wareja notiti
 tikai us mahjeenu no augfchas, jo akademijas
 audsektu starpâ bija ari wairaki mani zihnas
 beedri no wahzu frontes.

Uymehram nedelu pirms Ibrauffchanas
 no Ufas, tur eeradas Sawinkows. Dajchi di-
 rektorijas lozekli, to starpâ ari generalis Wol-
 direws ustureja wina kandidaturu us eeksch-
 leetu ministra amatu direktorijâ, bet soz.-rewol.
 noteikti pretojâs tam, nosaukdami Sawinkowu
 par pahraf labi stahwoschu. No otras puses
 pretojâs ari nometne, bet, protams, pawifam
 zitu motiwu dehl, un mehginaja pehz eespehjas
 drihsaf aifwadit Sawinkowu us ahrsement,
 azimredstot, skaitidami, ka wina ustureschanas
 Sibirijs war apdraudet tos. Sawinkows
 pirms peenehma peedahwato — lara misijas
 preekschneeka amatu Parise, ilgi schaubijâs to
 darit. Beidsot peekrita schim zetojumam.

Veekas, ka wensch jau toreis šaprata, kas šagaida brihwo Kreewiju nahkotnē, jo aishbraudams wensch tā šawadi atmēta ar roku un noteiza: „Ēh, braukšchu, jo šhe tikpat nekās neishnahš!“

Frontē, kaut kur Bugulinas rajonā atradās pulkwedis Perchurows, kursch bija pašehjis ar 30 apbrunoteem organizācijas lozeteem aiseet no Jaroslawas un nonahst pee Kasanas, kur patreis notikās jo šhwas kaujas. Šhe Perchurows bija papildijis šawu nodaku un nu strahdaja kopā ar Rapeli. Es no Ufas nosuhitiju pee wina sinnesi atsuhtit manim daschus no šaweem wiršneekēem, lai es nejustos tik wifai weentulis. Perchurows bija atsuhtijis 5 zilwekus, kuri eeradās Ufā muhsu isbraukšanas momentā un tika eestaititi nometnes karaspēkā. Preeksch nometnes komandanta weetās eenemšanas atsuhtitais pulkwleitn. J. par noscheloschanu netika wairš šchai weetā, jo to jau bija eenehmis pulkwedis Demmertis, kursch, tā es wehlat dabuju sinat, bija preeksch kara kalpojis Peterpils polizijā, bet beidsamā laikā bija bijis Kasanas monarkistu šaweenibas preekschsehdetajš.

Man par jo leelu preeku Ufā eeradās ari mans zela beedris no Jaroslawas — kapteinis Lachtionows, kuru es tuhlin eezehlu par šewišķu usdewumu šchtaba wiršneeku pee šewis, un tā tad, kad nometne isbrauza us Omstu, es wairš nebiju tik weentulis, tā agraf.

Omsta.

Wisfreewijas pagaidu waldibas (direktorijas) un wirspawehlneeka nometnes residentschu isfraudsichanai, protams, bija loti leela nosihme, un direktorijas lozekli to loti labi saprata. Sakarà ar ministra Nowosjolowa nofleptawoschanu Omstà, turpu tika nosuhstis kahds Satwerfmes Sapulzes lozeklis, nofkaidrot Sibirijas politisko stahwokli, un lihds wina atpakaalatbrauhschanai residenzes jautajeens palika neisschirts. Kad schis deputats atbrauca no Sibirijas, direktorija un nometne nolehma pahrzeltees us Katrinpili (Katerinburgu). Tomehr wehlat, kad wiss jau bija sagatawots aisbrauhschanai, jautajeenu wehl reis apspreeda, un — direktorija nobrauca us Omstu.

Man tà weena, tà ari otra lehmuma motwi ir palikuschi nesinami. Us manu jautajeenu generalis Boldirews atbildeja, ka wini gribejuschi fameerinat abus politiskos wirseenus. Katrinpils atradàs pahraf tuwu leelineeku fronteij, un tapehz newareja garantet ne direktorijai, ne nometnei meerigas nodarbohschandès eespehju. Bet ja nu sawà pirmà lehmumà direktorijas lozekli bija isteikuschees par labu

Ratrinpilij, tad azimredsoi, jau tad wini bija
sapratuschi, ka Omsta wehl masaf warēs ga-
rantet scho meeriga darba eespehju, kaut gan
wina atradās tii tahtu no leelneeku frontes.

Direktorija isdarija azimredsamu kluhdu:
wina par augstu bija nowehrtejusī fawu moralo
eespaidu, pawisam aismirsdama, la schahdos
brihschos rehkinās tilai ar rupju, realu spehtu.
Išbrauzot us Omsku, direktorijas rihzibā ne-
bija itneahda reala spehta.

Wilzeenus nometnes pahrweschanai us
Omsku dewa generalis Dutows, kusch, tapat
la wihs Drenburgas karaspehts, isturejās pret
direktoriju loti labwehligi. Samaras waldiba
newareja dot wagonus, jo winai paschai bija
jaewaluejas no Samaras, bet Sibirijas wal-
diba, kaut gan winas rihzibā bija dauds brihwu
wagonu, atteizās tos dot. Schis masais sih-
kums wispirma raksturoja daschadu politisko
wirseenu atteezibas.

Zelā us Omsku wisos leelatos zentros,
Slatoustā, Schelabinstā un Petropawlowstā,
notika pagaidu waldibas un nometnes swi-
niga sagaidischana, kura bija fewischki firniga
Petropawlowstā, un nekahdu naidigu isture-
schanos newareja manit. Tas pats bija ari
Omskā, paschā pirmā eebraulschanas deenā.
Sapehz nahzu pee flehdseena, la Sibirijas un
Uralu plashalās fabeedribas masas ustizejās
jaunajai waldibal un dauds zereja no tās. Di-
rektorijai par labu nahza ari tas apstahlis,
ka Sibiriā deesgan popularais Wlksentjews
bija direktorijas preelshchdetajs, lamehr
schaurās partijas robeschās palikuschee Wolstis

un Tšhernowš palika ahrpus direktorijas. Un tomehr — eerasdamas Omškā — pagaidu waldiba faktiski eelluwa Sibirijas kara aprindu guhstā, kuras, azim redsot, gahja rolu rolā ar augstakeem burschuasijas preekščstahwejem un aif kulifem gatawojās usstahtees pret direktoriju. Šchi aistulifu darbiba wehl toreis nebija mums redsama, bet par winas esamibu bijam pahrleezinati, tā pehz daščam fihām pašthem, tā ari pehz tās niznoschi naibigās isturesčanās, ar lahdu weetesās Sibirijas kara aprindās isturesjās pret tilko atbraukuscho pagaidu waldibu, jo scho sawu istureschanos winas pat nemeħginaja flehp, azimredsams tapehz, ka winas juta spehtu sawā pusē.

Wafara Sibirijai, — kura bija jau 1918. g. wafarā istihrita no leelineeķem — bija loti ihša pretleelineeku fronte Turkestanas pusē. Bes tam leelineeki tur bija loti wahji. Wisu šarkano treezeenu un spehtus notureja tautas armija un tšheki, un tapehz aif winu muguras Sibirijai bija eespehja meerigi organifet un apmahzit sawu armiju, ko wina ari darija.

Cesaulki bija tilai jaunakee gadi, kuri fenat nebija kalpojuschī armijā, un kuri tapehz wehl nebija sagisteti ar politiķu. Winu apmahziba bija nostahdita us stingreem kara disziplinas pamateem, un šhee pulki bija teesčam ihšis karaspehts. Ja šcha karaspehta preekščgalā nostahjuschees atamani ari buhtu palikuschi tilai karawihri ween, un buhtu padewuschees. Ufas apšpreedē nobibinatai tautas waldibal tad es nemas neschaubos, ka buhtu no drošchinata Rreewijas atdsimščana

uſ demokratifkeem pamateem. Bet atamani, apſinadamees ſawu ſpehlu un nemas nerehĕinadamees ar tautas preeſchſtahwju gribu, wehlejās uſteept tautai ſawas wehleſchanās, wehl wairaf tapeh3, la wini bija atradufchi domubeedrus tajās aprindās, la3 grupejās ap tirdſneezibas un ruhpneezibas preeſchſtahwju Ufa3 ſaeimu. Un tā la jaunā Sibirija3 armija nekā nereageja uſ eewehrojamā autonomās Sibirija3 waldibas ministra Nowoſjolowa noſleptawoſchanu, ko bija iſdarijis pulkwedis Wolkow3 ai3 ſkaidri ſaredſameem politiſkeem motiweem, tad Sibirija3 atamani jutās ſewiſchki droſchi un — atklatja ſawu kara gahjeenu pret direktoriju, tuhlin peh3 pehdejās eebrauſchana3 Omſkā.

Otrā deenā, peh3 muhſu eebrauſchana3 Omſkā, tad muhſu eſchaloni ſtahweja wehl wagono3 uſ reſerwe3 ſleedem pret Omſka3 dſelſſzela walde3 ehlu, mums garam pa eelu pagahja atamana Kraſnikowa karapheht3, kurſch ari tikko eeradās Omſkā, un kura weena dala ar ſchtabu noweetojās Weeſigās beedr. ſahlē, la3 bija nolemta nometne3 eeweeetoſchanai, bet otra dala — eenehma ai3 pilſchta3 efoſcho ſemtopiba3 ſkolu. Tajā laiā neweenam no mums nebija ne maſalās jehga3 par ſcho karaphehta dafu un winas behdigi ſlaweno atamanu. Sitai daſchā3 deenā3 wehlat, tad ſcha karaphehta preeſchneeziba ar ſawu atamanu preeſchgalā apdſehrās un ſarihloja ſkandalu ar apwainojoſchu runu tureſchanu pret generali Boldirewu un direktoriju, meh3 ſahlām ſapraſt winu eeraſchana3 motiwu3, jo droſchi

ween ſchà prowozejoſchà ſlandala noluhkſ bja
ſſaizinat nometni, het generalis Boldirews
iſturejàs ar wiſleelako taktu un aprobeſchojàs
tikai ar rahjeena iſteiffchanu atamanam Kra-
ſnikowam, atlaudams pehdejam paſcham ſodit
ſawus wainigos apaſſchneekus.

Sibireeſchu kara aprindu naidigà iſture-
ſchanàs pret pagaidu waldbibu wiſſpilgtat pa-
rahdijàs telpu ſautajumà.

Wirſpawehlneeka nometnes un Wiſfree-
wijas pagaidu waldbibas eeweetoſchanai Omſtas
eeſtahdes norahdija telpas, kuràs, labi, ja wa-
retu eeweetotees diwiſijas ſchtabs. Uſ wiſeem
peepraſijumeem, eerahdit papildu telpas, ſa-
nehmàm weenigo atbildi: wairat telpu neeſot.
Sad wirſpawehlneeka ſchtaba preeſſchneeks,
generals Roſanows man pawehleja ſaſtahdit
komiſſiju no Sibirijas kara eeſtaſſchu, pilſehtas
waldes un nometnes preeſſchſtahweem ar jo
plaſchàm pilnwaram (pahrweetot pat waldbibas
eeſtahdes). Trihs nedekas ilgi, kamehr komi-
ſſijas darbojàs, leelakà dala nometnes un
pagaidu waldbibas perſonala mitinajàs wa-
gonos. Omſta wiſpahrigi nemot bja pahr-
pildita ar Ciropas Kreewijas behgleem, het
krona eeſtahdes, pee labas gribas, beſ leekàm
gruhtibam wareja atraſt peeteekofchi plaſchas
telpas. Pilſehtas un inſcheneeru waldes
preeſſchſtahwji labpraht norahdija mumſ mahjas
un eeſtahdes, kur wareja atraſt daudſ telpu,
het tikko mehſ ſahlàm ſchtis telpas apſtatit,
ſad eeſahla ſtrahdat aiſtulifu aparats, eejauzàs
daſchadi miniſtri un kara eeſtahdes, un mehſ
telpas nedabujàm. Omſtas deſſeſzketu waldes

leelajâ 5 stahwu namâ bija wairaf fâ 400
istabas, kapeh3 jo weegli wareja atswabinat
weenu pusstahwu, bet lai to isdaritu — waja-
dseja eejauktees pascham wirspawehlneekam un
tikai peh3 10 deenam mehs schis telpas da-
bujam.

Gen. Boldirewa privatdsihwoflim ko-
mitija bija nosihmejuft pilnigi neapdsihwotu
privatu pili, bet, tiklihds gribejam eewest tur
mebeles, pretojâs brunots spehls, kursch ap-
gahdibas ministra usdewumâ apfargaja scho
ehfu. Raksturigi, ka wehla, peh3 direktorijas
padsihschanas, scho paschu pili bija peedahwa-
juschi admiralam Koltshafam, kursch winâ ari
bija rewectojees, un lihds tam laikam schi pils
bija palikusi neapdsihwota. Rahdu zitu reisi
stribdâ par telpu atdoschanu nometnes eewe-
toschanai kahds komisijas lozellis jautaja
wezam birokratam, kursch firdigi ailstahweja
sawas teesibas us schim telpam, ko winsch
buhtu darijis, ja telpas buhtu eewajadse-
juschâs zaram Nikolajam II., us ko birokrats
atbildejis: „Nu, waj tad tur wehl buhtu bijis
kas ko runat?“

Sewischli tika pastrihpota Direktorijas lo-
zellu un wirspawehlneeka ignoreschana tur,
kur tp wareja demonstreret ahrsemneeku preeschâ,
peemehram, goda meelasâ un paradê, kuras
dewa par godu wisu Sabeedroto karaspehku
wirspawehlneeka generala Schanena eera-
schanâs gadijumam. Schahdâs reisês Sibi-
rijas kara aprindas it wisos sikhumos zentâs
peerahdit, ka winas ir weenigee pilnteesigee
faimneeki Sibiriâ.

Wißschis naids nesolija mums neto
 labu. Tapehz es peeliku wißus spehtus, lai
 ahtraf nosformetu atfewiſchtu nometnes apſar-
 dsibas karaspehta daku, kura wareja buht
 muhsu weenigais atbaltis. Bet ſche es at-
 duroß us paſchâ nometnê efoſcho darbineeku
 ſtipru preteſtibu: wehl Ufa eefneegtee kara-
 ſpehta ſchtabi netika apſtiprinati un us dauds-
 ſahrtigeem luhgumeem dot papildinajumus,
 ſanehmu tikai apſolljumus, kuri nekad netika
 pilditi. Beidsot es tureju par ſawu peenah-
 kumu wißu to ſinot generalim Boldirewem,
 kurſch turpat manâ klahthuhtnê, deesgan ſkarbâ
 toni pawehleja ſchtaba preeſchneeka palihgam
 nekawejoſchi iſpildit wißus manus ſchâi leetâ
 eefneegtos luhgumus, bet ari tas nepalihdſeja,
 jo deſchurejoſchais generalis, pullwedis Leonowß
 manis eefneegto nometnes karaspehta dalas
 papildinaſchanas weidu bija aſſinis par nede-
 rigu, bet pehz wina paſcha projektetâs ſahr-
 tibas papildinajumi peenahza tikai pehz di-
 weem mehneſcheem, kad waitß Boldirewa
 nebija, bet wina weetâ jau ſehdeja Koltſchais.
 Manis Ufa ſaformetee kadri bija pahraf nee-
 zigi, lai peespeestu ar ſewi rehklinatees, kâ ar
 noteiktu kaujas ſpehtu, jo mums bija pawiſam
 tikai 80 ſtrehlnееku un 120 wirſneeku. Schai
 maſai weenibai il pahrdeenas bija jaet gaitâ,
 un winas nepeetika pat, lai eenemtu wißus
 nometnes un pagaidu waldbibas apſardsibai
 noliktos ſargpoſtenus, kapehz daku no ſcheem
 poſteem eenehma Omſkâs garniſona ſaldati.

Utzerotees wißus tos ſihtos faktus, kuri
 notika wehl pirms 18. nowembra 1918. g., t. i.

pirms direktorijas lozeku arestestšanas, es loti labi saprotu, ka tas nebija 3 personu, pulkveschu Wolkowa, Katanajewa un atamana Krasnikowa darbs ween, ta to sinoja teefas lehmums, jo pehz tam Koltshaka bagatigi isdalitee apbalwojumi „par fewischki swarigeem nopelneem tehwijas laba“, kuri bija isdariti 18. nowembri, un kuri tika peeschkirti neween 3 peeminetam personam ween, bet ari wairakam personam no no metnes kontrisluhku nodalas, leezinaja, ka pehdejās darbineeki ari schai apwehrsumā ir nehmušchi aktiwu dalibu. Bes tam newar buht nekahdu schaubu par to, ka tāpat aktiwi bija peedalljuschees ari faktiskee no metnes darbības waditaji pulkveschi Glischikows, Stromjatnikows, Leonows un ziti, ar no metnes komandanta pulkvescha Demmerta „laipnu lihdsdalibu“. Wairakas reises eejot pee Glischikowa, es fastapu to klusā balsi noflehpumaini farunajotees ar Demmertu, kusch bija man padots. Wairakahrt Glischikows mehginaja peespeest mani atdot daku no no metnes karaspehka pilnigā pulkvescha Demmerta rihzibā. Es us to neegahju, jo neustizejos Demmertam. Tapehz domaju, ka pehz wispirms sagatawotā plana galweno aktiwo lomu apwehrsumā wjadseja spehlet Demmertam, bet tā ka winsch newareja dabut sawā rihzibā neweenu karaspehka daku, tad schi aktiwā loma bija jaatdod Wolkowam un wina kompanijai. Naw schaubu, ka bes peeminetam personam direktorijas gahschanā jo leelu lomu spehleja wefela organizacija, un proti, ta pati organizacija, kura eefahka darbotees Usā, un

tura, atbraukusi Omstā til drihši apweenojās ar Sibirijas atamaneem.

Pats 18. nowembra apwehrsums gluschi negaidot pahrsteidsa muhs. Es jau tapeh3 ween negaidiju to, ka direktorijas lozeklu darbiba arween wairat peenehma fameerinoschu un apweenojofchu raksturu. Satwersmes fapulzes lozeklus sozjalistus-rewoluzionarus neeelaida Omstā. Direktorijas presidents Awkfentjews peerunaja likwidetees Tomstā bijuscho Sibirijas apgabala domi; un gandrihs waj wist Sibirijas waldbibas ministri eenahza Wisfreewijas pagaidu waldbibas fastahwā. Tā tad nebija wairs tahdu asu eemeslu, kas waretu radit konfliktu. Bes tam no gen. Boldirewa dsirdeju, ka diwi direktorijas lozekli, kas peedereja pee sozjal.-rewol. partijas, taisotees istahtees no direktorijas. Tā tad bija zeriba us wehl leelaku apweenoschanos palikuscho 3 direktorijas lozeklu starpā. Bet war buht, ka taisni fchee labwehligee apstahkli bija par eemeslu tai leelai steigai, ar tahdu tila organisets apwehrsums, jo wareja rastees baschas, ka direktorija nostiprinasees, un tad jau dauds gruhtal buhs ar winu tilt galā, bes tam isplattijas baumas par drihsu Wisfreewijas pagaidu waldbibas atsichšanu no Sabeedroteem.

Up 15. nowembri gen. Boldirews isbrauca us fronti, lai us weetas eepasihtos ar frontes stahwokli un wajadsibam. Tā ka fronte bija wahja un ari aismugure nebija stipra, tad winu apfardsibai es nosihmeju no wirfneeku rotas 80 wirfneekus. Nometnē pahrpalikuscho kara-wihru wairs nepeetika pat fargdeenastam, kaut

ari pahrdenas ejot taja. Tapehz bija janem palihgâ Omstas garnisons. Pehdejais apstahklis bija stipri atweeglojis direktorijas lozeklu arestu, jo scho dsihwoklus bija apfargajuschi taisni Omstas garnisona kareiwji, kuru preekschneeks pulkwebis Wolkows bija galwenais apwehrfuma rihkotajs.

19. nowembra rihâ es fanehmu sihmitti no nometnes komandanta pulkw. Demmerta, kurâ pehdejais luhdsa mani steigshus atbraukt turpu, jo neefot wifs kahrtiba. Tuhlin nobrauzu turpu, kur no Demmerta dabuju dsirdet par nakti notikushcem aresteem. Us manu jautajeenu, waj schtaba preekschneeks ir nometnê, Demmerts man atbildeja, ka gen Romanows esot nodewis sawas pilnwaras pulkwedim Siromjatnikowam. Es eegahju pehdesâ kabineta un fastapu to kopâ ar Skischikowu, kusch jau 2 nedelas atpakal bija atwalinatš no schtaba preekschneeka palihga amata un skaitijâš atwalinajumâ. Es sinaju, ka winsch, pehz atwalinajuma sanemšanas, isbrauja us fronti, bet Boldirewa alsbraulshanas deenâ, es winu fatiku jau wolksalê, atgreeschotees atpakal Omstâ. Skischikowa atrašhanâš til agrâ rihâ stundâ nometnes schtabâ, kopâ ar Siromjatnikowu, leezinaja par winu abu peedalschanos apwehrfumâ, bet wina brauzeenam us fronti bija bijis ari saws usdewums; proti: sagatatwot un informet augstako preekschneezibu frontê par sagaidamo apwehrfumu.

Es luhdsju Siromjatnikowu orientet mani par patreisejo stahwolli, us ko winsch man atbildeja, ka pilsehtâ un karaspehtâ wifs esot

meerigi, un ta winsch zerot, ta nekaz wairal nenotitschot. Tahat winsch mani luhdja ne par to neruhpetees, jo ismekleschana par notikuscho jau teekot isdarita. Ta ta mana rihziba nebija nekahdu aktiwu spehku, un ta tad faktiski nebija eespehjams neko eesahft, man atlikas tikai weens: eet us mahju un nogaidit nahkamos notikumus.

Uhrfahrteja ministru padomes sehde, kura turpinajas wisu 19. nowembra deenu, bija peenents lehmums luhgt admirali Koltshaku buht par diktatoru un peenemt augstata pahrwaldneeka un augstata wirspawehlneeka amatus. Us beidsamo amatu bijuschi usstahpiti 2 kandidati: Koltshaks un Boldirews, bet wairums bijis Koltshaka pusē. Jantajums par to, kahdu amatu eenemt Boldirewam, palizis atklastis lihds Boldirewa atbraufshanai no frontes.

Jau agrat direktorija bija eezehlfu adm. Koltshaku par karaministri, bet pehdejais ne bija paspehjis wehl usnemtees scho amatu, jo atbrauzis Sibirija no Tahleem Austrumeem, Koltshaks bija tuhlin aisbrauzis us fronti, bet no tureenēs eeradees apwehrfuma deend. Kura wihru un sabeedristas aprindas us winu flatijas, ta us zilweku, kas wadas no demokratiskeem prinzipeem. Tapat par winu domaja ari Sawinkows, kusch, aisbraukdams us Franziju, uhdewa man fastahdit wisu pahrleelineeku fronti pahrnahkuscho muhsu Maslowas organisazijas bozeklu karastu un zaur ministri Michailowu nodot scho karastu Koltshakam, ja winsch titu eezelts par kara

ministri. Tahdas atkaufmes par Koltšaku eefaraja winam peekritejus un lika domat, ka winsch naw eejauktis 18. nowembra apwehrrumâ. Somehr es nolehmu nogaidit Boldirewa athraufschanu no frontes, jo ofiziali Boldirews wehl nebija atzeltis no wirspawehlneeka amata.

Pehz trihs deenam eeradâs Boldirews. Kad peenahza wina wilzeens, us perona nebija neweena, isnemot dselšzela kalpotajus un mani, (Wehlal es dabuju finat, ka to man peeskaita par pahrkahpumu, ka es biju aishrauzis sagaidit wirspawehlneeku). Es tikko biju paspehjis orientet Boldirewu par patreisejo stahwolli, kad pee wina peegahja nometnes wirfneeks un pasinoja, ka admirals Koltšaks nekawejoschi winu luhdsot pee fewis.

Nahkoschâ deenâ es atkal fatikos ar gen. Boldirewu wina dsihwolli un dabuju dsirdet ir par wina tikschanâs isnahkumeem ar Koltšaku, ir par frontes eespaldeem. Boldirewam apwehrrums bijis pawisam negaidits. Telegramu par notikuscho winsch sanchmis Ufâ. Winsch man parahdija ari to telegramu norastus, kahdas winsch no Ufas suhtijis Koltšakam; tâpat ari pehdejâ atbildi. Boldirews sawâs telegramâs bija lategoriski peeprafijis aresteto direktorijas lozeklu atswabinaschanu un winu teesibu atjaunoschanu. Surpretim Koltšaka atbildes telegramâs bija tâpat kategoriski noraidoscha atbilde, pamatota us Sibirtijas ministru padomes lehmuma. Uri fronte bija apsolijusi Boldirewam pabalstu, ja

winsch paliktu frontê un atteiktos paklausit
pawehlem no Omfka.

Pehz scha Ufa raduschas projekta pama-
tigas apfwehrschanas, Boldirews bija nahzilâ
pee flehdseena, ka tehwijai nelahda labuma no
schahdas, us 2 frontem wedamâs zihnas, ne-
buhfshot, un ka ta nowedisshot tikai pee leeli-
neeku uswaras. Tapehz winsch dewis fronte-
neekem padomu paklausit Koltshafam, lai is-
behgtu no zihnam paschu starpâ, un — at-
brauzis no frontes Omfka. Sateekotees ar
Koltshafu, pehdejais lizis Boldirewam preekschâ
iswehletees sew amatu pehz patilschanas, be-
pehdejais, atsauldamees us sawu atbildibu
Ufas apspreedei, atteizees peenemt jeblahdu
weetu. Daschas deenas wehlat Boldirews
aibrauzaus Japanu, tur sabijawairat ka gadu. Es
ar winu fastapos atkal scha gada janwari Wlad-
wostoka, jau pehz Koltshafa waldibas trischanas.

Nahkoschos diwus ar pus mehneschus es
pawadiju wehl Omfka, bet jau bes jeblahdas
nodarboschanas, buhdams weenfahrscha stati-
taja lomâ, jo es llusnam biju nobihdits no
pagaidu waldibas un nometnes galwenâ ko-
mandanta amata. Karaspehku bij pawehleis
nodot pulkwedim Demmertam, kanzleju litwidet,
tapat ari litwidet pagaidu waldibas koman-
danturu. Un tuhlin jau nahkoschâ nedela bija
atfuhltijuschi nometnes karaspehlam 700 wihru
leelu pastiprinajumu, pehz kura es walti luhdu
2 mehneschus. Nometnes karaspehka dalas
preekschneeziiba gan palika tapati weza.

Wifu 1918.—1919. g. seemu wareja no-
faukt par „augstata pahrwaldneeka“ waras

nostiprinaſchanas periodu, pee kam ſchi wara
tika noſtiprinata ar terroru un „ſramolas“ iſ-
nihzinaſchanu no weenas puſes un ar „weenas
weenigàs waras“ oreala nodibinaſchanu no
otras puſes, pee kam pehz daſcheem fakteem
wareja nopraſt, la ar „augſtata pahrwaldneeka“
amatu un noſankumu nemas naw wajaſtigs
ſaiſtit admirala Koltſchaka perſonu.

Nefawejoſchi pehz Koltſchaka eeſtahiſchanas
amata, la us burwja ſiſta mahjeenu, ſahla liht
weſels apſweikuma telegramu leetus.

Tapat bei ſahda mehra tika ſlaweta Kol-
tſchaka waroniba. Scha troſſſchka mahſligais
rakſturs bija iſjutams katra rindina, un es
domaju, ja Koltſchaks patš nebija 18. no-
wembra notikumumu autors, tad winam nebija
wis patihkami laſit un noklauſtees wiſa ſchai
troſſni.

Es neſtinu, waj Koltſchakam bija ſinams,
la wiſam ſchin, wina autoritates un wa-
ras noſtiprinaſchanas karagahjeenam, bija
ari ſawa otra, launa puſe, kuras autors gal-
wendam ſahrtam bija pulkwedis Demmerts, un
tura tika inſpireta no wina raditas „iſchreſwi-
tſchaitas“, kas ſauzàs par nometnes kontris-
luhtu nodalu un tura tika komplekteta no biju-
ſcheem ſchandarmeem. Nepagahja gandrihs
neweena nakts, tad netika atrasts gan us
Omſkas eelam, gan Irtiſchas kraſta weens jeb
wairakt neſtin no la noſchautu zilweſu lihki,
pee kureem nebija wairs nekahdu dokumentu.
Schee lihki tika nowesti us ſihmeſchanai ahr-
pus pilſehtas eſoſchàs kapeſhtas lihku ſambari,
bet par to nekas netika publizets. Tahda pat

fahrtâ gahja bojâ 4 Satwerfmes Sapulze
 lozekti un „Wolja Naroda“ redaktors Majew-
 fkiš, furus apbrunota, karawihru formâ gehrbie
 lauschu banda bija isnehmušî no zeetuma un
 uš Jrtiščas krašta noščahwufî. No maneeem
 tuweem pafinam ūšim fleptawibam par upuri
 krita praporifchikš Nabatowš un brihwprahie
 gais students Bestufchewš, abi bijufchee „Dfime-
 tenes un brihwibas aiffargafchanas ūaweenibas“
 lozekti, furus es peenehmu no metnes kara-
 ūpehka dakâ. Wišus pahrejos muhfu organif-
 fajijas lozektus es eefkaltiju kontwojâ, tufū
 ifbrauza pawadit gen. Boldirewu lihds Japa-
 nai. Mehš paschi norunajâm, kâ ūchee kontwo-
 jeeri nekad wairš neatgreesifees Omškâ. Daūchu-
 reis, kad es dabuju ūinat par notikufcheem
 aresteem, man daūchus ūawus pafinas isdewâš
 ifglahbt no azimredsamas draudofčas nahwes.
 Šâ bija tikufchi aresteti 2 latweeūchu bijufchee
 ūrehlineeki, pee kureem es, eebrauzis Omškâ
 apmetos dūihwolli. Uffinot par wiwu areste-
 ūteūchanu, man ar ūūheku kontrifluhku nodalas
 preeūūneeka palihdsibu isdewâš panahūt wiwu
 atūwabinaūchanu, Šâpat isdewâš panahūt ar
 no no metnes pretifluhku nodalas aresteti
 inūheneera Meijerowitūūa atūwabinaūchanu.
 Uri winūū bija arestets weentgi tapehž, kâ
 bija bijis muhfu Maūkawas organifajijas
 beedris. Raūsturigi, kâ wišs ūchis terors tifo
 ifleetots taifni pret teem laudim, furus wi-
 niūnaki ūawâ laikâ wajaja leelineeki, un tufi
 pret leelineezifmu zihnijâš ar wiūleelako no-
 teiktibu un aktiwitati.

Rahdreif 10 Kraūitnikoweeūūi uūbrula

cand. rer. merc. R. Sarina dsihwoflin, kura
atradaš Reetumšibirijas un Uralu latweeſchu
nazonalpadomes kanzleja, un kur patreiš no-
tila ſehde. Eš ari biju ujaizinaš uš ſcho
ſehdi, lai apſpreestu jautajumu par latweeſchu
karaſpehka formeſhanu. Man cerodoteeš,
Kraſilnikoweeſchi jau bija eenehmufchi wiſaš
eejaš un iſejaš, un 3 zilweki jau ſahka pat-
reiš iſdarit kraliſchanu, t. i. iſleetot to paneh-
meenu, ar ko ſahkaš wajadſigo perſonu „iſkwi-
deſhana“. Ta ka toreiš eš wehl ofiziali nebiju
atzeltš no ſawa amata, tad eš, ka nometneš
galwenaiš komandantiš, pawehleju Kraſilniko-
weeſcheem aiſect, ko tee ari iſdarija, bet, prom-
eedami tee bija kaſtapuſchi un areſtejuſchi uš
eelaa aiſkawejoſchoš Nazionalpadomes ſekretaru
Rudſiti, kuſch par ſpihti wiſeem wina atſwa-
binaſchanai ſperteem ſoleem noſehdeja zeetumā
wairat ka mehneſi.

Tika praktiſeti ari zitadi domupretineeku
iſnihzinaſchanaaš weidi. Kahdreij no Omſkaš
veepeſchi paſuda tautaaš armija popularaiš
generalſhtaba pulkweidiš Machinaš. Wehž
Omſkaš apwehſuma wina areſteja Ufa un ap-
wainoja par lihdiſjuſchanu labajam ſozialrewo-
luzionaru ſpahrnam. Omſka atweſtu to atſwa-
binaja, un wiſch dsihwoja priwatdsihwoflit.
Dezembra ſahlumā kahdaš no nometneš kara-
ſpehka dalaaš wirſneekuum, ſhtaba kapteiniiš D.
bija iſſautkš uš nometni, kur ſhtaba preekſch-
neeka gen. Lebegewa un gen. kwartirmeiſtera-
pulkweſcha Zeretelli klahibuhtne, pulkweidiš
Demmeriſ uſdewiſ D. organiſet Machina no-
ſleplawoſchanu, paſkaidrodamaš, ka pehdejaiš

efot bihstams walsis noseedsneets, bet teesai
winu nodot neefot wehlams, lai leetu neis-
paustu tautâ. Tapehz wajadsigs winu tâ „pee-
wahkt“, fa neweens to nestnatu. D. atbildejis,
fa winsch tâ wirsneets, ispildisshot wifu, to tam
pawehleshot.

Pehz dascham deenam tizis organisets us-
brutumš Machina dsihwołlim. Nałts laikâ
apmehram 10 apbrunojuschees karawihri trihs
ragawâs peebrauluschi pee Machina dsihwołta,
bet fastapuschi brunotu pretoschanos. Notikus
apfchaudischanâs, pa kuras laiku no Machina
aissargatajeem noschauti 3 kareiwji. Pehz tam,
eebruhlot Machina dsihwołli, schtaba kapteinis
D. Machina tomehr nebija atradis. Noschau-
tos bija panehmuschli lihds us nometni un no-
flehpuschli laut kur pagalmâ. Wehlat wini
apbedili itkâ seemasswehliu fazelschanâs upuri.
Pultwedis Machins tomehr nestin tâ pehz tam
bija tizis arestets, un daschas deenas wehlat,
Demmerts tam pat schtaba kapteinim D. bija
pawehlejis pawadit Machinu us Wladiwostofu,
bet pa zetu brauzot — nosleplawot to. So-
mehr D-am bija usnahkuschas schaubas par
Machina noseegschanos un tapehz, pirms is-
pildit usdewumu, D. bija aprunajees ar sawu
rotas komandeeri. Pehdejais bija dewis D-am
padomu iswairitees no tâs leetas, un D. bija
eesneedsis siuojumu par schastimschanu. Tad
Demmerts scho paschu usdewumu lizis ispildit
diweem ziteem nometnes karaspehta dalas
wirsneekem, kuri ari bija iswairijuschees no fa.
Beidsot podporutschiks Glepanows kopâ ar
kahdu nometnes pretisluhku nodalas agentu

usnehmufchees ispildit usdoto un aisbraukufchi pawabit Machinu us Wladiwostoku. Utpakal atbrauzis Stepanows stahstijis beedreem, ta winsch nogahdajis Machinu Wladiwostokâ un rahdijis pat Wladiwostokas komandanta parafittu sismi par Machina fanemfchanu, bet wehlat, jau frontê, kad pee Stepanowa ziti bija atradufchi Machinam peederejufchâs leetas, Stepanows bija atfnees, ta winsch usdewumu ispidbijis Harbinâ, nofchaudams Machinu zelâ no wofsales us pilfchetu, tur Machins bija gahjis, notizedams Stepanowa apgalwojumam, ta tas winu neaisflahrs.

Waldot fchahdeem apstahkleem un panehmeeneem, ari manim bija jabaidas no daschadeem pahrfsteigumeem. Tikai mana prinzipieli eeturetâ pilnigâ bespartejiba, kareiwifka difziplina un absolutâ newehleschanâs eejauftes jebflahdâ politikâ, tâpat ari tas apstahllis, ta es, neisgahju nekur no dsihwokka naktis laikâ, palihdseja man iskultees no leelâm nepatiffchanam, jo wehlat, jau frontê esot, es dabuju finat, ta ari mans wahrds esot hijis eerakfittis to perfonu farakftâ, kas pee isdewibas „lifwidejamas“, ta delikati mehdsâ nosauft jawus panehmeenus Krasifnikowa bandas waroni.

Tahda bija no weenas pufes tâ smazejofchâ atmosferâ, turâ tika kalbinata walftswara un autoritate. Bet nu jamin pahra wahrdi par to, kas tajâ pat laikâ notifa frontê. Schis finas man fneedsa pulkwedis Perchurows, turesch usfureja ar mani pastahwigus safarus. Winsch ta bija Kasanâ eestahjees frontê, tâ

ari palika tur, karodams wifu laiku generala
 Kapela korpusa fastahwâ. Kapelis sem fawas
 komandas bija apweenojis wifas tautas armi-
 jas atleekas, kas zihnijās Samaras-Simbir-
 fkas-Rasanas frontē. Deenwidos no wina,
 Samaras-Drenburgas wirseenâ, atkabhās pulk-
 wescha Bakitscha Sistranas diwisija, uš seeme-
 leem kahwās Ischewas un Wotkinas diwisijas,
 bet wehl tahlat — Katrikpils wirseenâ —
 tšeki. Wehlat, oktobra beigās, zihnās sahla
 peedalitees Ufas karaspehli sem gen. Ljupowa
 komandas, bet wehl wehlat Uralu kalnu strehl-
 neeki gen. Hanschina wadibâ. Tautas armijas
 karaspehli, atrasdamees 5 mehneschus ilgās
 pastahwigās zihnās, bija nonahkufchi loti beh-
 digâ stahwolli, jo winus ne ar ko neapghdaja.
 Drehbes un apawi bija noplehsti. Patronas
 bija tikai tad, kad tās atnehma leelineekeem.
 Medikamentu nebija ne pawisam. Alga ne-
 bija ismaksata jau par wairak mehnescheem.
 Un no breefmigās pahrpuhleschanās, noguruma
 un flittās baribas — usmahzās jau fehrgas.
 tifs un zinga. Uš wifseem eefneegteem luhgu-
 meem un sinojumeem neweens nedewa nekahdu
 atbildi. Nowembra sahkmâ pee manis eera-
 dās pulkwescha Perchurowa suhtitais sinnesis,
 fursch atweda ari norakstus no Perchurowa
 daschados laikos eefneegteem sinojumeem, uš
 fureem winsch weenmehr wehl welti gaidija
 atbildes. Perchurows luhdja mani personigi
 eefneegt wina sinojumu norakstus wirspawehl-
 neekam, ko es ari isdariju. Boldirews bija
 loti pahrssteigts un fazlja, ka wiram par tam-
 lihdsigam leetam nekad neefot sinots. Schee

sinojumi tad bija par galveno zehloni Boldirewa isbraufšchanai uš fronti. Tikai Ušā winu pahrsteidsa telegrama par direktorijas gahšchanu.

° Wehlatā šarunā ar mani, gen. Boldirews par frontē ešošo karafpehku atšauzās, tā par ihsteem waroneem. Masām šaujinam wini pahrdrošchi, no nekā nebihdamees, gahja ušbrufumos un eedweša ar to bailes 3 un 4 reišes stiprakam pretineekam. Un šahda waroniba ir loti labi šaprotama, jo frontē toreiš zihnijās tikai pašchi waronigakee un idejiškakee elementi. Wišadi polititiani, špekulanti un ziti, kam ahdas intereses šahweja pirmā weetā, bija isbehgufchi no tautas armijas un dšihwoja dšilā aismugurē lopā ar „Rafanas waronim pulkw. Stepanowam“ lihdsigām personam, kuršch šawā laikā noteikti neišpildija dotās pawehles par Rafanas ewafuešchanu, šapehž tur leelineekeem par upuri fritā milšigās artilerijas, intendanturas un medizinas noliktawas. Šiglahbis tikai šelta šrahjumu Stepanows, patš ar šawu kompaniju „šelta jaunibu“ eerihšojās dšilā aismugurē Nowo-Nikolajewškā, tur dšihwoja trošchnalni, no weenas pušes isdodams pehrkonainas pawehles, no šurām bija rēdšams, ša winšch grib šagahdat šew pehž eespehjas leelaku šarjeru, bet no otras pušes pahrat leels bija istuffšhoto un šaplehsto pudelu trošhuis, tā ša winu atbaltšis atšfaneja pat Omškā dašchadu anekdotu weidā. Bet tautas armija lihds pat dezembra beigam nedabuja ne apgehrba, ne papildinajumu, par špihti breešmigajām šemas šalam

un aufstumeem. Nometne wairš it nemas ne-
interesejās par fronti, jo wina nodarbojās ar
zitām leetam.

Pulkwedis Perchurows beidsot eeradās
pats Omskā, lai personigi sinotu par frontes
stahwołk. Tas bija pirms pascheem seemas-
šwehtkeem. Bet wolti, jo winsch neparko ne-
wareja isluhgt audienzi ne pee augstafā pahr-
waldneeka, ne ari shtaba preekschneeka. Ratra
deenu winsch eeradās nometnē, deschureja
wairaf stundas no weetas, gaididams noteikto
peenemšchanas brihdi, bet weenumehr winu
luhdša atnahkt rihtdeen. Beidsot winsch bija
iskaulejis, ka tiks peenemts „tikai us weenu
minuti“, shtatotees pulksteni. Kad Perchurows
eenahzis shtaba preekschneeka kabinetā, pehde-
jais isnehmis pulksteni, nolizis to us galda un
wehlreis aifrahdijs, lai ilgak par weenu minuti
winu neuskawejoj. Perchurows us to pasino-
jis, ka winam peetiksot ari ar pusminuti.
Winsch isnehmis diwus leelus sinojumus, us-
lizis tos us galda un teizis: „Sche Jums
mani sinojumi. Ja pehz diwi deenam es ne-
šanemšchu apmeerinoschu atbildi, es atnahkšchu
šche, juhsu kabinetā, un noschawšos juhsu
azu preekschā“. Pahrleezinajees, ka noteiktā
pusminute pagahjust, Perchurows apgreesees
un gahjis us durwim, bet gen. Lebegewš winu
aisturejis, luhdšis apsehstees un, kà par brih-
numu, winam atradusees preeksch Perchurowa
usklausšchanas wefela pusstunda laika. Lihdstigi
gadijumi toreisejā nometnē bija ikdeenisškēiga
parahdiba, un par lihdstigām audienzem es
dsirdeju nostahstus no daschadām pusēm.

Gruhti noteikt, waj teefcham nometnes
 augstakās personās bija tik ļoti nodarbinātas,
 tā vinas to mehdsā israhdit waj sčhi isliškā-
 nās bija tikai sinamš panehmeens, kura usde-
 wums bija pazelt walstš waras zeenu. Ja
 teefcham bija nodarbināti, tad jājautā, ar ko
 gan ihsti, ja šawu teefcho, us fronti atteezošo
 jautajumu nofahrtošchanai teem neatlika walas?
 Weenreis par sčho pašču leetu ļoti asprahtigi
 isteizās generalis Šchanens: „Nometnē it-
 weens praportščiks tāiša šawu politiku“. Un
 sčhis isteizeens bija arī ļoti pareišš, jo nometnē
 teefcham wisi nodarbojās tikai ar politiku jeb
 pareišafi, ar politišefchanu.

Nometnes fastahws palika bijušchais.
 Tikai nebija wairš gen. Rosanowa un pulkw.
 Šliščikowa. Toteefu pehdejais weenumehr
 bija kautkur nometnes tuwumā. Rosanowa
 weetu eenehma gen. Lebegewš. Tas bija jāuns
 generalščtaba pulkwediš, atbrauziš, tā laudiš
 runaja, no gen. Aleksejewa. Daudšas reišes
 es wīnu tik redsejis gan Ušā, gan zelā us
 Omšku, gan paščā Omškā, un weenumehr no-
 metnē, kaut gan te wīnšč nekahdus usdewu-
 mus neispildija. Totees wīnšč sinaja wīsu
 nometnes politiku, un pehž eestahščhanās
 sčtaba preeščneeka amatā bija zeenigs šawa
 preeščtetsča pulkw. Šliščikowa pehžnahzeišš,
 turpinadams pirmā politiku. Un es nekluhdi-
 damees waru teikt, tā wīša sčhis politikas
 gudriba pastahweja to personu nobihdišchanā
 pee malas, kam wīswairat bija bijiš inziati-
 wes pretleelineeku zihnā un kuras wī-
 intensiwat bija strahdajuščas

frontê. Tâ gen. Galkins sehdeja bes darba; nopelneem bagatais wahzu karâ armiju koman-
dejuschalš gen. Ritschkowš eenehna neezigu
administratiwu amatu, tâpat ari generali Wi-
chirews, Panowš un zitt. Bet tschekû sctabâ
pawisam bes darba sehdeja eewehrojamu kauju
waditajš un iszihnitajš, gen. Schochorews,
kursch komandēja tschekus winu usstahšchanâš
sahlumâ.

Tautas armija, kura zihnijâš
bija nolemta isnihzinaschanai, un
gen. Dutowam jau tika sagatawotš admini-
stratiwâ deenastâ atteezigs amats. Augstakâš
komandeeru weetâš tika eezelti zilweki, kureem
truhka ir peedsihwojumu, ir komandeschanâš
zensa, bet kureem totees bija sinama politiska
fisionomija, peem. gen. Wittkopš (Beelowš),
kursch wahzu karam beidsotees, bija general-
sctaba apatschpalkawneekš, tâ tad nebija
komandejis ne forpusu, ne diwisiju, pat pulku
ne. Bet sche winam usreis eedewa armiju.
Un tahdu peemehru bija loti daudš. Muhs
wisus, kas neatfinâm Brestes apfaunojoscho
meera lihgumu, un us karu ar leelineekeem
skatijamees, tâ us kara turpinaschanu ar Wah-
ziju, loti intereseja jautajums, waj Koltšchalš
pats ir teeschš schis politikas dalibneekš, un
zil leelâ mehrâ. Bija daudš faktû, kas
leezinaja, ta Koltšchalš itin
kanešaprata itin nelo no wisa-
ta, kas notikâš winam wisap-
lahrt, un skatijâš us wisâm leetam tikai
zaur to prismu, zaur kuru winam rahdija no-
tkuschos faktus wina tuwatee lihdsstrahdneeki.

Peetik pee Koltſchala bija gandrihs neeſpeh-
jami. Rad gen. Galkinam iſdewas paſneeg
Koltſchalam ſawu ſinojuniu, kurâ taſ, atſaut-
damees uſ wiſu ſawu agrako darbibu, luhdſa
dot winam taſdu komandeera weetu, Koltſchals
pawehleja nelawejoſchi dot Galkinam pirmo
korpufu, kurâ atſwabinaſees komandeera amats.
Un nometneſ barweſcheem, azimredſot, maſſaja
leelaſ puhleſ iſdomat Galkinam taſdu korpufu,
ta lai aitaſ paliktu dſihwaſ un ari wilkſ buhtu
paehdiſ. Bija ari ziti gadijumi, kaſ leezinaja,
ta admiralaſ pawifaſ nepaſiſt komandegoſcho
perſonalu, un wiſpahr, jutâſ, ta meſchâ, kurâ
winu ziti tiſſchu prahtu gribeja maldinat.
Peemehram: wiſſch bija pilnigi pahrſteigtſ,
ta d eeraudſija mani Jura ordena kawaleeru
ſwehtkoſ, kur eſ eeradoſ negalditſ un ween-
fahrſchi tadehl, lai aiſtahwetu ſawaſ ſtatutu
teeſibaſ, kaut gan jau wiſſch bija bijit ta eerih-
kotiſ, lai eſ tur neeraſtoſ. Rad admiralaſ
Koltſchalaſ jau bija ſchailſ ſwehtkoſ man ſa-
ſtapiſ, nometneſ barweſcheem waja dſeja ſtei-
dſoſchi iſmainit wiſu zeremonialu, kurſch jau
bija ar pawehli apſtiprinaſ, lai tikai wiſſch taſ
paliktu nepamanitſ no augſtaâ pahrwald-
neeka, ta pat ta ar nodomu nepareitſ ſaſtahditâ
pawehle.

Rahdu zitu reiſi mums ſtaſtija, ta ap-
braufajot fronti Koltſchalaſ dabujit ſinat wiſu
pateſibu par baſchkiru pulkeem, un ſahziſ
plehſt ſew matuſ no galwaſ, jo wiſſch patſ,
azimredſot uſ pilnigi aplam winam apgaſmotu
ſaktu pamata, bija pawehlejiſ ſchoſ pulkuſ iſ-
formet, kapeh3 ſchee pulki pa leelakai dalai

pahrgahja farkano puse. Schahdu faktu bija loti dauds, un tapeh3 es loti ilgu laiku wina wina usweschanos mehginaju isskaidrot ar wina loti gruhto stahwolli, jo winsch tatschu newareja ignoret tos spehkus, ar turu palihdsibu winsch pat3 bija kluwis pee waras. Tapeh3 nu winam bija mahksligi jalaweere, lai usturetu tagadejo stahwolli, zerot, ka warbuht turpmat isdofees pahrmaintit politisko kursu us otu pusi, kad waras istikt bes atamanu palihdsibas. Tapeh3 es atradu par eespehjamu un wajadfigu strahdat ari pee wiseem scheem gruhteem apstahktem, tomehr darba manim nedewa. Weselus 3 mehneschus jau man stahstija daschadus komplimentus, apgalwodami, ka es esmot pirmais kandidats us diwisijas komandeeri, bet tahlat ari par to neweens negahja.

Schahdu Koltshala psichologijas isskaidrojumu pastiprina ari tas apstahkis, ka wina stahwollis nebija stiprs, un bija mehginajumi isdarit jaunu politisku apwehrsumu. Weens schahds mehginajums bija issaukts wehl pascha sawas atihstibas stadija, un wina sekas bija tilai daschu personu atwalinaschana no amateem, to starpa bija ari pulkwedis Stromjatnikows, kursch jau tildauds bija darijis, lai gahstu direktoriju. Otrs mehginajums bija jau dauds nopeetnaks, un ir pasihstams wispahribai sem nosaukuma: 1918. g. dezembra leelineeku fazelschanas Omsta. Schi fazelschanas jau bija ar asinsileeschanu un ilga 2 deenas. Par wimu pilsehta tila isplatitas wisadas haumas, bet jau Sibirijas armijas fabrukuma laikmeta

lahda loti kompetenta persona isstahstija man
ščas fazelschandas shtumus. Izhumâ wina
ir schahdi: lahdas walsts agentu peerunats,
un dabujis no winas apsolijumu tift pabal-
sitam no schis walsts spehkeem, lahds koman-
deeris Omflâ bija atlahwis organiset diwos
Kulomsinâ (Omflas preekschpilsehta us Irri-
schas krasta) stahwošchos pulkos leelineeku agi-
tajiju. Scheem abeem pulkeem wajadsejis sa-
zellees un nogahst Koltšahu, pehz tam atkal
šawulahrt abeem scheem pulkeem bija waja-
dsejis tift likwideteem no pahrejeem pilsehtâ
eeforteleeteem pulkeem, kuros nefahda politika
nebija peelaišta, un kureem tad pehz likwida-
zijas ispidišchanas bija jausstahda šawš
kandidats us augustakâ pahre-
waldneeka amatu. Schis kandidats,
protams, buhtu bijis patš wiša šcha apwehr-
šuma iniziators. Wiš tas isklaušas pehz
widus laiku pašakas, bet pašaka, ka šchi pašaka
tikko nenotika wišos shtumos. Šikai tšcheki
bija nelaiškâ eemaisijuschees un — agrak neskâ
projektets, nemeerneekus likwidejuschi, šapehz
wiša šchi awantura neisbewas. Bet totees
„lahdas walsts agentu“ wareja preezatees:
winu mehrkis bija šasneegts, jo armija, šaut
gan wina bija til loti wajadsiga frontê, šahka
šabrutt jau aismugurê. Man schis „walsts“
wahrdu nenofauza, bet pehz wiša nokluscha
jadomâ, ka tee bija waj nu Sowdepijas waj
winas atbalsitaju walšiju agentu.

Bolšchewištijas weiklee agentu bes šchaubam
darbošas Omflas politisejšochâ lauschu masâ,
un isgudroja wištantastiskakâs pašakas ar wee-

nigo noluhku nobihdit ir Omstas fabeedribu, ir karawihru aprindas us galejās realzijas zela. Šči bija wismasaf bihstamā un no fibireefcheem pat weizinatā agitazijas forma, kura, tā to jo labi šaprata leelineeki, wisahtraf wareja šagraut armiju.

Utzeros gadijumu ar tahda weida agentu, par kura ihsto gihmi wehl šchaubos, fewišchi no ta laika, kad ussinaju par wina tahlato karjeru: 1919. g. janwari darišchanās eegahju „Kreewu Armija“ redatzijā. Tur redaktora palihgs — Franla fdse — eepasthstinaja mani ar redatzijas sekretaru, kapitanu Krascheninowu, kurfch man dehwejas par muhsu Mastawas organizazijas „Dsimtenes un brijwibas aissargaschanas šaweenibas“ lozekli, un pastahstija, ka winam esot steidsami ar mani un pulkwedi Berchurowu japarunajot par tahdu loti šwarigu leetu. Berchurows bija tobrihd Omstā, un mehš norunajām weetu un laiku, kur šastaptees. Es usdewu Krascheninowam wehl daschus jautajumus, kas atteezās us bij. Mastawas notikumeem, un pahrlleezinajos, ka winsch teescham ir bijis muhsu organizazijas lozeklis, jo winsch sinaja daschus tahdus šaltus, tā ari personas, kuras tilai pehdejee wareja šinat. Starp zitu winsch pats ari pastahstija šihkumus par to, tā leelineeki Mastawā noschahwufchi pulkwedi Bredi. Pahrbraudams leelineeku fronti tilai mehnesi atpafat, Krascheninowš bija eeradees Omstā. Pateizotees wisam šche minetam, es isturejos pret winu ar šinamu ustizibu, un noteiktā laikā mehš wif trihs šastapamees. Krascheninowš

nefawejoschi sahla stahstit apmehram sefoscho:
fronte esot tahds stahwollis, la warot flaidri
redset, la glahbina no leelineekeem wairs ne-
esot, Sabeedrotee nepalhdsot, ne ari palihdse-
schot. Utleefot talab tikai weena ifeja: dotees
Japanas apkampeenos. Plaschi pasihstamas
sabeedribas aprindas, proti tirgotaju un ruh-
neeku saweeniba, kuru preefschtahwis winsch
esot, — jau spehruschti schai wirseena nepee-
zeeschamos solus: wini jau farunajuschees ar
Japanu, un pehdejã esot ar meeru nopeetni
palihdset Kreewijat, usstahdot tikdaudf kara-
spehtu, zit wajadsetu wisas Kreewijas istihri-
schanai no leelineekeem. Tikai Japana us-
stahdot weenu noteiktu peeprafijumu: Ree-
wijã eepreefsch wika ta jaewed
monarkija. Par ziteem noteifumeem un
kompensazijam tagadnẽ wina pat negribot
runat. Staidrs esot wismas weens: Japana
nebuht newehlotees laut tahdus teritorijas
eeguwumus, un maksajumus, to wina waretu
wehletees — esot daschu tirdsneeziabas un ruh-
neeziabas preefschrozibu eeguhshana Sahlajos
Austrumos. Wisu to Japana nedarot nepa-
wisam lautlahdas draudsiabas deht, het esot
pati eeintereseta, lai leelineezifms nepahreetu
Japanã, kapehz ari wina esot gatawa tik loti
plaschi palihdset Kreewijat. Par wisu isteikto,
Kraschenikows wehlotees ussinat muhsu
domas.

Saprotams, la mehß tuhlin usdewam wi-
nam jautajumu, kapehz winsch ar scho jauta-
jumu greeschas pee mums un ne pee Koltshaka.
Kraschenikowam jau bija atbilde, la Koltshaks

jau esot par wisu informets, tilai wiasch schaubotees, jo wiasch wehl nesinot armijas usflatus schai jautajumâ, kapeh3 mums, ja mehs schai idejai peekritot, esot jaejot pee admirala un wisu to wirsneeku wahrda, kas stahwot all mums, jastnojoj par scho leetu. Lai nebaidotees par to, ka admirals esot itin la „aifbrunots“: wiasch usnemotees isgahdat mums peekluhschanu pee admirala. Us wiseem muhsu jautajumeem Kraschenikows atbildeja pahrlleezinofchi un nemas neapdomadamees. Mehs pastnojâm, ka schis jautajums ir tif nopeetns un swarigs, ka mehs newaram tuhlin dot nekahdas noteiktas atbildes, kapeh3 apspreedistmees ar muhsu beedreem un otrâ deenâ dostm atbildi.

Mehs nesapratâm, la isturetees pret wisu nupat dsirdeto: la pret mehginajumu peedabut ari muhs pee ta faultas „japanu orientazijas“, jeb la pret weenfahrschu mehginajumu issinat muhsu politisko pahrlleezibu. Tapeh3 wehl tajâ pat deenâ nogahjâm pee Sibirijas sbeedribas darbineekeem, brahteem Schendrikoweem un ahrsta Grigorjewa, kursch tajâ laika redigeja laikrakstu „Wojennija Wjedomosti“ un nejauschi bija eebrauzis Omstâ. Aprunajuschees, nolehmâm pahrlleezinatees par daschu Kraschenikowa stahstito faktu pareisibu, pee kam schee fakti israhdijs nepareisi pa dalai, pa dalai fameloti.

Muhsu nahtoscha satilshanas notika jau feschu zilweku klahthuhne. Tapeh3 Kraschenikows atfahrtoja wisu wakar teikto, peebildams, ka japanu orientazija esot jau nodro-

schinata lihds Irkutskai, un ka wistuwakâ nah-
lotnê ari Omsta nonahfshot turpat, jo wispla-
schafâs sâbeedribas aprindâs esot leels ne-
meers ar Sabeedroto walstu politikû un tuwakâ
nahlotnê pret Sabeedroteem notifshot demon-
strazija. Sarunas beigâs mehs pastnojâm, ka
mums, kâ karawihreem naw teefibas greestees
pee augstakâ pahrwaldneeka, bet ka mehs weenu-
mehr darisim to, to mums pawehlès wirspa-
wehlneeks.

Par wisu notifikuscho mehs pastnojâm wirs-
pawehlneeka sçtaba preekschneekam, un, kâ
mehs pehz tam dabujâm sinat, Krascheninikows
bija arestets. Uri demonstrazija pret Sabe-
droteem notika us galwenâs eelas kahdâ kafej-
nizâ.

Seeschâ sakarâ ar wiseem sçhem notifu-
meem stahweja ofizialâ wal dibas awisê „Kree-
wijas Armija“ ussahhtais karagahjeens pret
Sabeedroteem. Wispsilgtakee raksti sçai wir-
jeenâ bija no pulkwejscha Gerkena. Interessanti,
ka reisê ar Krascheninikowa arestu tita atzeltis
no amata ari sçhi laifraksta redaktors, rotmistrs
Strjabinis. Mehs domajâm, ka tas buhtu no-
tizis par awisê eeweetoteem usbrufschanas
raksteem Sabeedroteem. Bet katrs war eedo-
matees, zil leelifti mehs bijâm pahrsteigti, kad
pehz dasçham deenam dabujâm sinat, ka par
laifraksta redaktoru eezeltis sçho pasçu naidigo
rakstu autors, pulkw. Gerkens. Wehlat, jau
frontê esot, dabuju sinat, ka Krascheninikowa
arestis ari ir bijust tikai fikzija, jo ta pasçha
1919. g. beigâs winsç jau bija atkal Wladi-
wostokâ, pee gen. Rosanowa, Peejubras kara

apgabala ſchtaba preeſchneekſ, kà tahdſ ſpeh-
leja loti leelu lomu un par ſphti dſihweſ
dahrdſibai, dſihwoja loti plaſchi. Zapeeſihme
wehl, ka Kraſcheninikowſ, ſtahſtidamſ mumſ
par Japanas palihdſibu ar karaspehku, bija
ſamelojeeſ, jo Japana, ja wina ari buhtu
gribejuſi iſtihrit Kreeewiju no leelineekeeem, ne-
buhtu warejuſi to iſdarit aiſ daſchadeem kara
motiweem.

Eſ jau mineju, ka mani ar Kraſchenini-
kowu eepaſihſtinaja Franka lde, kura ir jauſ-
ſkata ka tàs kamarihaſ ſeedſ, kaſ weenumehr
bija ap admirali Koltſchaku un kaſ taiſija wiſu
Omſkaſ politiku. Zapeh3 ari par winu jamin
pahriſ wahrdu. Rahdreih nejauſchi ſaſtapu
ſawu paſtau no Rigas fronteſ laiſeem, pul-
wedi Franku, kuſch ſtahſtija, ka atrodoteeſ
peekomandeiſ pee Anglijaſ politiſkà preeſch-
ſtahwja, pulkweſcha lorda Worda (Anglijaſ
parlamenta lozeſka), un luhdſa mani pee iſde-
wibaſ apmeklet winu.

Ubi Franki labi prata anglu walodu un
bija par tulkeem lordam Wordam, kuſch pa-
wiſam neprata kreewiſki. Dſihwoja ar winu
weenà wagonà, ehda pee weena galda, un man
liſàſ, ka Words dſird par wiſu, kaſ noteel
Omſkà, ari ar Franku auſim. Muſhu ſaruna
tuhlin peenehma politiſku noſkraſu. Uſſinajuſi
ka eſ komandeiſiſ pirmo latweeſchu ſtrehlneeku
pultu brigadi, Franka lde uſreiſ ar ſtipru ſcho-
winima peekraſu ſahka attehlot Latwijaſ un
Polijaſ nahtotneſ iſredſeſ. Wairakaſ reiſeſ
wina paſtrihpoja, ka winas weenigà zenſchandaſ
eſot peh3 „leelàſ tehwijaſ ar karali preeſch-

galä" (Franka kdsse pati dsimust-poleete). Un
wina man rahdija karti, us kuras ar Worda
rotu esot nowilltas nahkoschäs Polijas robe-
schas, kuras apnehma Leepaju, Daugaw-
pili, Witebsku, Smolensku, Rjiewu . . . Kad
es aisrahdiju, ka tur ir peewcenoti ari pohu
neapdsihwoti apgabali, Franka kdsse loti issobo-
joschi isteizäs par tautu paschnolemschanäs
prinzipeem meera konferenzè, noteikdama, ka
schoreis robeschas noteikshot tas, kam esot
spehks rokäs, un ka Polijai buhschot wairak
kä 60 miljonu eedsihwotaju, wairak kä 1 mil-
jonu wihru leela armija. Somehr winas pa-
zeltais un loti noteiktais tonis mani nepahr-
leezinaja, sewischki pehz tam, kad wina man
pastahstija, ka esot loti tuwu pasihstama ar
admirali Koltshaku un faktiski redigejot awisi
„Kreewijas Armija“. Tapehz es nolehmu sa-
wahlt par winu tuwakas sinas. Scho to es
uffinaju jau Omskä. Israhdijäs, ka wina
1917. g. kalpojusi pilsehtu saweeniba Rigas
frontè. Tur wina nodarbojusees bes saweem
teescheem usdewumeem ari ar latweeschu
kuhdischanu pret kreewu kara-
spehtu, kuru attal sawulahrt
kuhdijusi pret latweeschu ee-
dsihwotajeem un strehlneekeem. Par
schahdu winas armijai un semei draudschu
darbtbu toressejais 12. armijas neleelneeziškä
„Iskosola“ lozeklis, wehlatais „Imanta“ pulka
pawehlneeks kapt. Osols ari sawä laikä sinojis
armijas komandeerim gen. Radko-Dimitrijewam.
1918. g. wina jau redigejusi lahdu awisi Tah-
kos Austrumos. Bijusi loti tuwu pasihstama

un plaščās ahryus politikas stahwoščās wirsneeku mafas. Protams, ka ari sčai wirseenā tika darīts loti daudz, nemas jau nerunajot par presi.

Popularais akadēmijas preeščneeks, gen. Andogstis ari sčhdeja bes darba: nometnē tas newareja nemt dalību Brestē nopelnītās Raina sīhmes dehl. Bes tam ari wisa generalščtaba akadēmija, kura bija kalpojusi leelneeku waldibai un Kasanā kritusi tautas armijas guhstā, nebija populara. Lai fewi nomasgatu baltus un newainigus, sarihkoja akadēmijas gada sčwehtkus ar goda meelastu, kurā daudz runaja par akadēmijas nopelneem, kahdus ta eegu wusi, islausčoteles no sčarlano guhsta un ar noluhku — isglahbt wisu Kreewiju. Generali Andogsti sčhinis runās sčalhdsinaja ar Dimitriju Donsoju, kas semojees sčhā pasčha Kreewijas paglahbsčhanas mehrka dehl Mamaja (Trozka) preeščhā. Sčhajā pat leetā stary generali Riščkowi un gen. Andogstu iszehlās interesanta polemika, kurā Riščkows nosodija akadēmijas nezeenigo usweščhanos, un winas waditajus atklati nosauza par nodewejeem. Sčhī polemika isbeidsās ar nometnes eejauščhanos, un prof. Andogsti us laiku issuhtija no Omščas.

Man ari bija isdewiba nowehrot, kahdeem panehmeeneem eegu wawirsneezibas peefriščhanu. Pultwedis Demmeris, palizis par nometnes karaspehka dalas komandieri, sarihkoja wairakus ispreezas wakarus wirsneeku lopdsi hwes telpās, atsuhtidams wairakus wedrus kautur retwiseta spirta. Peedalidamees patš sčahdos

wakaros, winsch „fakaufeja un apweenoja wirs-
neezi bu“ ar fawam patriotiskam runam, kuras
dsehrumâ runaja un dseedaja pehz meldina:
„Deewš fargi keifaru!“

Uš jauna gada fagaidišchanas wakaru
wirsneeki usaizinja ar mani. Šhai wakara
peedalijaš ari augstakee nometnes un Kras-
nikowa karaspehka preekshtahwi. Pee waka-
rinu galda es noklausijos waitafas runas,
kuras neapslehpta isfkaneja demagogija un
mahkslotiba. Man prahta palikusi weena pull-
wescha Demmerta runa, kurâ tas ar klauna
panehteeneem peerahdija, ka wirsneeks war
no karewja istaisit wisu, to ween winsch gribot.
Es toreis isdariju masu neusmanibu, noture-
dams ihu runu, kurâ firnigos wahrbos, un
ne ta, ka eepreekshejee runataji, ussauzu aug-
stas laimes, us to man wirsneeki atbildeja ar
pahraš draudšigu lihdsjuhtibu. Un, ka leekas,
tad šhis masais notikums bija par eemeslu
nometnes karaspehka dakas isnihzinaschanai, jo
tuhlin pehz tam Demmerts eefneedsa diwus
sinojumus par wirsneeku rotas newajadsibu:
un 24 stundu laika wirsneeku rotai pawehleja
fataisitees us aishbraukschanu, pee kam winu pa
dakam nosuhtija us daschadeem frontes rajo-
neem. Šahdu pat likteni daschas deenas
wehlaš peedsihwoja kahjneeku bataljons un
brunoto auto diwisionš, kureem nepeelaischamâ
warmahzigâ formâ tika atnents wiš winu
shtata un ahropus shtata esofchais ihpaschums,
eefkaitot pat wirsneeku kluba tehmaschinu un
traufus.

Uisdsihto weetâ nometni apfargat eeradâs
„wojewodâs“ Rifelowa nodala. Par Rife-
lowu paschu stahstija, ta winsch, matrosis
buhdamâ, isglahbis admiralam Koltshakam
dshiwibu, un tapehz winam esot neaprobeshota
ustiziba. Par „wojewodu“ winsch nosauzis
pats fewi tapehz, ta esot apgehrbis ferbu formu.
Par wina karaspehka datu stahstija, ta ta fa-
stahwot pa leelakai dalai no hijuscheem farlan-
armeescheem un daschadeem wasankeem, un ta
wini wisi jau esot plaschi pasihstami ar sawam
laupischanam. Pehz winu eebraufschanas
Dmskâ, es isbrauzu us fronti, bet sinas par
winu „flawas darbeem“ atnahza ari lihds tu-
reenei. Rifeldweeschu waras darbi un laupi-
schanas dsina galigâ ismifumâ wifus eedsih-
wotajus, pat nometni, kura wairs nesinaja,
ta tikt ar wineem galâ, jo par Rifelowa war-
mahzibam baidijâs sinot Koltshakam. Bet no
otras pufes bija bailes ari no Rifelowa, kura
laudis aplaupija neween priwatos, bet ari
wirsneekus, nonemdami neween naudû un
selta leetas, bet ari drehbes. Pee tam wifas
laupischanas notika itkâ sem kratischanu weida,
isdarot pehdejâs pehz ordereem. Uplauptee,
darasti, tika aiswesti un noschauti. Rifelows
bija peesawinajis few patwaldneeka teesibas,
paaugstinot sawus sareiwjus par wirsneekem.
Winam bija pascham sawa ismelleschanas fo-
missija, un wina apaschneeki, tapat, ta pats
Rifelows, brijwi rijkojâs ar wifu eedsihwo-
taju mantu un dshiwibu. Wehlat „Krewijas
Armija“ drufaja garu rindu sludinajumu par
aisbehguscho kifeloweeschu kerschanu, kas bija

apwainoti par wisdaschakeem kriminalnossegu-
meem, fahlot ar fleykawibam un beidsot ar
fihlu krahpschanu. Beidsot par wifu to eefsch-
leetu ministrs sinoja admiralim Koltshakam,
kursch nelawejoschi pawehleja nodot teefai gan-
drihs pusi no kifeloweefcheem, apschelodams
pashu Kifelowu un pawehledams wina, kopà
ar otu pusi no wina karaspehla dalas, no-
fuhitt us fronti. Bet kolihds schi Koltshaka
rihziha nahza sinama, leelata dala Kifelowa
karawihru deserteja. Ur tahdeem un lihdsi-
geem panehmeeneem admiralam apfahrtesofschà
tamarilja „nostiprinaja“ wina stahwofli.

Sahdas nospeedoschi tumshas un druh-
mas ainas bija apatschlahnos. Drusku aug-
stal stahwofchos notika tas patš. Sifai tur
laupischanas bija dauds leelatas un fauzas
par „spekulaziju“. Ur pehdejo nodarbojas pat
wisewehrojamatās amata personas, ta to pee-
rahdija generala Kasatkina karaspehlu pahr-
weetoschanas preefschneela noteefaschana.
(Kasatkins bija weens no wisimpatistakeem
akademijas profeforeem). Wisas tumshas
leetas tifa admirala Koltshaka pawehles aif-
klahtas ar augsteem un demokratistakeem losun-
geem. Starp wahrdeem un darbeem tomehr
bija un palika nepahrejams besdibens, un schi
disonanse aifneedsa, saprotams, wehl dauds
sakroplotata weida fronti, un winas felas
bija — armijas sabrukšana un demoralise-
schana.

Wobeidsot sawas atminas par Omsku, man
jafata, ta es tihfschi neaifstahru daudsus fakto-
rus, kureem bija jo leels eespaids us wifu

Sibirijas dšihwi un politiku, peemehram, par
tšheku karapulkeem, par kanadeeschu diwistju,
par žiwilpahrwaldibu, presi u. t. t. Bet to es
dariju tapež, ka negribeju peelaist dasčas
eespehjamās kluhdas, jo es ar šho Omškas
dšihwes puši nebiju til labi pasihstams, ka
waretu apraštit to nekluhdidamees.

Fronte.

Wisnepatistamatais wisa peezu kara gadu laika man bija laikmetis no 1918. g. novembra beigam līdz 1919. g. februara sākumam, kad es biju speests atrastees Omsta bei jebkadās nodarbošanās. It uš šola Omstas kara eestahdes man lika sajust ka mans darbs, pat mana atrastšanās šche, Omstā, ir newehdami.

1918. g. oktobri Omstā nodibinajās latweeschu nazionalā padome, kura sākta formet latwju kara weenibas. Padomes sehdes, apspreeschot karaweenibu formeschanas jautajumus peedalijos ari es, tilai neofiziali. Un padome ne weenu ween reisi isteiza wehleschanos, lai es ofizieli nostahtos jaunradamo karaspheku preefshgalā. Somehr, sinadams Sibirijas kara eestahschu nelabwehligās atteezibas pret nazionaleem karasphekeem wispahri, un bei tam pret manu personu wehl it fewischki, es no tahdas darbibas newareju sagaidit neko labu. Somehr, lai nowehrstu šawa pašča šchanbas par to, zik pareisa ir tahda mana rihziba, — nogahju apprasitees padomu pee Sabeedroto karaspheku wirspawehlneeka Sibirijā — genes rala Schanena. Vehdejais, wispušigi apstatijis patreisejo stahwokti un atteezibas Sibirijā, ari

isteizās, ka bez šaubām daudz labāk preekš
latweeschu leetas buhšot, ja es wehl tahdu
laidu palikšot kreewu deenastā, un ka wisch
pats usnemotees atrast un sinot man par to
momentu, kad man buhšot eespehjams eestah-
tees jaunformetās latwju lara weenibās.

Up 1919. g. janwara widu fanehmu gene-
rāla Galkina usaizinajumu peedalitees Jaižas
korpusa formehšanā. Wisu šho seemu gen.
Galkins atradās gandrīhš tahdā pat besdarba
stahwokli, tā ari es. Koltšhaks us Galkina
eesneegto stnojumu bija gan pawehlejis eezelt
Galkinu par korpusa pawehlneeku pirmā
wakantā weetā. Bet nomezne isdarija zitadi:
wina nolehma dibinat Jaižas karaspehku no-
dalu ar korpusa teešbam. Šhim lara weeni-
bam wajadseja buht par šaiti starp Koltšhaka
un Denikina armijam, tā ari apweenotees
šawā darbībā ar Uralu kasateem. Šhi ideja
mums wisai imponeja.

Par Denikina — bijušo Aleksejewu —
armiju, mums bija nodibinajuschees šawadi
eeskati. Neraugotees us to, ka Denikins bija
atsinis Koltšhaku par Kreewijas augstako pahr-
waldneeku, mehš wisu laiku škaitijām Denikina
armiju par teem spehsteem, kas pee Kreewijas
atjaunoschanas spehlēs galweno un noteizoscho
lomu, jo turpu bija aishgahjuschi labakee wif-
neeki un brihwprahstige, kuri ar leeli-
neeziški - wahziško prowofa-
ziju neegahja nekahdos lom-
promisos. Denikinu, tāpat tā generali
Aleksejewu, mehš pasinām, tā patriotus, ar
noteikti demokratisteem usskateem. Šapehž

mehs ne us brihdi newarejam eedomatees, la ari tur — wina armija — waretu buht tahda pat politisefhana un nodewiba, tahda bija te, Omfä.

Otrs faktors, kas mums fewischi imponeja, bija zeriba apweenotees un faskanot muhsu darbibu ar Uralu kasakeem, kuri jau wairak ta gadu ilgi waronigi aisstahweja sawu teritoriju pret leelineeku eebrukumeem. Uralu kasaku apdsihwotais apgabals bija weenigais Kreewija, kuru leelineeki nebija spehjuschi wehl ne reisi eenemt, un kura tomchr waldija no teikti demokratisks gars.

Sahdas perspektiwas wislabak sakrita ar muhsu zenteeneem, un mehs ar nepazetibu gaidijam ofizialo pawehli, lai waretu tertees pee darba. Bet — pawehle bija jagatda wefelu mehnesi. Wina daudsas reises tika pahrgrosita un par jaunu redigeta un tikai 12. februari wina nonahza muhsu rokās. Un ari tad — islasijuschi wina, mehs palikam nesapraschanā, jo wina ne weens pats wahrbinsh nebija minets par tam karaspehu dalam, kuras senat bija apsolitas dot Galkinam, ta kadru korpusa formeschanai, peem. par nometnes bijuscha karaspehta dalu, Bjelorezkas pulla atlikumus u. t. t. Ra weenigais pamats un kadrs formejamam korpusam bija atstahta pascha Galkina nodibinata wirsneeku instrukturu rota no teem wirsneekem, kas Samara bija bijuschi Galkina rihziba.

Bes tam muhs pahrsteidsa ari tas apstahlis, ka jaundibinamo korpusu bija atlauts formet no Uralu apgabala nekafaku eedsihwo-

tajeem, kuruš bija atkautš mobilisēt ar Uralu armijas paweļneeka rihkojumeem. Beš tam korpusā wareja tikt usnemti eedšihwotaji no teem, kuri, muhfu armijai wirsotees uš wakareem, waretu tikt atkwabinati no leelineeku juhga. Bija ari atkautš usnemt toš guhstā fanemtoš šarkanarmeeschuš, kaš nejuta lihđsi padomsju waldibai. Jaatšihmē, ka šchi pati pawehle wehl ašrahđija, lai ari korpusa apgahđibaš stnā nezerot uš zentralajām eestahdem, bet lai wišus apgahđibai wajadšigoš preekšmetuš eeguhstot kara laupijuma zela.

Wišas šchās pawehleš „jaulās“ pušes un ihpašchibaš mehš šajutām tiktai daudš wehlaš: pašchā korpusa šormeschanaš darbu karstumā, tad pahrleezinajamees, ka no Uralu armijas paweļneeka mehš nelo newaram dabut. Wišch neween atteizās eestaitit korpusā kahdu no šenat Uraloš šašormetām karaspehlu dalam, par ko bija runa nometnes pawehlē, bet pat no wišeem Uraloš mobiliseteem nekafaku šchēras eedšihwotajeem atdewa muhfu rihzibā tiktai 400 žilwekuš.

Uraloš nemobilisēti bija palikušchi wairš tiktai Rušanajas aprinkā eedšihwotaji, kuruš nemobilisēja winu galigi leelineezifšā garestahwoška dehl. Šcho šemneeku leelineezifšmš bija iškaidrojams ar ilggadigo šemneeku un kafaku intereschu pretešchēibu un šawstarpejo eenaidu. Un ja jau nu Uralu armijas paweļneekš bija atteizees no tahdeem papildu špehkeem, tad, protams, ari mums bija jaatteizās no teem. Galu galā weenigaiš awotš, no kura mehš warejām papildinat šawu kor-

pufu, palika farlanarmeeschu guhstefni, kuruš
 mehš ari eedroščinajamees ismantot lihš
 pehdejam, kà weenigo awotu, nemas neapfina-
 damees, žil noderigi šhee farlanarmeeschu
 guhstefni buhš nahlamàs žihnàs pret leeli-
 neekeem. Sinamà pahrlleziba, ka ari ar
 tahdeem kareiwjeem warefim sekniği karot pret
 naidneekeem, mani bija eefaknojusees tapehž,
 ka sawà zelojuma laikà no Jaroslawaš, es biju
 peeteefošči labi eepasinees ar semneeku gara
 stahwolli. Tapehž ari pee farlano guhstefnu
 ščirošchanas un iſwehles mehš likàm waditees
 no guhstefnu peederibas pee seemeku bada
 gubernam.

No Omstas es teefči nobrauzu uš Katrin-
 pilli, lai organifetu farlano guhstefnu peenem-
 ſchanu no nometnem. Tur es ſabiju tikai
 dasčas deenas, bet ſchiš laikš ſakrita ar admi-
 rala Koliſchaka eeraſchanos Katrinpili, leelas
 ſpihdosčas ſwihtas un nometnes pawadibà,
 Riſeloweefchu apſardſibà, un es biju azuleezi-
 neeks, ka wolſalê laikš Riſelewa
 bandas kareiwis noduhra iſcheku
 wirſneeku. Šchiš ſaktš bija jauffkata, ka
 tàs rihdifchanas ſelas, kuru Sibirijà, gan preſe,
 gan ſabeedribà, ſinamas aprindas weda pret
 iſchekeem, un kura beidsas ar to, ka iſcheki
 kategorifki peepraſija ſawu atſaukſchanu no
 Koliſchaka armijas pretleelineeku frontê. Pro-
 tamš, ka wehlaš, kad iſcheku pulki no frontes
 atnahza apſargat Sibirijas dſelſſzela magi-
 ſtrali, wiſa melni-farlana preſe ar leelako niſ-
 numu ušbruka generalim Šchanenam, apwat-
 nodama to kà iſcheku aiſeefchanas iniziatoru.

Notahrtojis Katrinpili šarkano gubstėku
peenėmschanu un wınu šadališchanu ešelonos
un pehdejo issuhtišchanu — es nobrauzu uš
Troizku — muhsu korpusa formėšanas weetu,
tur jau bija eeradushees un strahdaja gene-
ralis Gallins un mans zela beedris no Jaro-
slawas, pulkwedis Maslo. Drihti ween šakta
peenahkt weens pehz otra šarkano ešeloni,
un mums bija japahrwar wisleelafas gruhti-
bas šchai atbildibas pilnaja organizācijas
darba, jo mums nebija it ne pawisam ne
drehbju, ne ari zita ka. Nekawedamees tuwak
pee šcha darba, atsihmešhu tilai daschus muhsu
stahwohli un to laikmetu raksturojoshus faktus.

Nekatattees uš muhsu puhlem šarkano
gubstėku šchėirošchanā, mums nebija it ne-
lahdu garantiju, ka wınu starpā neatrastos
komunistu agitatori un komisari, kapehz sekmi-
gakai leetas weikšchanai bija wajadšigs pilnigi
ustizams wirsneeku fastahws. Wehl pirms iš-
braukššanas no Omstas, mehš weenojamees
ar šaweem bijusheem kara beedreem, par kureem
mums bija šinas. Publizejam ari laikrastos
ušaizinajumus šaweem pasinam eestahtees for-
mejamā Jaizkas korpusā. Schee ušaizinajumi
atrada draudšigu atbalsi un, neewehrojot
daudšos schlehrščlus, kurus zehla nometne pee
pahrzelschanas uš formejamo kara weenibu, —
mums isdewas šawahkt ap 200 wirsneeku, kuri
wairak jeb masak ustizejas weens otram un
kuri strahdaja širdsapšinas, ne algas dehl.

Sawu nodomu glahbinu mehš redsejam
stingrā un noteiktā karaspehla disziplina, kura
bija jaewed jaunajas karaspehla dalās, un te

nu kawaja karaspehku disziplineschamu. Sotees mehs jo wairaf scho laitu isleetojam wirsneeku sagatawofchanai un saaudseschanai weena kopiga faimê. Serihkojam wirsneeku ehdamistabas, kur ikdeenas sapulzejäs wirsneeki, lai mahzitos un atkahriotu reglamentus. Un sche atkal bija isdewiba leeku reisi redset un pahrlleezinatees, zit dsilas fakes fabrukuma losungi bija laiduschi pat wirsneeku widu: lai peespeestu wirsneekus fahkt nodarbotees, bija jalasa teem weselas lezijas, kuräs bija japeerahda, ta nepeezeeschami wajadfigs sinat un stingri ispildit wifus reglamentus un noteikumus. Un tomehr, nestatotees wehl us wifu to, newarejam istitt bes daschadeem peespeedu lihdsfleem.

Weidsot wisi gruhtumi likäs efam pahrawareti, un darbs weizäs jo felmigi. Mehs aprehkinajam, ta matja mehnescha beigäs warefim iseet frontê ar diwäm diwisijam, paschi sawu artileriju un 4 eskadroneem kawalerijas. Preekschteem laikeem tas bija peeteekofchi stiprs laujäs spehks. Bet schahda spehla radischana azimredstot nebija patkusees nometnei, kura, pehz ikdeenas nosuhtameem sinojumeem, sinaja parformeschandäs gaitu un — weena skaisä deenä peepeschchi pahrt rauza muhsu darbu.

Upmehram aprila widu mehs fanehmäm no nometnes schtaba preekschneeka telegramu, ta teekam padoti deenwidus grupas — wehläs deenwidus armijas preekschneekam — generalim Bjelowam (wahzeetim Wittkopfam). Deenu wehlat peenahza Bjelowa telegrama nekawejofchi iseet us Sterlitamakäs rajonu, kur atradäs wina schtab. Schi pawehle muhs

galigi pahrsteidsa, tapeh3 ka tas speh3s, kas
mums bija, frontē iswests, wareja atnest ne
wīai leelu pelnu, jo preekšč frontes wīnsch
tomehr bija par masu: patreis bija galigi no-
formeti 4 pulki, 1 jegeru bataljons, eesahkti
formet diwi ziti pulki un otrs jegeru bataljons.
Tikko bija eefahrtota nodarbošchans mahzibas
lomandā. Laudis bija apgehrti pagaidam
silos kineeschu swahrkos, kuruš isdewās eegah-
dat šahkumam; patreis bija isdotas pulkos
bīses, nebija wehl neweena pascha loschumeteja.
Laudis preekšč diwām batarejam bija šasor-
meti, bet leelgabalu wehl nebija: tos patreis
peenehma Petropawlowškā. Diweem šasorme-
teem eskadronem bija tilai puse no wajadsigeem
sirgeem. Bijām tikko šahkuschī dibinat wesum-
neelus un diwīstjas šlimnizu, jo tilai nesen ka
3 rekwiizijas komitejas ussahka darbibu.

Iseet šchāi momentā us fronti nosihmeja
galigi isnihzinat wīsu padarito darbu, neatne-
tot ar to nekahda labuma ari fronteī. Wīsus
šchos apstahklus telegrafejam šchtaba preekšč-
neekam, bes tam wehl gen. Galkins personigi
nobrauza us Omšku, lai isluhgtu ja ne wairal,
tab wīsmas us 2 nedelam atliščhanu iseet frontē.
Šchis 2 nedelas bija wajadsigas, lai galigi
šagatawotu zihnam jau nosformetās dalās. Bet
wīšas muhsu puhles bija weltas. Galkins at-
brauza no Omškas ar stingru pawehli nekawe-
joschi dotees zekā. Weenigais kas tam bija
pastaidrots, ka korpuša formeschans turpina-
schana notišchot peesfrontes rajonā.

Bija wehl otrs apstahlis us furu mehš
likām leelas zeribas, domadami, ka wīsmas

wina dehl atliks muhsu iseeschanu. Aprila widu mums pawehleja atdalit atfewischi no daku, kurai bija jaapspeesch Rústanajas aprinkla fazelschanas. Ta jau bija treschà fazelschanas schini aprinki un wina stahweja fakara ar komi fara Schllajewa bandu eeraschanos schai apwidu.

Rústanajas aprinkis pa pusei apdsihwois no mastreewu emigranteem. Behdejee wis pahri dsihwo naidigàs atteezibas ar weetejeem, Drenburgas kasateem, kuri bauda daschas politiskas un ekonomiskas preeschrozibas, schadu eenahzejeem-mastreeweem naw. Pee mastreeweem tajà laika isdarija sirgu un ratu refwisiziju, kura neateezàs un tapehz ari neaisstahra kasakus. Bet leelaka dala mastreeweem refwiseto sirgu un ratu tika nodoti kasaku pulkeem. Tas wehl wairak paastnaja agrakàs, jau ta loti asàs atteezibas starp mastreeweem un kasateem, un tapehz leelineefu agenti, bel fewischkam puhlem, ismantoja schàs nesastlanas sawu peekriteju swejoschanai. Diwas eepreeschijas fazelschanas bija apspeeduschas sodu ekspedizijas ar leelako neschehlibu, pee kam „no-meerinataji“, nebija aismirfuschchi papildinat sawus wesumneekus, ka ar sirgeem, ta ari rateem, un, jadowa — ari mantam, kuras bija nemtas no „nomeerinamo“ mahjam un schadscham. Stahstija pat, ka nodedsinatas daschas schadschas, no kuram brihwprahhtigee bija aischgahjuschchi farkano armija.

Otro fazelschanos bija apspeedis pulkwebis Sacharows ar sawu nodaku, kursch bija istihrijis Rústanaju no dumpineekeem, pee kam

Schilajews ar neleelu peefriteju pulzinu bija paspehjis isbehgt kirgisu stepēs, bet no turenes, kā domāja, winsch' bija aīsgahjis us Turkestānu. Tomehr, aprila widū winsch atkal bija eeradees werstes 30 no Rustanajas. Pret wianu issuhtija muhsu nodaku, kurā eedallja 6 rotas: pa weenai no katra šasormetā pulka un diwas no 1. Patwijas atbrihwoschanas bataljona. Romandet šho nodaku usdewa kapteinim Dementjewam.

Mehs nu zerejām, ka mums atlaus palik neīsgahjuscheem us fronti wismas tik ilgi, ka mehr atgreesītees us Rustanaju issuhtitā nodala, par ko mehs ari tikām atteezigās weetās luhguschī, bet wolti: mums pawehleja īseet bes jebkādās kaweschānās.

Par kapteina Djementjewa nodalās darbību mehs dabujām dsirdet tikai jūnijā, kad 4 wina rotas peeweenojās mums. Wina darbība maī interesānta jo lihds kaujām ta naw nogahjusī un par to nebuhtu ko peeminet, ja wišā šchāi leetā nebuhtu eejaukta latweešču leeta. Schilajews, usstinajis par Djementjewa eeraschanos, peenehmis brauzejus un ahtri šahjis wirsītees un deentwideem, pasusdams stepēs. Djementjews dsīnees tam pakat welelu mehnešī, lihds Schilajews teesčam aīsgahjis us Turkestānu.

Wisrakssturīgātās tomehr ir šchis karašpehta nodalās darbības šetas, kurās mums leetu reišī parahda īhstā gaismā šhos „leelos Sibirijas politikus“. Buhdams Uralos, leetas jūnija beigās, es šanehmu ar sinnešī atsuhtitu kapteina Dahrdsana wehstuli, kurai bija pee-

lista generala Wolkowa telegramas norakstis; ta pascha Wolkowa, kuresch bija direktorijas nogahschanas inziators un galwenais rihkotajs. Israhbijas, ka ari no Petropawlowskas tajā pat laikā bija nosūtīta karaspēka nodala Kustanajas aprinkā nomeerinaschanai, un wisa karaspēku rihziba Kustanajas leetā bija nodota Wolkowa rokās. Wolkowa telegrama ir tik raksturīga, ka to pašņedsu šeit nesaihsinatu: „Troizl, Galwenam Orenburgas apg. pr. No Petropawlowskas HP 4232. Pehz manām neapschaubamām sinam Latwijas nodala, kas jadomā, isstūta ar juhsu rihlojumu, ir parahbijusi fewi no wisustrauzofchās puses atteezībā pret Petropawlowskas aprinkā, fewischki Wseswjatfkojeschdschas eedstiwotajeem. Kamehr Silajewa banda 7. maijā atradās Wseswjatfklas schdschā, tikai 30 werstis tālu no tureenes us wafareem, Krilowskas schdschā bija Latwijas nodala kapteina Breesma(na) wādībā, Latwijas nodalas peenahkums bija nekawejoschi dotees zihnā pret sarkano bandu, bet wina astotā atgreesās atpaļat reetumu wirseenā un tikai dabujusi sinat, ka dewitā majā Schilajewa banda ir atstahjusi Wseswjatfkoje, dewās us scho schdschu, kuru eenehma 11. maijā. Wseswjatfklas schdschā Latwijas nodala palika lihds 15. maijam, aplaupidama pa scho laiku basnizu un isdaridama daschadas warmahzibas pret eedstiwotajeem, fewischki feweetem, un nemdama nellumigas, nesamehrojami leelas nodewas. Eedstiwotaji, kurus leektneeki bija aplaupijuschi, gaidija no waldibas karaspēka palihdsibu, bet nu ta weetā ir otrreis aplaupiti,

un tapehz ir loti fashutuschi. Titai pehz no manis isfubtitas kasaku soinas eenahfshanas Wefewjatskloje fahdscha, Latwijas nodala, palaidusi katru eespehju nokert Schilajewa bandas, ir isgahjusi deenwidus wirseenâ. Kasaku eeraschanas, kuri usmanigi isturejas pret weetejeem eedfihwotajeem, apmeerinaja pehdejos; eedfihwotaji winos redseja teescham sawus karaspehus, radneezigus ir pehz gara, ir asinim. Luhdsu stingri ismeklet un fodit wainigos un darit galu Latwijas nodalas neleetibam. Ja tamlihdfigi wina warondarbi wehl atfahrtofees, sferfchu solus, lai isnihzinatu Latwijas nodalu la faitigu elementu, kas ar sawu rihzibu fazel eedfihwotajus pret waldibu, Apweenota kasaku torpusa komandeeris generalmajors Wolkows.

Es tuhln atbildeju kapteinim Dahrdsanam, la Wolkowa telegrama man leetas wisaugstaka mehrâ pahrsphleta, un la winas noluhks, azimredfot, ir atrast grehtu ahfi, kuram war usgahst wisus noseegumus, kas padariti Ristanajas aprinkl, lejot reisê ar to jaunu uhdeni us tik wifat eemihlotas nazionalas rihdshanas dsrnawam. Kapteinis Dahrdsans bija wehl ustahdijis manim jautajumu par bataljona isweschanu fronte. Ja senal es par weenigo eespehju usturet bataljonu wefelu un neaisfshartu skaitiju wina atraschanos mand diwisija, kura bataljona galwenais peenahkums bija usturet meeru un fahrtibu armijas aismugurê, nedodot smantot bataljonu daschadam awanturam, tad tagad, kad Sibirtjas waldibas eestahschu istureschanas pret latweescheem bija tiktahl noflaidrota, la neatlika wairs itnekahdu schaubu

par wīnu ihsteem nodomeem, es dewu kapitanam Dahrdsanam padomu pamehginat, ar frantschu palihdsibu, iswairitees no ifeeschanas frontē, pahrejot, ja ween rastos jebkahlada eespehja, pilnigi sem wīnu teesčas pawehlneezibas. Wehlat pateescham peerahdijās, ka tā pateesibā ari bija bijis, tā es to biju eedomatees. Kapteins Dahrdsans bija greesees pee frantschu preekshtahweem Troizkā, us kuru peeprafijumu tad ari bija tikusi nodibinata komisija Rustanajas notikumumu ismekleschanai. Komisija, tā lozelligi bija jaeete ari kahdam frantschu wirsneekam. Scho lomu ar jo leelu paschufupureschanos usnehmās frantschu wirspawehlneezibas shtaba wirsneeks majors Le Grā (Le-Gras). Upbrauzot weselu rindu Rustanajas aprinka shtahs un gerewnas winsch bija peespeedis komisiju jo shtki apstati wīsu trihs karaspehka „nomeerinataju“ nodalu rihzibu, pee tam bija eeguhiti tahdi rezultati, ka ne pati komisija, ne ari gen. Wolkows newehlejās wīnus rahdit deenas gaismā, pehz tam pat Omsla wairs ir neprotesteja, ka Latwijas atbrihwoschanas bataljons paleel Troizkā un turpina nest sargu deenastu, jo skaidri bija peerahdits, ka Wolkowa telegrama par diwu latwju bataljona rotu rihzibu bija bijusi weentahrscha launa apmeloschana.

Frontē mehš isgahjām maija shtkumā: 4 pulki, 1 jegeru bataljons un 1 eskadrons kawalerijas. Wehlat, kad no Rustanajas aprinka atgreesās 4 rotas (latwju 2 rotas palika lihds ar bataljona pahresām rotam Troizkā),

mehs noformejam otro fegeru bataljonu. Artilerija diwu diwisionu fastahwa isnahza frontê pahra mehneschus wehla. Wahrdu fatot, wisas korpusa faformetas dalas, kas isgahja frontê, nebija leelakas par diwisiju, kaut gan ar wirspawehlneeka shtaba preelschneeka pawehli mehsh bijam nosaukti par korpusu, un es biju „peelaishts pee diwisijas preelschneeka peenahkumu ispidischanas“. Tikai wehla, kad mums peeweenojas diwas kasaku brigades, radas organisazija, kas jau atgahdinaja kaut ko korpusam lihdfigu.

Mani loti intereseja stahwohlis frontê, jo gribejas saprast un kaut jel zil few nostaidrot tos apstahklus, kas issauza stingras pawehles par muhsu steidfigo issuhtischanu frontê, nestatotees us muhsu pamatoteem aishrahdijsmeem par patreisejas iseeschanas neleetderibu un to, ka wina neta nedos. Gribejas ari nostaidrot, ka mehsh eespehsim tahlak nosformetees sche, Uralos, tahlumâ no dselsszeleem un bes jebtahdeem fatilsmes lihdsekteem. Pats par sewi saprotams, ka us scheem jautajumeem mehsh nelahdu atbildi newarejam atrast, tapat ka newareja buht runas par formeschanos un apmahzibu turpinaschanu pehz iseeschanas. Wesehus pusotra mehneschus mehsh pawadijam nasaprotamos un newajadsigos zelujumos palneem, ar apstahschanos leelakos zentros, kuri wisi bija apdshwoti no leelineezifki-domajoscheem elementeem, peemehram: Bjelorezka, Awssiano-Petrowzka, Ranna-Nikolstas un Preobraschenstas fabrikas. Weidsot, juniija beigas, mehsh atnahzam Il upes rajona, kur mums eerah-

dtja frontes rajonu, werstes 60 uf seemelu
 rihteem no Orenburgas. Ja mehš buhtu is-
 gahjuschi no Troizlas weselu mehnesi wehlat,
 ap to laiku, kuru mehš usrahdiām šawos
 eefneegtos luhgumos, pee tam teefchi dodamees
 uf mums eerahdito frontes rajonu, isleetodami
 pee tam pa datai ari dselšzeli, tad mehš
 ſchat pašā tagad eenemtā frontes rajonā
 buhtu nonahkuschi wehl dasčas deenas agrā,
 nekā tagad un atweduschi ſchurpu teefcham
 kaujas ſpehjugus pulkus. Bet te jau azim-
 redsot ari bija bijis tas šuns norakts, jo ne
 nometne, ne ari generalis Bjelows nebija
 gribejuschi, lai mehš nonahktu frontē, tā kaujam
 derigi spehki. Tītai wehlat frontē esot es ša-
 nehmu wehstuli no nometnes, no šawa pašinas,
 kursch man rakstija, ka winsch bijis reis azu-
 leezneeks augstako nometnes karawihru šaru-
 nam par muhsu formeschanas panahkumeem,
 kur šahda no šarunu wedoschām personant ar
 šinamu isbrihnišchanos isšaulufees: „Un wint
 tomehr ir šaformejuschees!“

Tā tad nometnes nesaprotamās pawehles
 logiškais isšaidrojums mellejamš weenigi
 šinamā nometnes personu gribā neween nedot
 mums eespehju noformetees, bet ari isjaukt
 wifu jau padarito darbu, leekt mums pušotra
 mehneschus staigat beš mehrka aptahrt pa wiš-
 gruhtakeem kalnu zeleem.

Muhsu korpusa darbiba frontē, pee tam
 wehl eewehrojot muhsu maso šastahwu, newar
 dot nekahdu jehdseenu par Koltščaka kara-
 ſpehku frontes operazijam, jo frontē šrahdaja
 weselas 3 armijas, katra 3—5 korpusu leela.

Sapehz atstahdams sikhumus, es mineschu par muhsu frontes darbibu tikai tikdauds, lai no-
skaidrotu to nepeeredseto katastrofu, kura nori-
stinajās Sibiriajā 1919. gada seemā.

Mums wehl pa Uralu kalneem staigajot, generals Bjelows bija pastinosis muhsu shtabam, ka muhsu pulkos teekot peekopta stipra leeli-
neeku propaganda. Us ahtru roku pirms frontē
ifeeshanas organiseta pretisluhkoschana nekah-
dus datus, ne sinas sneegt newareja, kapehz
gen. Galkins luhdsa armijas shtabu aisrahdit
laut us weenu jaktu, kas waretu atweeglot
propagandistu useeshanu, bet armija mums
neko neatbildeja. Genemot fronti, mehš to-
mehr bijam sinamā mehrā usmanigi un, ismeh-
ginajuma dehl, isleetojam tikai weenu pulku.
Un tuhlin pirmā nakti no scha
pulka pahrgahja farkano puse
wešelas diwas rotas. Ismellejot scho
gadijumu, peerahdijas, ka rotas bija aiswestas
peekrahpjot tās no sematās preekschenezibas,
tikā wedot tās us isluhtu darbibu. Tas leezi-
naja, ka pulkos darbojās leelineeku organisa-
zija. Tajā pat deenā bija nožerti diwi kareiwst,
kad tee bija mehginajuschi pahreet fronti. Wini
pee nopratinaschanas apstiprinaja muhsu aif-
domas, isleikdami, ka organisazija teescham pa-
stahw, un dewa mums daschus pawedeenus,
kas palihdseja winu atrast.

Ismeleschanas rezultati rahdija pahrstei-
dsoschu ainu: farkanee leelineeku agenti, buh-
dami ikatrā weelinā, ir eekahrtā un zitur par
wisdisziplinetakeem un wisustizamakeem un
kahrtigakeem kareiwjeem, bija eekuwuschi sema-

lâs preefschneezibas fastahwâ. Ur saweem no-
stahsteem par no farkano puses pee wineem
isdaritâm warmahzibam un spihdsinafchanam,
tee bija eeguwaschi pulku komandefofchâs
preefschneezibas peekrifchanu un ustizibu, un
tahdi bija eekluwaschi pat pretisluhkos, kuri
tika organifeti pulkos. Behdejâs gahjeena
deenâs noturetâ fleepenâ fapulzê, tee bija no-
lehmuschi iflaut wifus wirfneefus un weselâm
faujas weenibam pahreet pee farkaneem. Reifê
ar to bija ifwehleti ari jaunee komandeerti no
organifazijas beedreem. Pee weena no eeweh-
leteem pulka komandeereem pee kratifchanas
atrada 40.000 rublus ferenkâs. Pati organi-
fazija bija radufees un ifweidojufees pa gah-
jeena laifu un staigaschanu pa Urala falneem.

Behz tam, fad wifî leelineefu organifazi-
jas dalibneefi, kuru bija wairaf fâ fimts zil-
wefu, bija atflahiti un nodoti teefai, bet pah-
rejee mafaf ustizamee elementi bija ifdaliti
afsmugurê aplafpofchanai — wesumneekos u.
t. t., pulki, faut gan ftiipri mafafi famâ fa-
stahwâ, tomehr par jaunu eenehma pofzijas
un nahkofcho gandrihs diwu mehnefchu ilgô
nepahrtraukto zihnu laifâ ifrahdija tahdu duh-
fchibu un waronibu un faujas fpehjas, fahdas
es reti biju pat wahzu farâ nowehrojis.

Deenwidus armijas komandeera plafchafô
operaziju plani man palifa nefinami, tapehz es
nenemos fpreest par teem, faut gan daufsi no-
tilumi frontê julija un augufta mehnefchos
leezinaja, fa deenwidus armijas komandeera
rifhofjumeem newar ustizetees. Ifleetota tifa
weenigi retâ fordonu fiftema; lifâs ittâ wezo

lauku karu weščanas taktiku buhtu pawišam aismiršufchi. Kasaku korpusš palika tã jahtneeki, pawišam nelšmantots un nostahweja wišu laiku pozizijãs pret šarkano kahjneekem pee Drenburgas. Manas komandetãs diwifijas julija beigãs no Sarkanas Metšchetas, Mrješewã usšahktais usbrukums, turã pëedaliãs diwi pulki un Stepanowa kasaku brigade, tika apturets no gen. Bjelowa us Bjelaja upes. Pawiršijufchees us preekšhu par 40 weršiem, isnihzinajufchi 2 šarkano pulkus, nonehmufchi teem artileriju un galigi šajautufchi wehl diwus žitus šarkano pulkus, mehš pahrahwãm winu fronti un istihrijãm zelu us Sterkitamaku. Tas bija tajã laikā, kad reetumu armija atkahpãs Slatoustas wiršeenã. Bet pehz tam kasaku brigade mums tika nelawejofchi atnemta, un mehš wairš newarešãm ismantot šawu eeguhto šelmju augluš.

Pasaudejuš šakarus ar reetumu armiju, deenwidus armija palika pilnigi išoleta Drenburgas - Awšjano - Petrowškas - Bjelorezškas frontẽ. Stahwołlis bija tahdš, ka wajadseja nelawejofchi isschirtees: waj nu atkahptees reišẽ ar reetumu armiju us Sibiriju, jeb eet ar noluhku šaweenotees ar Denikina armiju. Es šinu, ka šchãt pehdigã wiršeenã rihtotees gen. Wittekopfu-Bjelowu luhdšã wiš korpusu pawehlneeki, bet Bjelows wešelu diwu nedelu laikā nespehra nekahdus šoluš, atwilkdamš weenigi šawas armijas labo špahrnu.

Protamš, ka šarkanee ismantoja šcho laiku un šakopoja pret muhsu wahjãm un plaschi šteeptãm dãm šawuš daudš labatõš pahr-

spehtus un 10. jeb 11. augustā pahrgahja pret-
 usbrukumā. Mehš, ispididami dotos aifrahdi-
 jumus, sirdigi pretojamees, nestatotees uf
 fchahdas pretoschanas nejhdsibu, jo 500—600
 zilweku leels pulks newareja taf aifstahwet ar
 eerofscheem un atfargat no eenaidneeka 15—20
 werstes plaschumā kalnainu frontes liniju. Sa-
 pehz pehz diwu deenu ilgām fihwām, asinai-
 nam zilnam mehš bijām peespeesti atlahptees,
 un tikai tad gen. Bjelows nolehma atlahptees
 ar wifu armiju. Tikai ne jau uf Sibiriju, bet
 uf Turkestanu, wirsotees pa Taschlentes dselss-
 zelu.

Gruhti tagad ir teikt, waj fchahds Bjelowa
 lehmums bija nopeetni isdomatas awanturas
 rezultats, jeb ta bija weentahrscha nodewiba.
 Ja kahdreis nahfoschā Krewija interesefees par
 fcho karu un Koltshaka armiju fabrukshanas
 wehsturi, tad fcha jautajuma apgaifmoschana
 buhs augstakā mehrā interesanta. Tavehz uf-
 laweschos pee winas tuwat.

1919. g. augusta fahkumā deenwidus
 armija eenehma fronti no Werchneuralflas
 uf Balto upi un tahtaf pahri Sakmaras upet,
 10 werstes uf wakareem no JI upeš eetekas,
 paejot gar Orenburgas deenwidus pusi, tur
 kreisais Orenburgas kasaku korpusa spahrns
 uftureja sakarus ar Uralu kasakeem.

Jau julija beigās farkanee ussahla stipru
 usbrukumu tajā weetā, tur fanahza lopā muhsu
 armijas un kasaku korpusa spahrns. Un far-
 kanee guwa fche sinamas sekmes, par to wini
 sinoja sawās awisēs, kuras mehš dabujām
 sawā julija beigās isdaritā usbrukumā. Bet

jau augusta widu, mehginadami eelenft abus
deenwidus armijas spahrnus, wini stipri us-
bruht muhsu zentram — XI. korpusa rajonâ.
Taja pat laika gen. Bjelows nolemj atkahptees
newis us Sibiriju, kur mums buhtu zeribas
attal saweenotees ar reetumu armiju, un kur
attahpschanas zelsch, fahkot no apgabala us
deenwideem no Rustanajas us Kotschetawu eet
jau pa atdshwoteem ar raschu bagateem ap-
gabaleem, bet gan us Tashkentu, tas ir us
deenwideem, lamehr pretincees ar saweem
spehjeem usbrukumeem muhs jo tahlak, jo
wairat atspeeda us austrumeem. Gen. Belows
bija nodomajis wisu deenwidus armiju, kuras
fronte bija issteepusees wairat neka 400 wer-
stes, fakopot Aktjubinstas rajonâ, tas ir —
weenâ armijas rajona mala — aij armijas
galeja kreisa spahrna, lai no tureenes pa dsells-
zela stigu wirsitos us Aralas juhru, jo zitu
zehu, tuffnescha smilshu deht nebija. Turke-
stana, lihds ar Tashkentu, la sinams, toreis
atradas sarkano rokâs.

Lai weiktu scho usdewumu, gen. Bjelows,
la mums to sinoja armijas shtabs, bija nodo-
majis spert schahdus sotus: lai eenemtu
schauro defile pee „Aralas juhra“ stazijas, no-
suhittis spezieli saformetais Turkestanas kor-
pus, kusch pehz itla-jau peenahkuscham sinam,
esot eenehmis scho staziju un jau patreis isejot
no schaura defile. Sarkano itla loti wahjee
spehli jau behgot un glahbjotees us salas Ara-
las juhra, kura tee sawedot wisus peederumus
un ari wisu Aralas juhra flotill. Lai no-
droschinatu muhsu armiju ar maissi, esot no-

suhtis turpu ap miljonu pudu miltu un
 tweeschu, bet lai buhtu dferamais uhdens
 tuffchnefchainas weetās, esot wjadfigā dau-
 dsamā sagatawoti „burdjuki“ — ahdas maifi,
 kuros austrumsemju eedfihwotaji nes un us-
 glabā uhdeni. Schoš burdjukus armijas wa-
 jadfibam peewedifhot ar kameeteem, kuros
 rekwisechot no kirgiseem. Lai to isdaritu, esot
 aissuhtita jau speziela karaspehka nodala.

Tā tad islitās itkā wišs jau buhtu teefcham
 bijis preefchlaikā paredsets, un mums tapeh3
 atlitās wairš itkai isdarit gruhto eefahnus
 kustibu, dodotees ar wifu armiju sem eenaid-
 neeku fihwā usbruktuma — Utjubinskās wir-
 seend.

Isredsēs eeflehgtees Turkestanā us wifu
 seemu ar zeribam pa scho laiku galigi fafor-
 metees un pahrwehrstees par teefcham spehji-
 geem pulkeem, istahdot fawai aissardsibai
 stipras aissargu nodalas itkai pee Uralas
 juhras, — bija loti wilknošhas preefsch wifas
 armijas. Bes tam mehš nesaudejam zeribas,
 ka mums isdofees nodibinat zeeschus fakarus
 ar Denikinu pa Uflaspijas dselszeltu pahr
 Raspijas juhru us Baku, jo peh3 muhsu sinam,
 schis dselszetsch itkā atradās angļu rokās.

Wišs tas, kopā fanemts, radija muhsos
 wisleelako energiju, ar kuru kehramees pee us-
 dewuma ispidifchanas, lai waretu fapulzetees
 weenkopus pee Utjubinskās. Armijos labā
 spahrnā efoscham gen. Bakitscha (zeturtam)
 korpušam bija janoet milfigi gabali, kapeh3,
 lai atweeglotu wina usdewumu, armijas zentrs
 un kreisais spahrns jo fihwi pretojās usbruh-

lofcheem farkaneem, kuri wehl arween jo stingri un pastahwigi usbruka kasaku un XI. korpusa saweenojumã. Loti daubfãs zihndãs muhsu pulli peerahdija sawu pateescham apbrihnojamo waronibu un palika wisu laiku ustizigi saweem peenahfumeem.

Weenreis bija gadijeens, tad weens 84. Aleksandrogaislas bataljons, kopã ar pulla pawehlneeku kapteini Lewaschewu, 3 deenas no weelas, atradãs farkano aismugurẽ, isturedams 2 kaujas ar teem, pehz tam atkal peeweenojãs mums, nepasaudedams neweenu karewi, kurfch buhtu palizis atpakal. Zil man isdewãs nowehrot pa scho laiku muhsu un pretineeka spehkus, pahrspehks weenumehr bija farkano pusẽ, kureem bij wismas diwreis wairaf spehku, tã mums. Tãpehz ari daschas postzijas mehš newarejam paturet sawãs rotãs til ilgi, zil ilgi tas bija paredsets Bjelowa pawehlẽs. Scho eemeslu dehl tad ari 4. korpusẽ nespehja wairs ispilbit sawu usdewumu, bet palika atschirts no armijas un sahla patstahwigi atshptees Rustanajas wirseendã, kamehr pahrejee 8 korpusi jau septembra sahkmã bija sapulzeti Uktjubinskã un waretu ussahkt sahtigu atshpshanos eepreefch norahditã wirseendã.

4. septembrĩ mehš bijãm wehl werstes 20 schaipus Uktjubinskã, tad saehmãm sinu, la scho pilsehtu eenehmuschĩ no otras puses peenahfuschee leelineeki. Tã ta mehš bijãm iszihnijuschĩ pahraf nogurdinajoschas kaujas frontẽ, tad nespehjam wairs atdalit kaut jebshbu weenu nodalu aismuguras zihnam. Tãpehz norahdijis pulkeem wirseenu preefch

turpmatas atfahpschanas, es steidsos pee generala Gallina issinat tuwako rihzibas planu. Bet winsch man pastahstija tikdauds nepawisam negaidito sinu, la neatlikas wairs it nekahdu schaubu par to, la mehš esam tihšchi nodoti šarlaneem. Zelsch pee Uralas juhras nekilween la nebija istihritš no šarkaneem, bet gan turpreti wišš šcha zela istihrišchanai issuhitais Turkestanas korpušš, kursch pateesiba bija fastahwejis no 2 neapmahziteem reserwes pulkeem, bija isjuzis, jo abu šcho pulku lareitwi bija weentahrschi aismukuschi, atklahdami zelu šarkanajeem us muhsu aismuguri. Uri nekahdi pahrtikas frachjumi nebija tikuschi nosuhitati us muhsu aismuguri, tapat nebija šagatawoti apšolitee „burdju“ i“ uhdens nešchanai un usglašchanai. Pats generalis Bjelows bija atstahjis armijas šhtabu un aishrauzis us Turkestanas korpusu, nododams armijas komandšchanu generalim Eller-Ušowam.

Štahwoklis bija it nopeetns, la mehš, apšpredušchi wišš warbuhtibas, ir nedomajam wairs gaidit gen. Bjelowa rihkojumu, bet nekawejoschi nolehman darit to, kas tai brihdi likas par weenigo pareiso un eespehjamu, proti: iswest šawus pulkus zaur širgisu stepem us Širgisu—Turgaju—Atbasaru, lai Atbasaras rajond peeweenotos Sibirijas armijai un muhsu armijas 4. korpusam, kursch jau agrak bija no mums notruhzis, un aishgahjis, lai šaweenotos ar

Sibirijas armiju un kura likteni mehš tagad apskaidām.

Bet arī ar šā lehmuma ispildīšanai mums bija jāpārstāvē, jo divas deenas atpakaļ sarakstīti bija jau eņehmūši Orskā, un, eedami no tūreņes pa Orskā—Jrgiņš leelzeli, vareja nonākt eepreēš mums Jrgiņā un tādi atnemt mums eespehju atkaptēš lai faweenotš ar Sibirijas armiju, tas ir — atnemt mums pehdejo eespehju atkaptēš.

Ši gen. Bjelowa Turkestanā eēnemšhanā eedoma ir janofauz waj nu par mehginajumu, kas isdaritš nederigeem lihdsēleem, jeb weenkahršchi jaišstaidro ar teoretika kludīšhanā un neprāšhanu peemehroteēš pateēseem apstahleem, jo gen. Bjelowš ir bijš wišu laiku tilai teoretikš bes jebkahrdaš komandeera praktikāš un zensā, kapehž arī ir jāprotāš tas apstahliš, ka wiņš neprata apwehrt ne faktiškō stahwolli, ne arī fawuš ihstōš spēhluš. Raut gan šho til labwehligo preēšch generala Wittekopša - Bjelowa wiņa rihžibas nowehrtešhanu waretu peelaišt tilai tai gadījumā, ja Wittekopša rihkojums eet uš Turkestanu seemas pawadišhanai, buhtu bijš weens weenigi tahds besmehrkā gahjeens, bet newiš dala no wefelāš sistemas.

Surpretim pateēšibu šatot; zif man isdewāš nowehrot Bjelowa rihkojumus, — tad jāfata, ka wiņa wiņa armijas komandēšhana bija weena weeniga besmehrkā, ne ar šo neattaišnojama mehthāšhanāš ar wiņam padotām karāšpehku dalām. Šahda neweenam newajadšiga kara-

ſpehku pahrweetoſhana un gahjeeni galu galā
noweda pee ta, la wiſas ſchiſ daſas galigi
tika iſnihzinataſ.

Jau agraf eſ mineju, ziſ leeli un gruhti
gahjeeni bija jaiſdara muhſu korpuſam. Un
beidsot, kad mehſ eenehmām mums eerahdito
rajonu fronteſ linijā, noſtahdameeſ zeturtā
korpuſa weetā, ſchiſ korpuſſ, pa aiſmugureſ
kalnu zeſeem, tika pahrſweeſiſ uſ armijaſ ga-
leji labo ſpahrnu, taſ ir — uſ gluſchi
to paſchu weetu, no ſureeneſ
mehſ tiſko bijam aiſweſti,
ſamehr pateeſibā zeturto korpuſu nepawiſam
newajadſeja pahrweetot, jo ſawu uſdewumu
winſch buhtu iſpildijiſ ar muhſu palihdſibu.
Rā taſ buhtu hijiſ daudſ pareiſafi, to pee-
rahdiſa muhſu ſekmigaiſ uſbrukumſ taja pat
weetā jultja beigāſ. Bet gen. Bjelowſ tur,
kur wareja aktiwi rihtoteeſ ar daudſ leelaku
ſpehku, weſeleem diweem korpuſeem, — liſa
pilmigi newajadſigi iſleetot milſu energiju
korpuſa pahreeſchanai uſ zitu weetu, un uſ-
bodot winam pehz tam atkal tika paſwu uſ-
dewumu — „jo ſihwi pretoteeſ eenaidneeta
uſbrukumam“.

Augusta ſahkumā mums, tā papildu ſpehki,
tika atſuhtitaſ daſas no iſformetaſ 11. diwi-
ſijaſ. Schiſ diwiſijaſ ſchtaba preeſchneekſ
man ſtahtija, tā wini pehz 3 deenu ilga, loti
nogurdinoſcha gahjeena dabujuſchi pawehli beſ
ſaweeſhanāſ, neatpuhtuſcheeſ neweenu minuti,
doteeſ kaujā pee Werchneuralſkaſ. Laudſ
bijuſchi tiſ noguruſchi no ſteidſiga un gruhti
gahjeena, tā naw warejuſchi noſtahwet ſahjāſ.

Wisi pulku komandööri luhgufchi dot kaut masu drufzlanu laika atpuhtai un lai spehtu orientees un eepasihtees ar apfahrtini un apstahlleem. Bet par atbildi peenahkufi kategoriska pawehle nelawejoschi dotees usbrukumâ, kas, protams, schahdos apstahklos zitadi ari newareja beigtees, kâ weenigi ar wisbehdigatâm selam.

Tajā pat laikā, tas ir augusta widū muhsu aismugurē, pa kalnu zeleeem, no Werchneuralstas us Orenburgu tika pahrweetotās 9. un 10. diwisijas.

Man schi pahrweetoschanās bija galigi neisprotama, jo schis abas diwisijas wareja tikt ar daudsi leelakām selmem ismantotas tājā pat labajā armijas spahrnā, kur winas jau atradās un kur muhsu frontē bija loti wahjisch stahwohliis. Bes tam, palikdamas wezajā weetā schis diwisijas waretu nodroschinat mums atlahpschanos Rustanas—Koltischetowas wirseend, lamehr, nonahkdamas Orenburgas rajonā, tās pehz leelajeem zela gruhumeem un garajeem gahjeeneem nelahda pastiprinajuma Orenburgas fronteī newareja dot.

Tā tad augusta mehnesi Bjelows šawas armijas pastiprinashanai bija dabujis weselas trihs loti labi apbrunotas, apgahdatas un apgehrbtas diwisijas, kuras tam atfuhitija no Sibirijas. Un gala isnahkums bijis tas, kâ winas wifas Bjelows galigi nowahjinaja, nemas ir nepamehginadams ismantot winas aktiwās kaujās, lai kaut zil nopeetni apdraudetu un šakautu pretineeku.

Sanemot kopâ wîsu mineto, to es patš, laut gan nesinadams armijas komandeeru planu, nowehroju un redseju sawam azim, — nahlu pee gala slehdseena, la wîsa gen. Bjelowa rihziba bija diametriali preteja tam, to taktikâ un strategijâ sauz par kara mahflu. Tahda newar buht ari teoretika kluhdishanas, kursch neprot nowehrtet leetu katreisejo stahwolli, bet gan tilai wisdrihsal tihschâ prahtâ un ar launu noluhku, apsinigi sagrosita teorija, kuras gala mehrkis ir wîs tas zits, tilai ne uswara pahr sawu pretineeku un eenaidneeku. Ir wehl ari ziti fihfaki, bet tilpat raksturigi fakti, kuri apstiprina to paschu. Bet es winus nemineschu, lai nepadaritu pahra garas sawas atminas, un tapehz aifrahdischu wehl tilai us tahdu zitu iszilus faktu, tas ari ir loti raksturigs preefch ta laimeta darbineeku pareisas nowehrteschanas.

Es jau agrat mineju, la us Koltshaka pawehli tika isformeti baschkeeru pulki, kuri, dabudami sinas par schahdu pawehli, pa dalai pahrgahja farkano puse, pa dalai islihda pa mahjam un laut gan baschkiru tauta wîsa ar dsilako naidu isturejas pret leelineekeem un wîsu winu darbibu, wini tomehr palika pawisam neismantoti zihna pret leelineekeem. Wehlaku gan pee leelineekeem sem Walidowa eespaida pahrgahjuschas baschkiru dalas pamasam pahrnahza atpakal, ta la war drofchi teikt, la leelaka puse no aifgahjeem pahrnahza un eestahjas Koltshaka armija, nemas neprasdami, lai winus noformetu atfewischtas basch-

kiru datās, bet wehledamees tikai lai teem
fneedf palihdfigu roku zihnā pret leelineeſeem.

Daudſi no atpaſai pahrnahkuſcheem baſch-
keereem eestahjās kaſaku pulkoſ, kaut gan kaſaki
pret teem iſturejās loti ſlitti, tā jau pret kaſ-
deem otrās ſchēiras pilſoneem, un beeſchi pat
neiſmaſaja baſchkeereem neezigo ſareiwju algu.
Un tomehr eſ waru teikt ar pilnigu pahrlee-
zibu, ka daſchi kaſaku pulki jo niſni tuwojās
un zihnijās pret ſarkaneem tikai pateizoteeſ
tam apſtahlim, ka ſchajoſ pulkoſ bija loti
daudſi baſchkeeru.

Kad julija beigās muhſu korpuſam at-
nehma kaſaku brigadi, eſ, neiſpraſijis nekahdaſ
atļaujaſ, ſahku ſormet baſchkeeru jahtneeku
pulkū no brihwprahtigi ſanahkuſcheem baſch-
keereem. Diwu nedeku laiķā ſanahza pahri
par 700 zilweku; pee tam ar paſchu ſirgeem,
ſedleem un eerotſcheem. Sanahkuſcho brihw-
prahtigo pilnigi peetika iſchetru eſkadronu jaht-
neeku pulka noorganifeſchanai, kuram mehſ
dewām ari baſchkeeru wahrdu, noſaukdami to
par Ul-Jdelſkaſ jahtneeku pulku (Ul-Jdel —
baſchkeeru walodā noſihmē Balto upi).

Spreeſhot pehz ſcheem diwu nedeku laiķā
ſaſneegteem panahkumeem, eſ eſmu pahrleezi-
nats, ka ja iſhtā laiķā buhtu eeſahkta baſch-
keeru iſmantofchana pret leelineeſeem, ko ari
wini paſchi til ſirſnigi wehlejās, — no wineem
buhtu noorganifeſeta wiſa deenwiduſ Urala ap-
ſardſiba, eeſkaitot pat Drenburgu.

Par noſcheloſchanu drihſ uſnahza muhſu
atkahpſchanaſ, pa kurāſ laiķu mehſ neſpehjam
pat kautzil apmahzit jaunradito jahtneeku pulku

un padarit to kaujas spēhīgu. Kad peh3 tam
pee Ałtjubinskās usnah3a wišpahrigais trachš,
leelakā dala no baščkeeru jahtneeku pulka kara-
wihreem newehlejās nahkt mums lihds ģirģisu
stepēs, kaš ir ari pilnigi šaprotams un at-
taišnojams, jo tufņeščainās stepēs nobeigtoš
wiš wiņu širģi.

Deenwiduš Uralu apgabala
freewu eedsihwotaji bija wišā
šawā wairumā leelineeku peekri-
teji. Iščkaidrojams taš ar wiņu atteezibam
pret to pašču agraršautajumu, jo deenwiduš
Uraloš ir ļoti daudz bijuščo ruhpneezibas
eestahšču, tā šaukto šabriku šahdsču, kurās
patešibā jau šen nawa nekahdu šabriku, ne
ari zitu ruhpneezibas eestahšču, bet šemneeki—
ščo šahdsču eedsihwotaji — apšrahdā šemi,
kuru teem tilkai uš weenu gadu išrentē priwatee
šemes ihpaščneeki, pee tam tiščhā prahtā til
mašoš gabaliņoš, ka šcho šemes gabaliņu rent-
neeki no šemtopibas ween newar pahrikt, bet
ir spēesti nodarbotees pee priwato šemes
ihpaščneeku mešču apšrahdaščanas. Šcho
šahdsču šemneeki dewa šarkaneem wairai
tuhkstošču brihwprahtīgu šareiwju, kuri tuhlin
nah3a zihnitees pret mums. Un tilkai ar to
eš iščkaidroju to šarkanarmeešču waronigo uš-
stahščanoš, šahdu tee ne weenu ween reiš
peerahdija šawoš ušbruķumos muhšu pulķem.
Beš tam ari Koltščaka waldibas ļoti nekšaldree
un miglaine šolijumi šemes apgahdibas leetā
šemneekeem bija šawu dalu wainīgi pee šcho
šemneeku pališčanas šarkanarmijaš rindās,
kur leelineeku lomifari, ar wineem peemihtoščo

weiklibu un demagogiju, prata ismantot katru
Dmiskas waldibas kluhdu sawa labā, par to es
beeschi ween pahrleezinajos, lasidams frontē
usbrulšanas gadījumos atnemtās leelineeku
awises.

Orenburgas un Ufas gubernu semneeki,
us wakareem no It upes, kur atrodas juku
jukam baschkeeru, kreewu, maskreewu uu kasaku
shadschas un djerewnas, wisa sawa wairumā
pret leelineekeem isturejās pasīwi, isnemot
tikai daschas kreewu shadschas, kuru eedshwo-
taji israhdijs peekrischanu leelineekeem. Wir-
sotees wehl wairaf us deenwidu rihteem, ba-
gatās Sakmaras upes eelejā un augligos
stepju apgabalos starp Sakmaras un Urala
upem, leelineezisma wairs newareja nowehrot,
kamehr wehl wairaf us deenwideem, us paschas
Kirgisu stepes robeschas, starp Orsku un Alju-
binsku atkal bija shadschas, kuru eedshwotaji
leelā slaitā brihwprahīgi stahjās šarkanā ar-
mijā. Bija pat kahdās shadschas mahzitaš,
kas neslehpā sawas šimpatijas pret šarkano
armiju.

Saisni šhinti apgabalā norišinajās muhsu
pehdejās kaujas, un šhe ari notika muhsu
katastrofiska eelentschana. Kasaku zeemā,
pehdejā no kreeweem apdschwotā weetā kirgisu
stepē, kur nu bija šapulzejuschees wisi muhsu
pulkī, mehš pahrdshwojam gruhtas štundas,
kuras man ilgi paliks atminā.

Mehš neslehpām no kareiwjeem to gruhto
stahwolli, kahdā mehš atradamees. Mums
bija janoet wairaf tā 1000 werstes pa tukšne-
schainām stepem. Un garantet un apšolit

kareiwjeem usturu pa scho zela gabalu mehš nespeljäm. Lihdsi nemt produktus mehš warejäm tikai loti aprobeschotâ wairumâ, jo nebija nekahbu zeribu, ka sirgi isturês tahlo zela gahjeenu pa schäm stepem. Newarejäm ari zeret, ka mums isdoſees stepês atrast fewim kaut jekahduš baribas lihdselkus. Tâ tad bija weenigâs isredses, ka mehš ejam apfinigi pretim badam.

Wirſneeku stahwolliš bija wehl nejehdſigakš un tapehž tee, neatraſdami nekahdaš zitaš isejaš, bija gatawi iſzeest wiſaduš gruhtumus un truhtumus, lai tikai nebuhtu jakriht ſarkano rofâš.

Zita leeta bija ar kareiwjeem. Raut gan bija iſdota jau ofiziala pawehle par iſeeſchanu, kareiwjeem reiſê ar to iſſkaidroja muhſu gruhto stahwolli un neofizielu dewa ſapraſt, ka netikš likti nekahdi ſchlehschli zela teem, kaš negribêš nahkt mums lihdsi, bet labat wehleſees palikt atpaſal.

Meſ' no kureneš bija jau raduſchees ari oratori, kuri ſahka ſarihlot mihtinus un kuhdit kareiwjuš pret wirſneekem, dodami kareiwjeem aiſrahbijumus un padomus, ka wirſneekem — un mums — aiſgahjejem — janonem wiſi weſumi. Somehr wiſi ſchee uſmudinajumi palika beſ ſekam. Tikai maſat tâ puſe no wiſeem bija tik glehwi, ka neuſdroſchinajaš dalitees ar mums muhſu zela gruhtibaš un tapehž nolehma palikt atpaſal. Mehš wineem atdewâm dalu no muhſu pahrtikaš krahjumeem un wint ſchlehschli no mums ar aſaram aziš.

Reisê ar to ari wirsneeku starpâ notifa
pŝichistais luhsums. Winsch parahdijâs us
ahreeni, tã wehleŝchauâs „pafchnoteiktees“.
Somehr, jafaka, ta bes ŝewiŝŝãm puhlem
isdewâs winus pahrlëezinat, ta isflihduŝchi pa
weenam plaschajã stepê mehŝ, bes ŝchaubam,
eesim bojã, lamehr, paleekot kopã, weenã leelã
apweenotã nodalã, mums nebuŝ jabihstãs
par ŝarkano jahtnëeku pulzimu wajaschanu, ja
ari wini gribetu mums pakaldŝihtees, lamehr
leelakas ŝarkano karaspehtu dalas mums pakal-
dŝihtees newareja. Neleela dala wirsneeku
tomehr aŝgahja, gribedama ŝafneegt Raspijas
juhru, bet jau wiŝã drihsumã pahrlëezinaju-
ŝchees, ta ŝchis zelsch teem pa pusei atgreesŝ,
tee jau nahŝamãs deendãs peeweenojãs mums.

Peektã un kasatu korpusu atlitusçhãs dalas,
isdsirdusçhas par muhsu lehmumu, bija nela-
wejoschi dewusçhãs mums pakal stepê. Rakstu-
rigi ŝche ir tas apstahlis, ta, laut gan ŝche
korpusi lauschu flaita sinã bija diwreises lee-
lafi par mums, wini tomehr bija isweduschi
stepes tilai pusi tildaudj lauschu, tã muhsu
weenpadsmitais korpus. Pee tam winu kor-
pusos nebija nemas ŝarkanarmeeschu guhstëku.
Un tomehr, tã mehŝ wehlat dsirdejã, no winu
korpuseem weselas dalas pahrgahjusçhas ŝar-
tanãs armijas puse.

Wisu gruhito zela gabalu pa ŝahls un
ŝmilŝçhaino besuhdens tufneŝt, eedami us Ir-
gifu, Surgaju un Utbasaru, mehŝ nogahjã
30 deendãs, pee lam puszelsch bija janoeet bes
eespehjas dabut faldo dseramõ uhdeni. Kirgisi,
ustinajuschi par muhsu gahjeenu, nelawejoschi

nowehrsàs no muhsu zela fahnuš, tà ka mehš, isnemot augstal minetos apdsihwotos meestuš, fur weena krgisu dala dsihwo uf weetas, nefatikàm neweena dsihwa zilwefa.

Sapeh3 ari fawus ustura krahjumus, furi bija aprehkinati pa pušmahrzikai miltu uf zilwefa, mehš nekur newarejàm papildinat, jo ne Jrgisà, ne ari Turgajà nekahdu labibas krahjumu nebija. Weenigais, ko mehš wehl warejàm dabut pee krgiseem — bija nedauds aitas, bet tad ari peh3 tam wajadseja nogreestees no zela wairaf desmitàm werstim fahnuš. Bes tam wehl Jrgisà isdewàs nopirkt kahdus 4 pudus „kischmisha“ (schahwetàs wihnogas) preekš wisa korpusa. Leelafà dala sirgu, lihds 300 skaità, nobeidsàs wehl nenoeedami ne puzelu. Par laimi daschu krituscho sirgu weetà mums isdewàs dabut kameelus, bet, atkal peh3 wineem mellejot, mums bija janowirsas no muhsu teeschà zela.

Wifs muhsu tukšnescha gahjeens, buhdams loti interesants ir no kara weedokka, tàpat ari no sinkahrigà zelineeka weedokka, tomehr ne ar ko newar papildinat manu tematu, kapeh3 es ilgal pee wina šhtalàs aprakstischanas neuskaweschos.

Upmehram 100 werstis schaipus Utbasaras, pirmà fahdschà uf muhsu zela mehš apstahjamees, lai papildinatu fawus jau istukschotos ustura krahjumus, jo sche jau bija pirmo reisi eespehja nopirkt kaut kahdus produktus.

Schajà pat fahdschà muhs panahza Bjelowa šuhitais sinnesis, kusch atweda generalim Gallinam un man pawehli par deen-

widus armiju. Ur ſcho pawehli gen. Bjelows atſtahdinaja generali Galkinu no korpuſa ko-mandefchanas un man pawehleja peenemt ſcho weetu.

Buhdami wehl Turgaja mehſ dabujam ſinat, ſa ari generalſ Bjelows brauz pa ſtepi mums eepaſat, un gudrojam, ſa winſch buhtu par neapſchaubami noſeedſigu rihzibu areſte-jams. Patſ par ſewi ſaprotams, ſa ſaneh-muſchi wina pawehli par korpuſa atdoſchanu manâ pawehlneeziâ, mehſ ir nedomajam iſ-pildit, wehl wairaf tapeh3, ſa ſchis pawehles azimredſamais noluhſ bija galigi ſaſchfelt generala Galkina roſas palikuſchos ſpehkuſ.

Naſkoſchâ peeturas weetâ jau dabujam ſinat, ſa gen. Bjelows ir pabrauzis mums garam, nemaſ neeebraufdams tajâ ſahdſchâ, ſurâ mehſ bijam apmetuſchees. Turpat zelâ, mehſ dabujam daſchuſ ekſemplaruſ no gen. Bjelowa Turgaja iſdotas pawehles, ſura no ſahkuma lihdi pat beigam bija pahrpildita ar daſchnedafchadeem Suworowa iſteizeeneem, un ſurâ daudſahrtigi wiſwiſadâs wariaziâs atſahrtojâs wahrds „brihnifchlige waroni“ (чудо-богатыри). No ſchâs pawehles palika tahds eepaidſ, itkâ to buhtu ſaſtahdijis ſawâ leeluma manijâ ſajuzis zilwekſ, un ta bija drihſaf hiſteriſtâs ſeeweetes kledſeens, ne karawihra pawehle. Par noſcheloſchanu man naw palizis neweens ekſemplars no ſcha interefanta dokumenta, ſuru ſahdreif walas brihdi pahrlaſot, waretu labaf nowehrtet: waj ta ir demagogtjas wiſaugſtakâ palahpe, jeb pilnigi ſlima gara raſchojumſ.

Wehl buhdams Turgajâ, generalis Galkins ar auto nosuhtija sawu sçtaba preelksneeku us Omsku, eedodams tam lihdsi jo sçhki fastahditu sinojumu par muhsu peedsihwotâm nedeenam. Sçhajâ sinojumâ ar weşelu rindu neapgahsçhamu faktu Galkins peerahdija, ka Bjelowa rihkojumi ir bijusçhi noseedsigi, un tapehç stingri prasija Bjelowa atsaulsçhanu un wina rihzibas ismelleşhanu.

Ulbrazis Ulbasarâ, kur jau bija telegrafa fatiksme ar Omsku, gen. Galkins sieidsâs pee telegrafa aparata, lai usstinatu, waj wina sinojums ir nometnê şanemts, pee tam israhdijs, ka sinojums ir gan şanemts, bet te generalis Galkins dabuja sinat wehl brihnisçkigakas leetas: frontes wirspaweşlneeks, generalis Ditriçsçs bija isdewis pawehli par generala Galkina nodoşçhanu lauka kara teesai.

Genahçot Ulbasarâ es biju nodomajis neweşosçhi dotees aismugurê ahrstet sawas şlimâs şahjas, un man jau bija kabatâ atwalinajuma apleeziba, bet gen. Galkina nodoşçhana teesai peespeeda mani wehl us pahra nedelam atlikt sçho atwalinajuma ismantosçhanu. Beş tam bija loti wajadsigs apmeerinat muhsu maso kara weenibu gara şahwoşli un şafahrtot tâs pehç pahrzeestâm zela gruhtibam.

Dasçhas deenas wehlat Ulbasarâ atbrauça jaunş kafaku generalis R., kursçh bija atsuhçtils gen. Galkina weetâ, bet wehl pehç nedauds deenam atbrauça generalis Dutowş, kas bija eeçeltş Bjelowa weetâ. Pehdejais bija aifsauçts us Omsku.

Tifto generalis Dutows bija eeradees, tad wisi IX. korpusa atfewischo dalu komandeeru eefneedsa pehdejam sinojumus par to, ka wini ir pilnigi solidari ar wiseem gen. Galkina rihlojumeem, un ka ari wini tapehz luhds fault ari winus pee atbildibas, kopà ar generali Galkinu. Schee sinojumi, azimredsot, bija atstahjuschi wajadsigo eespaidu, un pawehle par gen. Galkina nodoschanu teesai tifa atzelta.

Generalis Dutows sahla reorganiset deenwidus armijas atleekas ar noluhku saformet atfewischu Drenburgas grupu. Es wairs nepaliku nogaidit schis reorganisazijas rezultatus, het aisbrauzu us Dmsku, atkomandejis atpakal eepreelch wifus tos latweeschuswirsneekus, skaita sahduš 15 zilwekus, kurus pee korpusa formeschanas biju peekomandejis pee diwisijas daschadàm dalam no 1. Latwijas atbrihwoschanas bataljona.

Mans aisbrauſchanas laiks no armijas taisni sakrita ar reetumu armijas sekmigo usbruſchanas gahjeenu, pee tam wina eenehma atpakal no leelineekeem Kurganu. Muhfu deenwidus armijas 4. korpus, kusch atkaphàs Koltſchetawas wirseenà, pehz mums peenahluſchàm sinam, bija pat skaitla sinà paleelinajees un sekmigi notureja sakano usbrukumu. Deenwidus armijas atleekas weena dala pat taisjids pahreet no Utbasaras us Koltſchetawu, lai apweenotos ar generala Bakitscha korpusu. Wispahrigi runajot, gara stahwolliš wiseem bija meerigs un nekàs wehl newehstija galigo katastrofu.

Uri es tahdâ pat meerigâ gara stahwoffi
atstahju armiju, dodamees us Omfku. Zelfsch
pa leelakai dalai gahja pa tàm paschàm stepem,
tikai jau stipri ween apdsihwotàm. Schi kir-
gisu stepju wisaugligakâ dala ir jau paspehjust
pahrlahtees ar wefelu tihllu fahdschu un zitu
apdsihwotu weetu, kuras wifas ir uszeltas
beidsamo diwdesmit gadu laika no Eiropas
Kreewijas eenahfuscheem iszelotajeem. Sapro-
tama leeta, ka sche jau war atkaut sewim dauds
leelaku ehrtibu: brauzot ar sirgeem. Un ta
mehs ari isdarijam. Apmainijuschi kameelus
pret sirgeem, mehs atlikuschas 500 werstes no-
brauzam 10 deenu laika un oktobra beigas
eebrauzam Omfka.

Omskâ — Wladiwostoka.

Omskâ jau bija saktusees panika, kuras sekas bija wefelu eedstihwotaju masu isbraukšana, un reisē ar to ari loti slikti organisētā waldibas eestahschu ewakuazija. Kas schinis pehdejās preeksch tuwojoschās katastrofas deenās notika Omskās politiskās un waldibas aprindās, tam, bes schaubam, ir loti leela wehsturiska nosihme; bet man, par noscheloschanu, tobrihd nebija ne masatās wehlešchanās ko nebuht usstinat jeb pat tuwotees schim sferam. See nedaudsee eespaidi, kuras es, garamejot, wareju guht no daschadām tihri nejauschām faktiskmem ar weenu, otru no maneem senakeem pasinam, tikai pastiprinaja mani jau agrak nobreeduscho pahrleezibu, ka man šche Omskâ, nawa nefa ko darit, naw nefa, par ko lai es zihnitos un naw ari nefa, kam lai es tizetu.

Omskâ es pawadiju pawisam tikai 4 deenas, jo neatradu wairs ari sawas gimenes, kura jau bija paspehjuši aisbraukt us Wladiwostoku, lai no tureenes, sagaidijuši mani Wladiwostokâ, kopigi nobrauktu us Latwiju. Pasina, pee kura es apmetos us dsihwi Omskâ, stahweja par daudš tahlu no wisām politiskām un kara leetam.

Otrâ deenâ pehz eebraultſchanas Omſkâ no-
gahju pee generala Galkina, kurfch ſche bija
eebrauzis jau kahdas peezaſ deenas agraf, un
tapehz bija paſpehjis jau ſihlat orientetees par
wiſu te Omſkâ noteekofcho. Galkins man at-
tehloja patreiſejo ſtahwołli ſchahdi: Koltſchakſ
efot pawifam paſaubejis galwu. Nometnê no-
dibinajuſchâs naidigas partijas, kuras, zihni-
damâs paſchas ſawâ ſtarpâ, beeschi ween
dabujuſchâs ari Koltſchaku ſawâ puſê; weena
weenu brihdi, otra — otu. Tapehz efot
bijuſchi daudſi gadijumi, kur Koltſchakſ par
weenu un to paſchu leetu wairaf reiſes no
weetas mainijis ſawus rihkojumus. Wiſu to,
kaſ ihſtenibâ notizis frontê un aiſmugurê
winſch naw nekad ſinajis, tapehz ka winſch
patſ glufchi tâpat, ka agrakoſ laikoſ, bijis un
palizis nepeecjams plaſchakam aprindam.
Stahſtija, peemehram, par ſchahdu rakſturigu
gadijumu: kahdu deenu pee Koltſchaka ar waru
eelaufees no frontes atbrauzis ahrſts. Diwas
deenas no weetas winſch luhdſees audienzi,
bet nawa tizis peelaiſts. Beidsot winſch no-
lehmiſ iſleetot ſawu perſonigo weiklibu un
ſpehku, un taſ winam ari iſdewees.

Kad winſch paſtahſtijis Koltſchakam par
wiſeem teem breeſmigeem apſtahkleem, kahdos
frontê atrodotees ſlimee un eewainotee; tâpat
ari par beſiſejas ſtahwołli ſlimnizâs un ſani-
taros wilzeenos, Koltſchakſ ſakehriſ galwu
rolâs un ſahzis ſkraidit pa ſawu kabinetu,
kleeedams, ka winu teefham wiſi krahpjot
un apmahnot, un ka winſch wairſ abſoluti ne-
weenam newarot uſtizetees.

Mani Omflâ stipri pahrsteidsa sina, ka generalis Wittetopsz-Bjelows, tas patz, kuru mehš frontê gribejam arestet kà nodeweju, esot eezelts par Omflas ewakuazijas preekschneeku. Es to dštrdedams, tuhlin peesihmeju, ka nu itweens war šagaidit, ka ir intendanturas, ir artilerijas noliktawas Omflâ ar wifu winu bagatigo faturu kritis šarkano rolās. Un tã ari teesham notika, kã es to wehlať dabuju redset, tikai šchoreis war buht nebija wainigs Bjelows, jo apstahli bija tahdi, ka ari pee wifas labās gribas warbuht neko nebija eespehjamš ewakuet.

Wehl weenu pakahpi semat — kã jau tas bija parasts — Omflas waldbibas kalpi turpinaja šawas intrigas pee eezelšanam un apstiprināšanam šiltās weetinās un augstos amatos. Un tas wišš notikās tajā laikā, kad eenaidneekš atradās wairs titai 150 werstes no Omflas, kad katris prahtigs zilwekš ar šklaidru galwu jau wareja šaprast, ka Omfla wairs naw noturama. To pašču leezinaja ari Omflas eedšihwotaju panika.

Un tomehr generalis Sacharows bija nehmees peerahdit un pahrleezinat Koltšaku, ka Omflai nekahdas breefmas nedraud, ka winu war un wajaga noturet u. t. t., kaut gan generalis Diterichš bija apleezinajis, ka Omflu wairs glahbt newar, un ka tapehž wina steigšhus jaewakue... Schoreis Sacharows bija uswarejis ar šawām intrigam, un par to nelawejoschi tika eezelts par frontes wiršpawehlneeku generala Diterichša weetã.

Rad es eejautajos generalim Galkinam to winsch nu domâ eefahht, Galkins man atbildeja, ka winsch patreis apdomajot planu, ka wislabat noformet kaut waj zif leelu partisanu karaspehtu nodatu, lai ar to ussahktu ihstu partisanu zihnu. Winsch usaizinaja ari mani peeweenotees winam, bet es noteikti atteizos. Pehz tam Galkins luhdsa mani eepasihstinat winu ar generali Perchurowu, kursch ari esot eebrauzis Omfka.

Nahfoshâ deenâ es teescham fatiku gen. Perchurowu. Biju par to loti preezigs un tuhlin fahlam atstahstt weens otram sawus peedsihwojumus. Sarunajotees ar winu, dabuju dsirdet, ka ari reetumarmija, kurâ winsch falpojis, wisu laiku notikuschas tās paschas neleetibas, kas pee mums, lihds beidsot winsch, Perchurows, pasaudejis wisu ustizibu us augstakeem komandeeereem, atteizees no diwisijas, kuru winsch komandejis, un nodibinajis apmehram 700 zilweku leelu partisanu pulku, ar kuru pehdejos diwus mehneschus strahdajis patstahwigi.

Pa scheem diweem mehnescheem tas jau paspehjis diwas reises aismanitees farkano aismugurê, kur fanehmis guhstâ farkanâs diwisijas schtabu un artileriju un laimigi, ar weselu ahdu, atgreesees atpatal. Tajâ brihdi winu nodala atradâs frontê, kaut kur netahlu no Petropawlowskas, bet winsch patš eebrauzis Omfka sagahdat sawu partisanu usturam wjadstgâs naudas sumas, jo tahdas waldiba winam nebija dewusi. Tajâ pat deenâ es winu nowedu pee gen. Galkina un, nowehlejis

teem wiſu labu, ſchlihos no teem, kà redſams,
uſ wiſeem laiſeem . . .

Tajà pat deenà man wehl iſnahza kahda
otra, ari loti intereſanta ſatiffchanàs. Weef-
nizas ſahlè, puſdeenu ehdot, manim peenahza
kahds jauns pulkwedis, kuru paſinu par ſawu
bijuſcho adjutantu B. Winſch kalpoja pee
manis tajà laikà kad es biju par nometnes
galweno komandantu Omſkà. 8 mehneſchus
atpaſak es to atſtahju kà ſchtaba kapteini.
Gewehrojis manu iſbrihneſchanoſ par tahdu
nepeedſihwotu un apreibinoſchi ahtru karjeru,
B. manim ſahla ſtahſtit par to leelo, neapro-
beſchoto uſtizibu, kahda tam eſot nometnè, ka
winam beſ tam bijis uſdotis noſormet preeſch
eefſchleetu miniſtrijas wajadsibam tà ſaukto
„atſewiſchko karaspehla nodalu“, ar kuru winſch
„apſpeedis“ netahlu no Omſkàs notikuſcho ſa-
zelſchanoſ pret Koltſchaka waldbibu, ka ſchi
karaspehla nodata eſot loti labi noſtahdita, jo
katrs kareiwis ſanemot tajà pa 1000 rublu
algas mehneſi u. t. t.

Newaredams ſagaidit, kad winſch beigs,
es pahtrauzu winu un atgahdinaju tam kahdu
zitu gadijumu, kuru winſch ari loti labi ſinaja:
tas bija manus trihſlahrtigos eefneegumus
augſtaſai kara preeſchneeſibai par mana Jaro-
ſlawas zela beedra kapteina Lachtjonowa pa-
augſtinaſchanu par pulkwedi-leitnantu.

Lachtjonows jau 14 gadus bija nokalpojis
kapteina gradà, buhdams japanu-kreewu karà
2 reiſes eewainots, beſ tam ari leelà paſaules
kara ſahkumà tizis gruhti eewainots un kritiſ
guhſtâ, no kureenes atgreesees 1918. gada pa-

wasari. Suhlin pehz tam ussahzis zihnu ar leelineekeem, aktiwi peedalidamees kaujâs pee Simbirskas un Bugulinas 1918. gada rudeni. Formejot muhsu Jaizkas korpusu, Lachtjonows nosformeja pirmo pulku, neskatotees us wisâm agraf minetâm gruhtibam. Pehz tam weenmehr un wisur kopâ ar scho pulku bija peedalijeess wewelâ rindâ kauju, perfonigi israhbidams leelas sinaschanas un leetas apstahlku sapraschanu. Bija augstakâ mehrâ peedsihwojumeem bagats un wisadi preekschismigs wirkneeks. Un tomehr — neraugotees us to — Omskas shtabs katru manu luhgumu par Lachtjonowa paaugstinaschanu militarâ gradâ, atraidija, tajâ pat laikâ weeglprahrtigi paaugstinadams par pulkweischeem un generaleem 1917. gada saishinatâ kara skolu kursa absolwentus.

Utgahdinajis pulkwedim B. schos fattus, es winam jautaju, waj winsch neatrod kaut kahdas faites starp schahdu Omskas shtaba rihzibu un patreisejo Omskas stahwolli. Neatzeros wairs to man atbildeja B. Tikai wina runatiba peepejschi pasuda, un winsch jo ahtri atrada eemeslu atwaditees un pasust.

Tajâs pat deenâs Omskâ schanemâm telegramas no Wladiwostokas par generala Gaidas organisetu fazelschanos un to, la gen. Rosanows scho fazelschanos litwidejis. Sihkatas sings par scho fazelschanos es dabuju sinat tikai 2 mehneschus wehlat, no fazelschanâs azuleezineekeem, kad es jau bija nobrauzis Wladiwostokâ.

Galtwenais fazelschanâs organisetajs bijis ahrists Grigorjewš, un pati fazelschanâs, zil

bija warejuschi paredset, buhtu notikufi bes afins isleefchanas, jo tillab karaspehla dalas, la ari weetejee Wladiwostokas eedstiwotaji bija lihdsjutuschi Koltshaka waras gahshanai. Bijiis pat sinams eemefis tizet, ka Rosanows ir nemehginatu pretotees.

Bet nestu la wifis bija isnahzis otradi: lai apspeestu „dumpi“ gen. Rosanows bija isfauzis instrukturu bataljonu un gardemarinus, kuri ari no eefahkuma nebija rihtojuschees deef' zil noteikti. Bet isshkhiroscha momenta bija eejautuschees japani, kuri no sawam minu laiwam sahkuschi apshaudit nemeerneeku spehkus, kuri bija sakopoti Wladiwostokas stazijas tuwuma. Protams, ka japanu eejautshanas isshkhihra wifu leetu Rosanowam par labu, un ka ari Rosanows jo breesnigi un neshchligi isrehkinajads ar wiseem fazelshanas dalibneekem. Ari ahrstis Grigorjewis bija tizis nokautis.

Wifis schee ihsee un deesgan nepilnigi apgaismotee fakti par galigu augstalas waras apjutumu, par labako karaspehla preekschneeku lehmumeem aiseet no armijas partisanos, par aismugures waronu intrigam, las arween wehl turpinajads bes sawa gala, par brunoto fazelshanos Wladiwostoka — es saku, — wifis wini bija usflatami, ka peeteekoschi spilgti tuwojoschos wispahriga kracha simptomi.

Un teescham schis galigais krachs jau eestahjads tuwakads deenads un pahrwehrtads par neapraftamu tragediju.

Wifu zela gabalu no Omstas lihds Wladiwostokai es nobrauzu 50 deenads. Sa ka es gandrihs nemas netifu isgahjis no sawas tje-

pluſchkaſ, kurâ eſ brauzu, tad mani zela no= wehrojumi un intereſeſ ari neſneedſaſ pahri par tiepluſchkaſ un dſelſſzela linijaſ robeſcham. Maſajaſ ſtažijaſ, kur wilzeenſ ſtahweja daſch= reiſ pat wairal deenaſ no weetaſ, nebija ne wehſiſ no laiſkraſteem: ſen jau wairſ tur ne= bija redſeta neweena awiſe, ne ari kaħdſ ſchur= nalaſ, un eedſihwotoji pahrtika weenigi no daſchadâm garambrauzeju iſplatitâm baumam.

Brauzot pa liniju uſkrita leelaiſ bijuſcho dſelſſzela wilzeenu kataſtrofu ſtaitiſ: wilzeenu un wagonu drupaſ beeſchi ween bija redſamaſ gar abâm dſelſſzela dambja malam.

Sitai uſ weenu nedelu apſtahjoſ Ramar= tſhagaſ ſtažija (ſtary Kraſnojarku un Ir= kutſku), kur atradaſ Troizkaſ pulka ſchtabſ, jo tad jau ſchi latweeſchu kara weeniba bija pee= ſkaitita treſchai tſheku diwiſijai un atradaſ Ramartſhagaſ rajonâ dſelſſzela apſardſibai.

Laiwiſaſ atbrihwofchanaſ bataljonâ, tâ= pat ari tſheku karapulkoſ gara ſtahwołliſ bija noteikti meerigſ. Dſelſſzela aplahrtne klejoja daſchadaſ karapehka nodalaſ un bandaſ, kuraſ ſenal wairalkahrtigi bija mehginajuſchaſ uſbrukt dſelſſzelu wilzeeneem, bet dabujuſchaſ latru reiſi pelnito ſodu, bija atſtahjuſchi dſelſſ= zelu meerâ, wiſmaſ par to laitu, kamehr tur atradaſ apſardſibaſ noluhkâ latweeſchi un tſheki.

Wiſaſ ſchis bandaſ, peħz toreif eewahlt= tam ſinam nebija leelineezijaſ, bet winaſ ne= atſina ari Koltſhaka waru, kaſ peerahda, ka Koltſhaka jeb Omſkaſ waldibaſ wara tiſa at= ſihta tiſai dſelſſzela linijaſ rajonâ un winaſ tuwaſaja aplahrtne, tâpat ari pilſehtâſ, kur

stahweja Roltſchata armijas karaspehls. Bet kaut zil tahlat no ōfelszela linijas un ahrpus pilsehtam, Omſtas waldiba walrs nepawisam nebija ne populara, ne ari tai bija zeeniba.

Waj ōfelszela apfahrtne atrodoschās daschadās bandas un nodatas fanehma naudās lihdselkus un instruzijas no ahreenes, par to noteiktu sinu naw, kaut gan par to tika isplattas wisdaschadafās baumas, par kuru pareisibu nebija nekahdas eespehjas pahrllezintees. Skaidrs bija tikai weens: tas bija gataws materials wisadām nejauschibam un daschadām warbuhtibam. Un schis materials gaidija tikai isdewigus apstahklus un momentu.

Buhdams wehl Kamartſchagā, es jau fanehmu pirmās sinas par Omſtas kriſchanu. Wehlat Irkutskā, kur mana tiepluschka nostahweja 3 deenas, jau peenahza ſihlakās sinas par ſarkano wirſiſchanos tahlat us austrumeem no Omſtas lihds pat Nowo-Nikolajewſkas un Saigas stazijai. Bija jau sinams, ka apmehram 150 no Omſtas ar ewafuetām mantam un wirſneeku gimenem issuhtitee wilzeeni jau winpus Nowo-Nikolajewſkas wehl kirituschī leelineeku rotās.

Bija jau ari sinas, pagaidam gan wehl neofstielas, par polu diwisijas padoschanos ſarkana jeem pee Nowo-Nikolajewſkas.

Tuwaf kaut ko dſtrdet par scho nelaimigo likteni man bija isdewiba tikai wehlat, kad Latwijā, zaur padomju Kreewiju, bija eebrukuschī muhfu Sibirijā palikuschee behgti, kuri atstahstija, ka lihds 1920. gada pawafarim Krasnojarskā un Nowo-Nikolajewſkā ar tifu ween bija nomiruschi kahdi 75.000 zilweku.

Sitpat daudst nobeigufchees ari Omftå, fur bef
 fcheem upureem wairaf tuhftofchi zilweku
 weenfahrfchi nofalufchi. Leelakå data no polu
 fareiwjeem, furi bija padewufchees leeltneeeem,
 wehlat bija nofchauti, bet gubftå fanemtee
 wirfneeki un winu gimenes tihfchi, ar noluhku,
 bija eewetoti ar iftåtu tifu aplipufchås tel-
 pås, kurås katru eenahzeju fagaidija neisbeh-
 gama nahwe. Leelineeki wehlat iffuhthja wefe-
 las weetejo pilfehtu eedfihwotaju nodalas ar
 tifu mirufcho aprakfchanai, bet kapurazeji, ne-
 fkatotees uf winu leelo fklaitu, nefpehja aprakt
 peeteekofchi ahtri wifus fehrgam par upuri
 kritufcho lihkus, furu hijis fchaufmigi dauds.

Sibirijå bojå gahjufcho ftarpå mineja
 daudf plafchi pafihftamu darbineeku wahrduf,
 ftarp ziteem ari generali Gallinu, kurfch bija
 krittis zihnå pret leelineekeem. Wina nahwi
 es wifwairaf nofchelloju, jo winfch aifnefa
 fewim lihdfi kapå daudf faktus par Omftas
 politiku aifkulifu dsihwi un darbeem.

Winpus Irkutftas bija jaisbrauz Alfbaikala
 apgabals, jeb pareifaki fakot, atamana Semjo-
 nowa walftiba. Schis atamans wifos Sibi-
 rijas notikumof fpehleja leelu lomu. Daudf
 par winu rakftija wifadas awifees, daudf wai-
 raf runaja daschadås baumås, pat legendås,
 bet wina ihftais gihmis wehl arween lihds-
 fchim ir palizis nenofklaidrots.

Tajå laikå, kad Koltfchaka waru atfina
 jau wifa auftumu un reetumu Sibirija, Uralu
 apgabala, Orenburgas un Uralu kafaki, pat
 tfchechi, atamans Semjonows, fchis waras ne-
 gribeja atfihf. Un kad tam kahdu reift Omftå

peedraudeja, tad Semjonowš weenfahrschi at-
bilbeja Roltſſchalam ar rupjibam. Ta bija
leela pahdroſchiba, bet ſeſas bija tās, ka
Omſka eelaidās kompromiſā lihds.

Beidsās wiſa leeta ar to, ka ahrejā ſa-
meerinaſchandš itkā tika panahkta. Bet to
lihds Omſka ſahka gaidit Semjonowa palihdsibu,
wina netika Omſkai dota. Turpretim wiſi tee
wirſneeki, kureem Omſkā tahdā jeb zitā ſahrtā
bija nodarita pahreſtiba, tika jo mihtl ſa-
nemti no Semjonowa, kura agenti braukaja pa
wiſu Sibiriju. Wahrdu ſakot, wehſture atfahr-
tojās, un Semjonowš atteezibā pret Omſku
iſſpehleja to paſchu lomu, ſahdu Omſka gadu
agraf bija noſpehlejuſi atteezibās pret tautas
armiju. Waj wiſa Semjenowa darbiba bija
weetejo apſtahklu iſſaukta, un iſſkaidrojās tilai
ar Semjonowa teekmi buht „atamanam“ un
waldit par wiſu wezo atamanu garā jeb aiſ
wiſas ſchiš darbibas flehpās wehl ſahds zits
ſpehš — to mums noſkaidroš tilai wehſture.

Zaur Semjonowa walſtibu eš brauzu
maſleet bihdameeš, jo tai laikā ſtipri runaja,
ka uſ Semjonowa pawehli Aiſbaikala apgabala
areſtejot wiſuš wirſneekuš, neſkatoteeš ne uſ
militaro gradu, ne ari uſ winu teeſbam braukt
zaur Aiſbaikalu. Eš tomehr, neſkatoteeš uſ
manām ſtipri apſchaubamām teeſbam braukt
uſ Tahlajeem Auſtrumeem, netiku ne aiſturetš,
ne ari areſtetš, tapehž domaju, ka wiſas ſchiš
baumas buhš ſtipri pahrspihletas, wehl jo
wairal tapehž, ka Semjonowš nebija aiſſahriš
ari toš latweeſchu wirſneekuš, kuruš kapitanš
Oſolš wahža Sibirijā un ſuhtija uſ Wladiwo-

stoku Īmantas pulkā, isdodams teem dokumentus tikai ar šādu, tā latveeschu nacionālās armijas formetaja, parastu.

Wandschurijā, tas ir Horwata waldibas robeschās, muhs jo nepatihkami pahrsteidsa tas apstahllis, ka šche nepawisam nepenehna Koltshata Sibirijas naudas, un par Sibirijas 170 rubleem maksaja tikai 10 rublus Nikolaja naudas, kuru ari kineeschi jo labpraht nehma pretim.

Wladiwostokā es eebrauzu 1919. gada dezembra beigās un šadsihwoju tur weselus diwas mehneschus, gaididams lugi, kas muhs nowestu uz Latwiju. Šche manā azu preeļchā 1. februari 1920. g. bes ašins pileena isleeschanas norišinajās tās Sibirijas waras apwehřums, kuru 3 mehneschus atpakal neisdewās šarhtot generalim Gaidam un ahrstam Griгорjewam. Šahds pats walsts waras apwehřums, tikai ar ašins isleeschanu, pahra nedelas wehřat norišinajās Irkutskā, un wina tahlatās šelas bija Koltshata isdoshana leelineeem, kuri to lita noschaut.

Šche apwehřumi, protams, bija pilniga waldibas waras bankrota un nespehta šelas, jo faktiski ar Omškas irišchanu bija šabrukusi ari Sibirijas waldibas wara.

Ir Irkutskas, ir Wladiwostokas apwehřumi, apstatot tos atšewišchi, neka newar pašaidrot, jo tee ir tikai wišas leelās notikumu šehdes atšewišchi lozeklišchi, bet šche notikumi tika gatawoti mehnescheem ilgi, un wineem wehř naw paredsams gals. Drošchi ween waru teikt, ka minetās pilšehtās wini war at-
atfahrtotees wehř daudšas reises.

Kas atteizās uz Wladiwostofas politisko
dšhwī, tad šhe wina bija til farestgita un
komplizeta, ka es ir needroschinos wīnu sīklas
apstatit. Wladiwostofa bija zihnas arenā, kur
fastapās daudš plaschaku paskaules walstu inte-
refes un no kureenes, droschi ween tika rihlo-
tas un waditas tās paslepenās atsperes un
wīnu darbiba, kuras šekas mehš manijām ir
Omskā, ir wīfā frontē.

* * *

Nobeigdams ar šho šawas atminas par
tšhetreem šabrukumeem, turu par šawu pee-
nahkumu peesihmet, ka šhe neesmu minejis
loti daudšus sīklakus šaktus un nowehrojumus,
kurus wīšus ir loti grūti usrakstīt uz papira,
bet kuri tomehr tā zements, šaudseja un ap-
weenoja kopā weenā sistemā daudš šwarigatos
notikumus un atweegloja pahrdsihwojamo no-
tikumu ispratnes noskaidroschanu.

Šapehž ir eespehjas, ka manu atminu
lastajš neguhs no winām to eespaidu, lahds
ir palizis man wīšus minetos peedsihwojumus
pahrdsihwojot. Bet jafaka, ka ari es patš,
daschados laikmetos daschadi isskaidroju šewim
pahrdsihwojamos notikumus.

Pehž muhsu organizijas „Šehwijas
un brihwibas aistahwešchanas
šaweenibas“ šabrukuma, es mehginaju
wīšu notikušho isskaidrot ar pahršpehku leelineeku
pušē, kureem jo stiprā mehrā palihdseja wahzi.

Pehž tautas armijas šabrukuma
un direktorijas gahšchanas, es is-
skaidroju notikušho ar zihnu starp kreewu ša-
beedribā jo dšili eesaknojuschamees diwām pre-

tejam orientazijam — taš ir: 1) uš Sabeedro-
teem un 2) uš Wahziju.

Lai iſſſaidrotu Sibirijaš armijaš
fabrukumu, ſchee eemeſli ir jau par maſeem,
jo te man radàš un nobreeda eeſpaidš par
apſlehptaš, bet neſchehligàš zihnaš turpina-
ſchanòš ſtarp wahzeetibu un ſlaweem, pee tam
ſchai zihnà ſlawi iſnihzinaja paſchi ſewi, loti
daudš peedſihwojuſcho, bet neſchehligi breeſmigo
wahzu wadoku wadibà.

Papildinajis ſawuš eeſpaiduš par armiju
fabrukumeem ar eeſpaideem no walſtš ſa-
brukuma aiſmugurè, eš nahzu pee
jauna ſlehdſeena, un te man ir jaatſihſtaš, ta
atſlehgà Sibirijà pahrdſihwoto
tragediju uſmineſchanai jameklè
wehl daudš dſilakidaudš plaſcha-
tàš wiſpafauleš zihnu wedoſchàš
waràš un ſpehkoš, weeni no tu-
reem negrib ne ſem kahteem ap-
ſtahlleem peelaute Kreewijaš at-
dſimſchanu, bet otrine parko ne-
wehlaš peelaiſt konfurentuš
Kreewijaš eeſploateſchanà.

Wiſi ſchee gandrihš pawifaſam no ahrpuſeš
nemanamee ſpehli rada daſchadu awanturiſtu
tipuš, taš ſpekuledami gan uſ ſozialiſmu, gan
naziionaliſmu, gan uſ atſewiſchku ſchkiru wal-
doſchàš un wadoſchàš lomaš glahbſchanu,
pahrdod ir weenu, ir otru, ir treſcho, iſleedami
pee tam weſelaš juhraš wineem uſtižeuſchoš lau-
tinu aſiniš, un beeſchi ween eet ari paſchi bojà
ſchajòš wehl paſaulè nepeeredſetòš aſinu pluhdoš.

Rigà, julijà—ſeptembri 1920. g.

[0,60]

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0308038498

